

جمهوری اسلامی ایران

فوه مقلنه

مشروح مذاكرات مجلس شورای اسلامی

جلسه دویست و پنجاه و هفتم

(۲۵۷)

۲۱ آبان ماه ۱۳۹۳ هجری شمسی

دوره نهم - اجلاسیه سوم

۱۸ محرم الحرام ۱۴۳۶ هجری قمری

۱۳۹۳ - ۱۳۹۴

جلسه ساعت هشت و بیست دقیقه روز چهارشنبه به ریاست آقای علی اردشیر لاریجانی رسمیت یافت

عناوین مندرجات:

۱ - اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور

۲ - تلاوت آیاتی از قرآن مجید

۳ - ادامه رسیدگی به طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و اصلاحات و الحاقات

بعدی آن (ثبت ۴۸۸)

۴ - تصویب کلیات طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی (ثبت ۵۲۴)

۵ - رد تقاضای سلب یک فوریت از طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی (ثبت ۵۲۴)

۶ - ناطقین جلسه آقایان: مفید کیائی نژاد، عابد فتاحی، محمدحسین حسین زاده بحرینی، سیدمهدی موسوی نژاد و

سیدموسی موسوی

۷ - اعلام وصول (۶) فقره سؤال

۸ - تذکر آیین نامه ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی

۹ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

۱۰ - ضمیمه: الف - فهرست مصوبات

ب - فهرست سؤالات اعلام وصول شده

جلسه ساعت یازده و پنجاه و هشت دقیقه به ریاست آقای محمدرضا باهنر پایان یافت

۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور

رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم

جلسه با حضور ۱۹۷ نفر از نمایندگان رسمی است، دستور جلسه را قرائت بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - بسم الله الرحمن الرحيم

دستور جلسه دویست و پنجاه و هفتم روز چهارشنبه بیست و یکم آبان ماه ۱۳۹۳ هجری شمسی مطابق با هجدهم محرم ۱۴۳۶ هجری قمری:

۱ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد طرح الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت.

۲ - گزارش کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری در مورد تحقیق و تفحص از دانشگاه آزاد اسلامی.

۳ - گزارش کمیسیون قضایی و حقوقی در مورد طرح دوفوریتی نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی.

۴ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون مشترک در مورد طرح یکفوریتی حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر.

۵ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون اقتصادی در مورد لایحه یکفوریتی اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن.

راست گفته‌اند و آن‌اند که پرهیزگاراند».

راست گفت خداوند بلندمرتبه بزرگ.

صلوات (حضر صلوات فرستادند).

دبیر (دهقانی نقندر) - اسامی تأخیرکنندگان آقایان: موسی احمدی، عباس پای‌زاده‌بالنگان، ابوالقاسم جراره، سیدهادی حسینی، حمیدرضا خصوصی‌ثانی، صیدعیسی دارائی، سیدمحمد سادات‌ابراهیمی، احمد سجادی، محسن صرامی‌فروشانی، عبدالرضا عزیزی، محمدمهدی مفتاح و سیدعبدالکریم هاشمی‌نخل‌ابراهیمی. علی‌نعمت چهاردولی نماینده محترم ملایر روز سه‌شنبه ۹۳/۸/۲۰ در مأموریت بودند که نامشان در فهرست غائبین قرائت گردید، بدین‌وسلیه اصلاح می‌شود آقای رئیس بفرمایید.

رئیس - نتایج آرای انتخاب عضو هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار که روز گذشته أخذ آرا شد، نتایج آن اعلام می‌شود.

آرای اخذشده (۱۴۰) رأی، جناب آقای محمدمهدی مفتاح (۱۱۲) رأی و جناب آقای جعفر قادری (۷۰) رأی به عنوان دو عضو هیأت نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار انتخاب شدند، برایشان آرزوی توفیق می‌کنیم.

۳- ادامه رسیدگی به طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و اصلاحات و الحاقات بعدی آن (ثبت ۴۸۸)

رئیس - آقای فرهنگی دستور جلسه را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - آقای رئیس! در جلسه رسیدگی به طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، کلیات به تصویب رسید الان در مرحله رسیدگی به جزئیات هستیم و طبق روالی که در طرح‌های مفصل داشتیم، پیشنهادها را قبل از ماده می‌گیریم و در ماده (۱) به دلیل اینکه مفصل است، بند بند پیش می‌رویم.

در ماده (۱) پیشنهاد حذف کل را آقای عثمانی مطرح می‌کنند اینکه به دست من دادند «الف» بود، پیشنهاد شما «الف» بود؟

رئیس - بفرمایید.

محمدقسیم عثمانی (بوکان) - بسم الله الرحمن الرحيم

ضمن عرض خداحوت و صبح به خیر خدمت همکاران عزیز، یکی از نگرانی‌های اصلی که در مورد این طرح وجود داشت و بعضاً ابهامات و سوگیری‌های خاصی در آن هست، همین ماده (۱) است. در ماده (۱) اشکالات جدی و زیربنایی وجود دارد که با حذف جزءهای آن نمی‌تواند پیام آن ماده عملیاتی بشود یا قابل انجام باشد.

من به بخشی از اشکالات جدی این ماده (۱) اشاره می‌کنم؛ مثلاً در مورد خوراک پتروشیمی‌ها که یکی از ابهامات جدی این ماده و می‌توانم بگویم این طرح هست و گویی این طرح با هدف همین موضوع خوراک پتروشیمی‌ها طراحی شده و در رسانه‌ها از دیدگاه مخالفین، موافقین مورد بحث قرار گرفته است ما خودمان آن موقع که برای تصویب این طرح تلاش می‌کردیم، می‌گفتیم این طرح در مورد خوراک پتروشیمی‌ها اگر

۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

رئیس - آیاتی از کلام الله مجید را قرائت بفرمایید.

(آیه ۱۷۷ از سوره مبارکه «بقره» توسط قاری محترم آقای جعفر فردی تلاوت گردید)

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحيم
لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ *

(صدق الله العلی العظيم - حضار صلوات فرستادند)

رئیس - از جناب آقای فردی قاری محترم تشکر می‌کنیم، ترجمه آیات را قرائت بفرمایید.

(ترجمه آیات توسط آقای محمد دهقانی نقندر قرائت گردید)

به نام خداوند بخشنده مهربان

«نیکوکاری آن نیست که روی خود را به جانب مشرق و مغرب بگردانید بلکه نیکوکاری آن است که کسی به خدا و روز بازپسین و ملائکه و کتاب‌های آسمانی و پیامبران ایمان آورد و مال خویش را از سر دوستی با خدا به خویشاوندان و یتیمان و بینوایان و در راه‌ماندگان و فقیران و برای آزادی بردگان ببخشد و نماز برپا دارد و زکات دهد. نیکان آن‌اند که چون پیمان بندند به عهد خویش وفا کنند و به وقت تنگدستی و سختی و در هنگامه کارزار شکیبا باشند آری آن‌اند که

اشکالی دارد آن قسمت را حذف می‌کنیم ولی بقیه اجزا و محتوای آن را می‌توانیم تصویب بکنیم و به قانون دائمی تبدیل بشود.

آقای دکتر لاریجانی! یکی از جزئیات ماده (۱) مثلاً گفته: «فرمول قیمت حداقل برای مدت (۱۰) سال از تاریخ تصویب این قانون تغییر نخواهد کرد». ما هیچ جا سیستم قیمت‌گذاری نداریم که بگوییم این سیستم قیمت‌گذاری یا این فرمول قیمت‌گذاری برای مدت (۱۰) سال، حالا چرا (۵) سال نیست؟ چرا (۲۰) سال نیست؟ اصلاً چرا در این قانون دائمی به این می‌پردازیم؟ در قانون دائمی اصلاً نیازی نیست به این شکل وارد جزئیات بشویم یا از این جالب‌تر فرض بفرمایید با توجه به رشته تحصیلی بنده گفته «نرخ بازگشت کل سرمایه یعنی (IRR) به صورت ارزی حداقل (۲۵) درصد منظور شود» خوب، چرا برای کشاورزی نمی‌آییم بگوییم سود بخش کشاورزی حداقل (۲۵) درصد بشود؟ چرا نمی‌آییم برای بخش‌های دیگر صنعت بگوییم حداقل سودشان باید (۲۵) درصد بشود؟ انگار در این کشور غیر از پتروشیمی هیچ چیز دیگری وجود ندارد؟ این تضمین سود پتروشیمی است یعنی پتروشیمی می‌تواند انواع ریخت و پاش را داشته باشد، انواع عدم بهره‌وری و عدم کارایی و عدم اثربخشی در آن اتفاق بیفتد ولی با قیمت خوراکش می‌خواهیم برایش پوشش بدهیم که نرخ بازده داخلی یا نرخ بازده سرمایه‌گذاری آن حداقل (۲۵) درصد، آن هم به شکل ارزی باشد. یعنی اگر قیمت ارز هر تغییری پیدا می‌کند آنچه سود پتروشیمی هست یعنی اگر قیمت ارز از (۱۰۰۰) تومان، (۳۰۰۰) تومان می‌شود، سود پتروشیمی که سه برابر می‌شود آن مهم نیست از مبلغ ارزی‌اش (۲۵) درصد هم سالانه اینها سود داشته باشند.

من به نظرم می‌آید این مسأله کل طرح را زیر سؤال می‌برد. ما بیاییم قیمت خوراک پتروشیمی را مثل بقیه دنیا به آنها بدهیم، محصولاتشان را هم مثل بقیه دنیا بفروشند. ما کجا آمدیم برای بخشی از صنعت، کشاورزی و خدمات نرخ سود را تضمین کردیم؟ می‌گوییم آقا! طوری مواد اولیه به او بدهیم که حداقل (۲۵) درصد ارزی سود داشته باشد اصلاً به نظر من واقعاً این وهن مجلس است که ما این را به صورت قانون در بیاوریم. بیاییم برای کشاورزی هم بگوییم آقا! دولت موظف است قیمت نهاده‌های کشاورزی را طوری به کشاورز بدهد که حداقل سود سالانه‌اش تازه ریالی‌اش (۲۵) درصد بشود، انجام می‌دهیم؟

رئیس - آقای عثمانی! این موارد را به بندهایی که رسیدیم می‌فرمودید، شما الان حذف کل را فرمودید.

عثمانی - آقای دکتر ببینید! این قدر اشکال دارد حالا می‌بینیم جزء به جزء این را نمایندگان پیشنهاد حذف دادند چرا؟ چون این ماده (۱) در واقع روح ماده (۱)، بحث این است که آقا! یک رانتی برای پتروشیمی‌ها ایجاد بشود ما باید جلوی این رانت را بگیریم. خواهش من این است (رئیس - متشکر) بقیه جزئیاتش را وقتی نگاه می‌کنیم آقای دکتر! مثلاً «به منظور تشویق واحدهای پتروشیمی و فعالان اقتصادی به فعالیت سرمایه‌گذاری با احداث واحدهای جدید و احداث صنایع تکمیلی و پایین‌دستی پتروشیمی به وزارت نفت اجازه داده می‌شود که در قیمت گاز

طبیعی مصرفی برای سرمایه‌گذاران به صورت پلکانی تا (۳۰) درصد حسب مورد تخفیف قابل شود» ما می‌آییم در قانون دائمی می‌گوییم آقا! این باید همیشه تخفیف بگیرد؟

رئیس - جناب آقای عثمانی ببینید! اینکه یک قانونی بود که همیشه در مجلس ما در بودجه می‌آوردیم مربوط به روابط شرکت نفت و دولت است.

عثمانی - آقای دکتر! دولت اساسنامه‌اش را بیاورد.

رئیس - یک قسمتش مربوط به پتروشیمی است من می‌خواستم این نکته را عرض کنم که اگر جناب‌عالی توجه بفرمایید! اگر موافقت آن قسمت پتروشیمی را که شما می‌گویید به موقع‌اش این مسأله را مطرح کنید، دیگر اصلش را ما حذف نکنیم.

عثمانی - آقای دکتر لاریجانی! مگر دولت موظف نشده اساسنامه شرکت‌ها را بیاورد؟

رئیس - بله، حالا آنکه بحث جدایی است.

عثمانی - خوب برود بیاورد چرا ما بیاییم اینجا در قالب یک چنین قانونی کاری را که وظیفه دولت است، حالا الحمدلله دولت هم که ادعای قانون‌مداری دارد. یکی از قانون‌هایی که دولت باید تمکین کند، آوردن همین اساسنامه شرکت نفت است چرا نمی‌آورد؟ (رئیس - متشکریم، وقتتان دیگر تمام شد) دولت را مکلف کنیم برود اساسنامه را بیاورد. در آن اساسنامه بالاخره هر چه آنها تصویب کردند و اینجا مورد تأیید قرار گرفت به هر حال قابل انجام و قابل اجراست. لذا خواهش من این است برای اینکه شبهه‌ای که در مورد این طرح است برطرف بشود، ماده (۱) را کلاً حذف کنیم تا این مشکل برطرف بشود.

رئیس - پیشنهاد ایشان حذف ماده (۱) است، مخالف صحبت می‌کند، بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف جناب آقای فولادگر هستند، بفرمایید.

حمیدرضا فولادگر (اصفهان) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

با آرزوی قبولی عزاداری‌ها و عبادات عزیزان در دهه محرم، ان‌شاءالله موفقیت برای همه همکاران گرامی.

عنایت بفرمایید! اولاً ریاست محترم مجلس تذکر دادند بیشتر مباحثی که برادر عزیزمان جناب آقای دکتر عثمانی مطرح کردند مربوط به جزء (۴) از بند «الف» این ماده بود یعنی این ماده هفت، هشت، ده تا بند دارد که یکی از اجزای بند «الف» آن بحث خوراک پتروشیمی است که حالا بیشتر مباحثش را متمرکز شد حول اینکه می‌توانست در جای خودش در پیشنهاد حذف جزء خیلی دارند، آنجا مطرح بشود.

اما عنایت بفرمایید! من دو، سه تا نکته دارم که چرا اینجا به هر حال هم در لایحه آمد، هم در طرح آمده است اگر خاطر دوستان باشد از مجلس هشتم شروع می‌کنیم یا اواخر مجلس هفتم بود یا اوایل مجلس هشتم بود، شاید از همان اواخر مجلس هفتم بود ما به این نتیجه رسیدیم که یک خلأیی که الان در نظام قانون‌گذاری ما است و یک نقیصه‌ای در بحث بودجه سالیانه است و ارتباط بین دولت و شرکت نفت این است که ما فقط یک قانون مربوط به سال ۵۸ داشتیم که همیشه به

آن استناد می‌شد؛ بحث حاکمیت دولت بر نفت بود. هیچ چیز تعریف‌شده دیگری در رابطه بین دولت و وزارت نفت و شرکت‌های تابعه نداشتیم، متأسفانه آن اساسنامه شرکت ملی نفت و دیگر شرکت‌ها هم به تأخیر افتاده بود. تازه اساسنامه هم فقط این رابطه را نمی‌توانست تعریف بکند چون فقط مال شرکت ملی نفت بود شرکت‌های دیگر هم هر کدام به جای خود.

مجلس در سالهای گذشته این خلأ را در بودجه می‌برد پُر می‌کرد و بعد هم خود دولت آورد یعنی اول مجلس پیش‌قدم شد بعد خود دولت چه دولت نهم و دهم، چه دولت یازدهم در لایحه بودجه‌ای که تقدیم مجلس کرد این را آورد. یعنی خود دولت هم متقاعد شد که این یک نقیصه‌ای بوده، حالا این نقیصه را در بودجه سالیانه به صورت حکم می‌بردیم از آن طرف هم ما خودمان چند سال است منتقدیم که آقا! اینها بحث‌های بودجه‌ای نیست اینها بحث‌های قانونگذاری است، اینها حکم است، اینها بحث‌های تصمیم‌گیری است که در قوانین دائمی بیاید. چرا بودجه هر سال ما همین احکام را داشته باشد که وقت همه کمیسیون‌ها، وقت همه نمایندگان عزیز، وقت کمیسیون تلفیق و بعد هم وقت صحن علنی فقط مصروف اینها بشود؟ و به محتوای اصلی بودجه که اصلاً محتوای اصلی بودجه بحث درآمدهاست، بحث هزینه‌هاست، بحث ردیف‌هاست، جداول است، توزیع اعتبارات چه ملی، چه استانی است ما اینها را اصلاً واردش نمی‌شدیم حالا این طرف آمد هم دولت این لایحه را آورد که آن اتفاق افتاد چند تا رأی کم آورد، هم مجلس الان همان طرح را احیاء کرده و الان قبول کردند که اینها از بودجه خارج بشود بیاید به قانون تنظیم مقررات مالی دولت ملحق بشود.

اتفاقاً یکی از مهمترین بحث‌ها همین بوده است؛ تعیین رابطه بین دولت و مجموعه نفت. به نظر من این بحثی است که باید روی محتوای ماده (۱) به آن اشاره کرد. البته آن مباحثی هم که جناب آقای عثمانی فرمودند، ببینید! بالاخره ما در ارتباط با پتروشیمی من الان نمی‌خواهم وارد ریز جزئیات جزء (۴) از بند «الف» بشوم اما من یک بحث کلی اینجا می‌گویم، خواهش می‌کنم فعلاً این را به عنوان موافقت و مخالفت با آن بند تلقی نکنید ولی این بحث کلی است. ببینید! اگر ما در ارتباط با بحث پتروشیمی نیایم یک تصمیم بائباتی برای سرمایه‌گذاری در کشور نگیریم، عزیزان! ما الان با رقبایی مواجهیم که این رقبای ما در این چند ساله گوی سبقت را از ما ربوده‌اند. ما در عضو مشترک با قطر واقعاً داریم فرصت‌ها را از دست می‌دهیم، در رقابت با کشورهای دیگر منطقه داریم فرصت‌های رقابت را از دست می‌دهیم. چند سال است داریم فرصت‌های سرمایه‌گذاری را از دست می‌دهیم.

یکی از دلایل این بوده که ما نمی‌توانستیم یک حکمی که لااقل برای چند سال این سرمایه‌گذار بداند ما یک قانونی داریم که لااقل چند سال می‌شود به این قانون اطمینان کرد، بیاید سرمایه‌گذاری بکند. وقتی سرمایه‌گذار ببیند که ما هر سال در مجلس داریم یک قانونی وضع می‌کنیم تازه بین سال آن قانون را دوباره تغییر می‌دهیم خوب چه اطمینانی داشته باشد از اینکه بیاید سرمایه‌گذاری بکند؟ من خواهم این

است اگر انتقادی هم به این جزئیات در بخش خودش است این نکته را دقت بکنید که اگر ما یک اطمینانی به سرمایه‌گذار ندهیم، خدا شاهد است فرصت‌ها را داریم از دست می‌دهیم.

دوستان سیاست اقتصاد مقاومتی را مطالعه بکنند چند تا بند این سیاست اقتصاد مقاومتی بحث همین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بحث نفت و گاز و پتروشیمی است، چطوری باید این زنجیره ارزش نفت و گاز و پتروشیمی حفظ بشود؟ از اکتشاف است، از استخراجش است، سرمایه‌گذاری‌های بالادستی است، میان‌دستی است تا همه مجموعه، اگر اینها یک تصمیم‌گیری نشود، ما اینجا مجلسیم باید بیاییم اینجا برای دولت برنامه‌ریزی کنیم. مقام معظم رهبری بارها فرمودند: این ریل‌گذاری را باید مجلس انجام بدهد، دولت باید روی این ریل حرکت بکند. ما به جای اینکه این ریل‌گذاری را انجام بدهیم دائماً می‌آییم مثل یک سوزن‌بانی وسط راه می‌گذاریم که دائماً مسیر را عوض می‌کند، معلوم نیست این قطار به کجا می‌رسد؟

خواهش ما این است که فعلاً ماده (۱) را دوستان عنایت داشته باشند کلیاتش را رأی بدهیم، حالا فرصت هست که روی جزئیاتش بحث بکنیم، خیلی متشکرم.

رئیس - متشکریم، موافق را دعوت بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - موافق جناب آقای سیدناصر موسوی‌لارگانی هستند، بفرمایید.

سیدناصر موسوی‌لارگانی (فلاورجان) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

عرض سلام و صبح بخیر خدمت همکاران عزیز و ملت شریف ایران. نکته‌ای که جناب آقای دکتر عثمانی پیشنهاددهنده عنوان کردند، لازم است که دولت بعد از سی و پنج، شش سال که از انقلاب می‌گذرد اساسنامه وزارت نفت را، اساسنامه‌ای که الان کمیسیون انرژی عنوان می‌کنند که بیش از (۸۰) جلسه با کارشناسان مرکز پژوهشها، با مسؤولین مربوطه برگزار کردند و این اساسنامه آماده ارائه به مجلس شورای اسلامی است یعنی باید هر چه سریعتر این کار انجام می‌شده است.

نکته‌ای که باز من لازم می‌دانم عرض بکنم، مرکز پژوهشها نزدیک به یک ماه است که این طرح مطرح است الان (۱۰) دقیقه قبل آمده و بحث نظری که در رابطه با این لایحه و مخصوصاً ماده (۱) داشته عنوان کرده، می‌طلبید که دقت بیشتر بشود.

نکته‌ای که لازم می‌دانم عرض بکنم اینکه همان‌طوری که بیان شد اشکالات در ماده (۱) جدی است. همکاران عزیز دقت بکنند! اگر فقط یک اشکال بود، اگر فقط بحث پتروشیمی بود مشکل نبود، مشکلات جدی است. جناب آقای عثمانی اشاره کردند و لازم است که همکاران دقت بیشتری بکنند. ما در سالهای قبل می‌آمدیم بودجه سالیانه تصویب می‌کردیم اگر اشکال و ایرادی هم بود می‌گفتیم خوب یک سال است بعد از یک سال ما مشکل را برطرف می‌کنیم الان ما داریم قانون را به عنوان یک قانون دائمی تصویب می‌کنیم. چرا ما باید در قانون دائمی بیاییم عدد و رقم عنوان بکنیم؟ این عدد و رقم در قانون دائمی لازم نیست و این موضوع، این ماده، نه اینکه نیاز نباشد ولی نیازش، برطرف شدنش به این

است که دولت محترم بحث اساسنامه که عرض کردم آماده ارائه شدن به مجلس هم هست، هر چه سریعتر بیاورد. درست است که بعضی از همکاران اشاره می کنند که شاید سرمایه گذاران به دلیل اینکه برای چند سال نمی توانند برنامه ریزی بکنند، حاضر نیستند بیایند سرمایه گذاری بکنند اما در همین گزارشی که مرکز پژوهشها داده، سال گذشته که بحث (۱۳) سنت مطرح بود و اعتراضاتی هم دوستان داشتند شما اگر مطالعه بکنید، می بینید سود پتروشیمی ها از همین افزایش قیمت هم قابل توجه بوده، سودی که بردند، بهره ای که بردند.

الان شما دقت بکنید در طی یکی، دو سال گذشته کود شیمیایی که کشاورزان مصرف می کنند با افزایش قیمت جزئی که سوخت پتروشیمی ها داشته چقدر افزایش داشته و کشاورزان دیگر نمی توانند استفاده بکنند. من خواهم این است که همکاران عزیز دقت بکنند و به حذف ماده (۱) رأی بدهند.

رئیس - متشکریم، دولت بفرماید.

علیرضا صالح (معاون حقوقی و امور مجلس معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) - بسم الله الرحمن الرحیم

ماده (۱) تنظیم رابطه مالی بین شرکت ملی نفت و دولت را تعریف می کند. دوستان توجه داشته باشید ما حتی اگر اساسنامه شرکت ملی نفت را هم بنشینیم تنظیم کنیم باز هم در این ماده مواردی هست که فراتر از آن اساسنامه است. یعنی حتی ما اگر اساسنامه جدید هم بنویسیم این ماده را نیاز داریم. دوستان نکاتی را مطرح کردند راجع به اینکه بعضی جاهای این اعدادی آمده، برخی از این اعداد در جزئیات که وارد بحث می شویم ما هم ممکن است بحث داشته باشیم ولی برخی از این اعداد هم باید بیاید به عنوان سهمی که وزارت نفت می خواهد از فروش نفت داشته باشد. خوب باید بباید. سهمی که از صندوق قرار است داشته باشیم. ببینید در این بحث ماده (۱) ما این ماده (۱) را قطعاً نیاز داریم چون حتی اگر اساسنامه شرکت ملی نفت را هم تجدیدنظر کنیم تنظیم رابطه مالی دولت و شرکت نفت که بحثی به اساسنامه ندارد. اینجا در قانون تنظیم قطعاً ما این ماده (۱) را نیاز داریم. به همین لحاظ دولت با حذف این مخالف است.

رئیس - متشکریم. کمیسیون بفرماید.

غلامرضا کاتب (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

بسم الله الرحمن الرحیم

با عرض ادب و سلام محضر همکاران عزیز. من خواهش می کنم همکاران دقت کنید ببینید این حکم رابطه بین دولت و نفت حداقل (۱۲) سال است در قانون بودجه هر سال دارد تکرار می شود. در تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۳ که الان محضر همکاران هم هست عین این آمده. در واقع سه صفحه حکم وجود دارد، فقط یک بند (۴) که در رابطه با قیمت خوراک پتروشیمی ها نیست؛ همانطوری که سرور عزیزم جناب آقای دکتر لاریجانی اشاره کردند. اگر بحث ایراد به بند (۴) وجود دارد اجازه بدهید این بند را جدا بحث کنیم و احکام دیگر جدا بحث بشود. ضمن اینکه من خواهش می کنم جناب آقای عثمانی عزیز دقت کنند. ما

سال ۱۳۹۳ وقتی که آمدیم قیمت خوراک پتروشیمی را تعیین کردیم؛ یعنی آمدیم (۱۳) سنت تثبیتی قیمت مشخص کردیم، یک بی ثباتی در سرمایه گذاری در صنعت پتروشیمی شد. این موجب شد که در واقع نتواند صنعت پتروشیمی یک رشد توسعه ای داشته باشد ما به خاطر اینکه قیمت را مشخص نکنیم آمدیم پیشنهاد دادیم که یک فرمولی، فرمول قیمت حداقل برای (۱۰) سال مشخص شود. نه قیمت، باز ما قیمت را نظرم آن این است که دولت مشخص کند. قیمت تغییر می کند. فرمول است که می تواند روی آن فرمول تورم دیده شود، رشد سرمایه گذاری دیده بشود و همه اینها دیده شود.

در نتیجه اینکه به نفع است و نکته ای که باز اشاره کردند (۳۰) درصد تخفیف داده می شود من خواهش می کنم همکاران دقت کنید. ببینید سیاست در بند (۱) ما گفتیم که به منظور احداث صنایع تکمیلی پایین دستی پتروشیمی و اشتغالزایی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته به وزارت نفت اجازه داده می شود که در قیمت گاز طبیعی مصرفی برای سرمایه گذاران اول از این به صورت پلکانی، دوم تا (۳۰) درصد تخفیف داده شود، اینکه ما نگفتیم که این (۳۰) درصد به همه جا داده شود فقط برای مناطق کمتر توسعه یافته است. من خواهش می کنم به این پیشنهاد رأی ندهید.

رئیس - متشکریم، حضار ۲۱۷ نفر، پیشنهاد حذف ماده (۱) مطرح است، دولت و کمیسیون مخالفند. پایان رأی گیری را اعلام می کنم، تصویب نشد. پیشنهاد دیگری داریم.

دبیر (فرهنگی) - در بند «الف» هم پیشنهاد حذف بند «الف» را دارند. جایگزین اگر، جایگزین لایحه باشد مقدم است. کسی پیشنهاد جایگزینی دارد؟ آقای پورابراهیمی پیشنهاد جایگزینی بند «الف» از لایحه را دارند، کمیسیون اقتصادی. بند «الف» لایحه منظور است. بفرمایید. اصلاحیه است یا لایحه؟

پورابراهیمی داورانی - پیشنهاد همان لایحه است.

رئیس - الان که لایحه نداریم.

دبیر (فرهنگی) - منظور طرح است؟

پورابراهیمی داورانی - طرح است.

دبیر (فرهنگی) - اصلاحی پس بعد از حذف است. آقای قاضی پور شما پیشنهاد حذفتان را مطرح کنید.

پورابراهیمی داورانی - آقای فرهنگی، اجازه می فرمایید؟

دبیر (فرهنگی) - اصلاحی بعد از حذف است. اگر پیشنهاد شما اصلاحی هست بعد از حذف است.

پورابراهیمی داورانی - نه، آقای فرهنگی! پیشنهاد ما جایگزین است.

رئیس - بله، بعدش پیشنهاد جایگزین است.

دبیر (فرهنگی) - آقای قاضی پور بفرمایید.

رئیس - بفرمایید.

نادر قاضی پور (ارومیه) - بسم الله الرحمن الرحیم

ضمن عرض سلام به ملت شریف ایران اسلامی و نمایندگان ملت در خانه ملت. آقای لاریجانی! ما از دیروز یک تذکر داشتیم در رابطه با

سخنان پریشب آقای اوباما که ایران را تروریست خواند. انتظار داشتیم آقای روحانی به ایشان جواب می‌دادند و ما خودمان معتقد هستیم که داعش را آقای اوباما زاییده. مادر داعش خودش است. خودش تروریست است. حق ندارد به ایران تهمت بزند. ما می‌خواهیم حضرت‌عالی که هر روز صحبت‌های زیبا و قشنگ دفاع از اسلام و ولایت و یکپارچگی نظام داشتید. امروز هم صحبت می‌فرمودید جواب این نفهم را می‌دادید.

رئیس - دیروز گفتیم.

قاضی‌پور - نگفتی آقای رئیس! از آقای روحانی هم می‌خواهیم که حتماً در صحبت‌هایش جواب اوباما را بدهد. آقای لاریجانی! اخبار مذاکرات به مقامات خبیث صهیونیست داده می‌شود.

رئیس - ببینم شما راجع به بند «الف» صحبت می‌فرمایید؟

قاضی‌پور - آقای رئیس! تذکر حق نمایندگان است.

رئیس - خودتان چنین حالی دارید؟ ما هیچی. خودتان تصورتان این است که راجع به حذف بند «الف» دارید صحبت می‌کنید؟

قاضی‌پور - بله.

رئیس - راجع به حذف آمریکا دارید صحبت می‌فرمایید، بفرمایید.

قاضی‌پور - اما در رابطه با موضوع. همکاران عزیز! چنانکه آقای عثمانی و موافق محترم توصیه‌های مختصری فقط در رابطه با بند (۴) فرمودند. اولاً این بند «الف» مربوط به اساسنامه شرکت نفت است که انتظار داشتیم کمیسیون تخصصی انرژی در این رابطه که ماه‌ها کار کرده است. این کار را می‌آورد گزارش می‌کرد.

آقای لاریجانی! در بند «الف» آمدیم مردم عادی را وادار کردیم تبعیت کنند از قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸، چیز خیلی خوبی است ما تشکر می‌کنیم. همه چیز سر مردم می‌آید؛ اما آیا سزاوار است ما مردم ولایتمدار را به این قانون هدفمندی وادار کنیم و همین مردم برای تهیه مایحتاج خود با مشکل مواجه شوند. ولی برای سهامداران شرکت‌های پتروشیمی که مفت خریدند، (۱۰) سال فرمول ثابت بنویسیم. آیا می‌خواهید از حقوق عموم (۷۵) میلیون مردم کشاورزان، کارگران، مرزنشینان، عشایر، نیروهای تحت پوشش بهزیستی، کمیته برداریم به سرمایه‌داران مفت‌خور بدهیم؟ آیا می‌خواهیم اختلاف طبقاتی درست کنیم؟ متأسفانه الان درست شده ولی فاصله بیشتر می‌شود. ما چطور می‌خواهیم تضمین (۲۵) درصد سود را برای آنان انجام بدهیم. جناب آقای دکتر لاریجانی! مدارک مستندی در دست ما هست که در خود آمریکا (۳۰) سنت است.

جناب آقای کاتب اهانتی به ما کردند. آقای کاتب گفتند وقتی که مجلس، خوراک را (۱۳) سنت کرد، فروپاشی شد. آقای کاتب! مجلس شورای اسلامی احقاق حق کرد. چندین سال است اینها (۲/۵) سنت پول می‌دادند در خود عربستان بغل چاه (۱۰) سنت می‌دهند بدون اینکه پالایش داشته باشند. ما در بغل پالایشگاه می‌آوریم پتروشیمی (۲/۵) سنت دادیم.

جناب آقای دکتر لاریجانی! اشتغال در پایین‌دست است در بالادست این پتروشیمی‌ها چندین سال خام‌فروشی کردند. مملکت را فروختند پول

را به جیب‌شان زدند. مجلس شورای اسلامی، کمیسیون صنایع و معادن بنا به حق اشتغال آمد (۱۸) سنت کرد. ولی با پافشاری افراد رانت‌خوارها در مجلس آوردند (۱۳) سنت کردند. ما (۲۸) سنت...

رئیس - آقای قاضی‌پور! ببخشید من فرمایش شما را قطع می‌کنم.

قاضی‌پور - بفرمایید آقای رئیس! شما رئیس هستید هر وقت بخواهید می‌توانید قطع کنید.

رئیس - بند «الف» الان مربوط به پتروشیمی نیست در بند (۴) می‌رسید. بند «الف» مربوط به مناسبات

قاضی‌پور - بند «الف» بند (۱) دارد، (۲) دارد، (۳) دارد، (۴) دارد، (۵) دارد تا تبصره (۲) شامل بند «الف» می‌شود. اگر منظورتان این است من در بند «الف» صحبت کنم. این سهم از پرداخت مالیات و تقسیم سود سهام دولت معاف است. آقای دکتر لاریجانی! شما خودتان شخصی هستید که می‌گویید ما متکی به نفت نشویم. مملکت ایران بر مالیات بچرخد. اینجا چرا قانون را سوراخ می‌کنید؟ این را استثناء قرار می‌دهید. استثنائات است که مملکت را فلج کرده است.

همکاران عزیز! به حذف بند «الف» رأی بدهید بگذارید این استثناء از بین برود. همه باید مالیات بدهند. آقای تاج‌گردون بگذار ما صحبت‌مان را بکنیم. شما طرفدار آن طرف هست، ما طرفدار کلاه‌نمدی‌ها هستیم شما لپ‌سرخ‌ها هستید. آقای لاریجانی، همکاران عزیز! به این بند حذف بدهید. بگذارید (۷۵) میلیون ملت ایران از حق و حقوق همه باشد، نفتی‌ها تنها نخورند. والسلام

رئیس - متشکریم، اگر مخالف صحبت نمی‌کند دولت صحبت کند، تمام شود.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف آقای قادری هستند که صحبت می‌کنند.

رئیس - آقای قادری بفرمایید.

جعفر قادری (شیراز) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

دوستان توجه کنند! یکی از مطالبات اصلی و اساسی ما از دولت، مقام معظم رهبری از مجلس و دولت این است که به سمت اقتصاد غیرنفتی برویم به این سمت و سو برویم که ارزش افزوده نفت و گاز را در کشور توسعه بدهیم. ما الان در شرایطی هستیم که از امسال به بعد ظرفیت تولید گاز در کشور اضافه می‌شود راهی نداریم جز اینکه صنعت پتروشیمی را صنایع انرژی‌بر را توسعه بدهیم.

ما امکانی برای صادرات گاز به صورت خام نداریم و اگر می‌خواهیم از گازمان به درستی استفاده کنیم باید صنایع پتروشیمی توسعه پیدا کند. باید به گونه‌ای سرمایه‌گذاران برای‌شان بصرفد که منابع در بخش پتروشیمی بیاورند. الان عربستان، قطر از ما جلو هستند اگر انگیزه را برای سرمایه‌گذاری در بخش پتروشیمی فراهم نکنیم مطمئن باشید که سرمایه‌گذاری انجام نمی‌شود.

ما الان بخش قابل توجهی از گازمان در حوزه‌های مشترک را دارند کشورهای همسایه می‌برند. دوستان این کاری که در کمیسیون انجام شده، ساعت‌ها رویش وقت گذاشته شده، مرکز پژوهش‌ها، اتحادیه صنایع

رئیس - متشکریم، موافق بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - موافق جناب آقای دکتر علیرضا سلیمی بفرمایید.

علیرضا سلیمی (محلات و دلیجان) - بسم الله الرحمن الرحيم
دوستان! یکی، دو نکته را من سریع عرض می کنم ان شاء الله توجه بیشتری بشود. نکته اول این است که ببینید ما نمی خواهیم که در مجلس قوانین موازی پیوسته تصویب کنیم در همین مجلس در سال ۹۱ ما بحث تصدی گری شرکت ملی نفت را آوردیم و در بحث اصلاح اساسنامه شرکت ملی نفت آنجا قوانینی را آوردیم کلیاتش تصویب شد و کارهای خوبی را آنجا انجام دادیم. در همان قانون در مواد (۱۲)، (۱۳) و (۱۴) آن اتفاقاً به بحث رابطه مالی بین دولت و شرکت ملی نفت اشاره بسیار خوبی داشتیم. در همین ماده (۱) هم ما دنبال همین هستیم. یعنی می خواهیم به بحث رابطه مالی دولت و شرکت ملی نفت بپردازیم.

وقتی ما قانون داریم برای چه دوباره اینجا بیاییم یک قانون دیگری تصویب کنیم. در ماده (۱۲) آن قانون این طور آمده «به منظور اجرا و تحقق طرح های سرمایه گذاری و تأمین هزینه های جاری صنعت نفت درصدی از ارزش نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی تولیدی که در قوانین بودجه سالیانه کل کشور تعیین می شود به وزارت نفت از طریق شرکت های اصلی تابعه ذیربط تخصیص می یابد. تا براساس قوانین موضوع هزینه شود». خود آن را آنجا داشتیم. در ماده (۱۳) هم آنجا این طور داشتیم «به منظور تأمین منابع امور زیربنایی کشور درصدی از درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی پس از کسر ارزش گاز وارداتی تخصیص می یابد، میزان درصد چگونگی استفاده از درآمدهای حاصله مذکور طبق قوانین برنامه و بودجه سالیانه کل کشور تعیین می شود».

ببینید شرایط ما یک شرایط سیالی است به نظر می رسد آن ماده (۱۳) که آنجا داشتیم یک ماده بسیار متقنی بود اگر شرایط تغییر کرد ما قدرت مانور داشتیم. الان اگر ما بیاییم دست و پای خودمان را ببندیم، سال دیگر شرایط عوض شد با توجه به اینکه قانون هم داریم قانون قبلی، قانون دائمی داشتیم دوباره ما در همان رابطه بیاییم یک قانون دیگر تصویب کنیم فقط و فقط اگر شرایط کشور دچار جابجایی شد قدرت مانور از ما گرفته می شود. علاوه بر همه اینها در قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار که در سال ۹۰ تصویب شد در ماده (۲۵) آنجا این دغدغه ای که دوستان دارند که ممکن است در فصل زمستان انرژی مورد نیاز واحدهای تولیدی قطع بشود آن دغدغه را ما در آن ماده (۲۵) پوشش دادیم به نظر می رسد با توجه به وجود این قوانین ما دیگر نیازی به قانون گذاری جدید نداشته باشیم، متشکرم.

رئیس - متشکریم، دولت کوتاه صحبت بفرمایید.

احمد داودی (معاون امور زیربنایی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور) - بسم الله الرحمن الرحيم
دوستان عنایت بفرمایید! بند «الف» چهار جزء دارد. جزء (۱)، (۲) و (۳) یک موضوع است، جزء (۴) که دوستان در رابطه با پتروشیمی می فرمایند

پتروشیمی موارد مختلفی را صنایع کوچک، بزرگ با ارزش افزوده بالا با ارزش افزوده پایین همه آوردیم و تجزیه و تحلیل کردیم این طور نیست که در حقیقت فی البداهه یک چیزی نوشته شده باشد.

در این بند در حقیقت رابطه دولت با پالایشگاه ها تعریف می شود رابطه دولت با پتروشیمی ها تعریف می شود. شما اگر برای یک افقی حداقل ده ساله قیمت را تعیین نکنید چه کسی حاضر است بیاید سرمایه گذاری چند هزار میلیارد تومانی انجام بدهد؟ شما توجه کنید بحث سرمایه گذاری (۱۰۰) تومان یا (۲۰۰) تومان که نیست، ما در رقابت با کشورهای دیگر هستیم، ناچاریم برای یک افق بلندمدت در حقیقت تعیین تکلیف بکنیم تا سرمایه گذار بیاید. برویم نگاه کنیم در طول سال گذشته چه قدر توانستیم سرمایه گذار خارجی جذب کنیم؟ یک مقدار واقعی تر با قضایا برخورد کنیم و توجه کنیم ما اگر معادن مان را برداشت نکنیم کسی نمی برد؛ ولی اگر گازمان را برداشت نکنیم کشورهای همسایه می برند. نفت مان را اگر برداشت نکنیم کشورهای همسایه در مخازن مشترک می برند.

بنابراین یک مقدار افق دیدمان را بزرگ تر کنیم دوستان حداقل یک مطالعه روی صنایع پتروشیمی در عربستان، در قطر در کشورهای همسایه که دارد انجام می شود داشته باشند و یک مقدار با افق بلندمدت تر به این قضایا نگاه کنند. این نرخ بازگشتی است که در نظر گرفته شده نرخ بازگشتی که بتواند ایجاد انگیزه کند اگر قیمت جهانی گاز، اگر قیمت جهانی نفت کاهش پیدا کرد متناسب با آن بتوانند تغییراتی در آن ایجاد کنند و ریسک سرمایه گذاری را کاهش بدهند. این کارها صورت نگرفته.

دوستان می گویند چرا بخش کشاورزی چنین نرخ بازگشتی ندارد، بیاییم در بخش های دیگر هم نرخ بازگشت را تعریف کنیم ریسک ها را کم کنیم نه اینکه چون در بقیه بخش ها ریسک زیاد است یا در حقیقت اصول سرمایه گذاری مشخص نشده ما بیاییم اینجا هم حذف کنیم. بیاییم جاهای دیگر مشکلش را حل کنیم اجازه بدهیم که این نقدینگی هایی که در کشور دارد مشکل ایجاد می کند برود به سمت تولید، به سمت پتروشیمی ها به سمت پالایشگاه ها و از ظرفیت استفاده کنیم.

دوستان! ما نه یک سهم در پتروشیمی داریم که بخواهیم سنگ کسی را به سینه بزنیم واقعیت قضیه این است که راهی غیر از این نداریم این برای حمایت از تولید است و توجه هم بکنید الان پتروشیمی ها سهامش هم متعلق به عموم مردم است. حتی خصولتی ها هم اینها سهامدارش چه کسانی هستند؟ بازنشستگان هستند، سازمان های تأمین اجتماعی یا صندوق بازنشستگی است یا سازمان تأمین اجتماعی ارتش است یا مجموعه های دیگری است اینها کمتر واحدهای پتروشیمی مربوط به اشخاص حقیقی است و بیشتر سهامش در سطح کشور گسترده شده، بنابراین نیایم با بعضی از اتهاماتی که اساسش هم مشخص نیست اصلاً تیشه به ریشه آینده کشور و نسل های آینده بزنیم. بنابراین دوستان کمک کنند که این حفظ شود و این بند حذف نشود.

یک جزء است. جزء (۱)، (۲)، (۳) آن چیزی است که در بودجه‌های سالانه ما نیاز داشتیم و هر ساله در لایحه بودجه بوده، مجلس شورای اسلامی هم با نکات مورد نظر خودش هر ساله تصویب کرده. بنابراین این به صورت یک قانون دائمی دربیاید از بودجه‌های سالانه خارج بشود یک اقدام مثبت و مفید است و یک رابطه تثبیت‌شده‌ای را در رابطه با رابطه مالی شرکت ملی نفت ایران و دولت ایجاد می‌کند، برقرار می‌کند. به این لحاظ بند «الف» که اصل مطلبش همین است، باشد بسیار مفید است و یک ثبات ارتباطی را برقرار می‌کند در بعضی مواد مثل ماده (۴) حالا بحث است که نکات مورد نظر دوستان مطرح بشود. بنابراین با حذف بند «الف» به طور کلی به خصوص در رابطه با اجزای اجزای (۱)، (۲)، (۳) ما مخالف هستیم.

رئیس - کمیسیون بفرماید.

غلامرضا کاتب (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

همکاران عزیز دقت کنید! در ارتباط با ماده (۱) همانطور که اشاره کردند چهارتا بند دارد در رابطه با ماده (۴) البته صحبت جناب آقای قاضی‌پور را ما شنیدیم حتماً جوابش را تا آن موقع هم خواهیم داد این به معنای این است که ما تأثیر بحث خوراک پتروشیمی را بگوییم که در اقتصاد چه قدر است خدای ناکرده جسارت و اهانت به مجلس باشد، چنین چیزی نیست.

نکته‌ای که ایشان اشاره کردند در بندهای (۲) و (۳) ببینید بندهای (۲) و (۳) چه می‌گوید؟ می‌گوید اگر بنا شد دولت قیمت نفت را مشخص کند یک کارگروهی تشکیل می‌شود این کارگروه رعایت قانون هدفمندی یارانه‌ها را باید انجام بدهد این اصلاً قانون وجود دارد. باید انجام شود این را اصلاً چه ما بنویسیم و چه ننویسیم که باید انجام بدهد یا در بحث بند (۳) هم که گفتیم در راستای اجرای قانون هدفمندی پول به حساب خزانه ریخته بشود در واقع باز قانون وجود دارد این است که خواهش می‌کنم که پیشنهاد برادر بسیار عزیزم جناب آقای قاضی‌پور رأی ندهید.

رئیس - متشکریم، پیشنهاد را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد حذف بند «الف» مطرح است.

رئیس - حضار ۲۱۷ نفر، پیشنهاد حذف کل بند «الف» است، دولت و کمیسیون مخالفتند. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، تصویب نشد. اگر دوستان اجازه بدهند یک قدری سریعتر جلو برویم. چون این‌طوری اگر بخواهیم بیش برویم خیلی طول می‌کشد.

دبیر (فرهنگی) - آقای پورابراهیمی پیشنهادتان را مطرح می‌کنید یا نه؟ پیشنهاد اصلاحی کمیسیون اقتصادی. مطرح نمی‌کنید. بسیار خوب. آقای دکتر مفتاح پیشنهاد دارند که در سطر دوم ابهام وجود دارد در کلمه «ارزش» گفتند که این باید «قیمت» باشد نه «ارزش». ارزش مبهم است. آقای رئیس! ابهام را اگر قبول دارید مطرح کنند. بفرمایید.

محمد مهدی مفتاح (توسیرکان) - بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر لاریجانی عنایت بفرمایید! ما در سطر دوم داریم که «معادل سهمی از ارزش نفت صادراتی» بعد در جزء (۱) همین بند «الف» گفته، «قیمت نفت صادراتی».

رئیس - بله، قاعداً مقصودتان قیمت بوده؟

کاتب - ارزش کل فروش است آقای دکتر! اصلاً مربوط به قیمت نیست.

مفتاح - اگر غیر از قیمت منظورشان بوده. منظورشان چیست؟

رئیس - ارزش کل نفتی که فروش می‌رود. نه قیمت نفت.

مفتاح - سهمی از ارزش است؟

رئیس - ابهامی ندارد.

مفتاح - آقای دکتر! پس چه معنایی دارد نوشته «سهمی از ارزش نفت صادراتی».

رئیس - یعنی شما نفتی را که می‌فروشید در کل یک ارزشی دارد این مبلغش مراد است.

مفتاح - این چه طوری تعیین می‌شود؟ آن ارزش با چه مکانیزی تعیین می‌شود؟

رئیس - هر قدر که فروش رفت.

مفتاح - آقای دکتر! اگر قیمت فروش است که باید قیمت فروش. الان یک جمله‌ای می‌گذارد، یک واژه‌ای می‌گذارد ابهام است، اگر ارزش نفت منظور قیمت فروش نفت است، خوب بنویسند قیمت فروش نفت. چون در جزئی گفته قیمت نفت صادره از مواد اولیه قیمتش قیمت فروش است. **رئیس -** به هر حال مقصودشان این است که مقدار فروش چند است. ضربدر قیمت بشود.

مفتاح - ارزش یک مفهوم ذهنی است آنچه در واقع...

رئیس - به هر حال ابهامی از نظر ما ندارد.

مفتاح - حالا اگر ندارد در عمل ممکن است، خیلی ابهام ایجاد کند و کار به این مهمی را که ما قیمت یعنی آن بیس (base) اولیه.

رئیس - مقصودمان را داریم روشن می‌گوییم این میزان فروش از نظر مقدار ضربدر قیمت.

مفتاح - پس می‌شود قیمت نفت صادراتی دیگر.

رئیس - اینجا قیمت نیست. پیشنهاد دیگری هست؟

دبیر (فرهنگی) - در حذف جزء عبارت «و جبران خسارت زیست‌محیطی» تا «فعالیت نفتی» را آقای عثمانی دارند.

رئیس - سطر پنجم؟

دبیر (فرهنگی) - بله، تا عبارت «فعالیت‌های نفتی».

محمدقسیم عثمانی (بوکان) - بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران! در بند «الف» در واقع به نحوی می‌خواهیم سهم شرکت نفت را از فروش نفت به دست بیاوریم یا نحوی فرموله کنیم. مصارفی که شرکت نفت دارد، مصارفی که از این منابع می‌تواند انجام بدهد گفته شده «بابت کلیه مصارف سرمایه‌ای و هزینه‌ای شرکت مزبور از جمله بازپرداخت بدهی و تعهدات شامل تعهدات سرمایه‌ای و بیع متقابل و هزینه‌های صادرات با احتساب هزینه‌های حمل و بیمه تعیین می‌گردد». ولی دقت بفرمایید اینجا که گفته «و جبران خسارت زیست‌محیطی و آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های نفتی» این اصلاً قابل احصاء نیست که چه قدر است یعنی شما می‌توانید کل (۱۴) درصد، (۱۴/۵) درصدی که

به شرکت نفت می‌دهید همه را صرف همین بخش جبران خسارت زیست محیطی و آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های نفتی کند. و اصلاً رقم این قابل تعیین نیست که بگوییم این هزینه‌هایش مثلاً از این (۱۴/۵) درصد چه قدرش صرف این بشود. هر چه قدر صرف این جبران خسارت زیست محیطی بشود باز هم جا دارد برای هزینه کرد بیشتر. ما بیاایم این جبران خسارت زیست محیطی و آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های نفتی که اینجا مبهم است و معلوم نیست چه قدر به آن تخصیص پیدا می‌کند بیاایم یک کاری بکنیم. بیاایم این را در بودجه‌های سالیانه هر سال برای جبران خسارت زیست محیطی یک رقم خاص بگذاریم آن رقم را دولت یا شرکت برود هزینه کند نه اینکه اینجا بیاایم به صورت کلی این حرف را بزنیم به نظرم اصلاً چیزی برای جبران خسارت زیست محیطی باقی نمی‌ماند شرکت نفت تا هزینه‌های جاری‌اش را ندهد مگر می‌رود این جبران خسارت‌ها را انجام بدهد؟ خیلی متشکرم.

رئیس - متشکریم، اگر مخالف صحبت نمی‌کنند دولت بفرمایند. دولت و کمیسیون مخالف هستند. پیشنهاد را مطرح بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد حذف عبارت «و جبران خسارات زیست محیطی و آلودگی‌های ناشی از فعالیت‌های نفتی» است.

رئیس - حضار ۲۱۷ نفر، پیشنهاد حذف این عبارت را به رأی می‌گذاریم. دولت و کمیسیون مخالفند. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب نشد.** پیشنهاد دیگری هست؟

دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد آقای محبوب حذف «این سهم از پرداخت مالیات و تقسیم سود سهام از دولت معاف است» در آخر پاراگراف اول است. بفرمایید.

رئیس - اینکه اصل ماجراست.

علیرضا محبوب (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس! من اولاً اخطار دارم بعد هم تذکر. اخطارم اصل (۵۱) است که «هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به موجب قانون» (رئیس - قانون است دیگر) موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود. به بند «الف» ماده (۱۱۹) قانون برنامه استناد می‌کنم. **رئیس -** اینکه وارد نیست چون که این خودش قانون است دیگر. **محبوب -** آقای رئیس! اجازه دهید کلام من منعقد نشده، هنوز تمام نشده.

رئیس - نه، وقتی شما اخطار می‌دهید یعنی مطابق قانون اساسی است. این قانون است، اشکال با قانون اساسی ندارد.

محبوب - آقای رئیس! اجازه ندادید، خیر، قبل از این قانون متقدم داریم. می‌خواهم به عرضتان برسانم بعد بفرمایید وارد است یا وارد نیست. بند «الف» ماده (۱۱۹) قانون برنامه می‌گوید: «جایگزینی سیاست اعتبار مالیاتی با نرخ صفر به جای معافیت‌های قانونی مالیاتها». بنابراین ما قبلاً در این مورد قانون وضع کرده‌ایم (رئیس - خوب این هم قانون است دیگر) و معلوم کردیم اگر خواستید در این مورد رأی بگیرید این مغایر قانون برنامه است.

حالا تذکر آیین‌نامه‌ای من اینجا است که در حقیقت چون مغایر قانون برنامه است بایستی دوسوم رأی بدهید. این قسمت اول عرض من راجع به این عبارت که پیشنهاد حذفش را دادم.

اما چرا پیشنهاد حذف دادیم؟ ببینید شما الان دارید به یک متخلفی جایزه می‌دهید، آیا قرار است ما در مجلس به متخلفین جایزه بدهیم؟ اگر وزارت نفت اساسنامه‌اش را ننوشت، اگر ترتیباتش را ننوشت، ما برای همه شرکتها یا همه مؤسسات و یا همه مؤدیان مالیاتی در قانون مالیاتها با همین عبارت و با همین ترتیب که به عرض شما رسید روبه‌رو هستیم، هنوز هم قانون مالیاتها پرونده‌اش کامل در مجلس بسته نشده است.

این نکته روشنی است که ما در کمیسیون بودجه وقتی می‌خواهیم به این موضوع برسیم این خلط مبحث هم اینجا وجود دارد که ما مقررات مالی را نباید با قانون بودجه یا مقررات بودجه خلط کنیم. بودجه ماهیت دیگری دارد، مسائل مالی و مقررات مالی ماهیت دیگری دارد. در واقع این طور می‌شود که ما اینجا نمی‌دانیم در کل این ماده (۱) مرادش بودجه است یا مقررات مالی است. اگر مقررات مالی است، مقررات مالی این جزئیاتی که اینجا آورده‌اند در آن نمی‌گنجد. اگر مقررات مالی نیست پس پرداخت مالیات بله، ولی نه این شکلی که اینجا شتابزده نوشته‌اند، حتی کمیسیون تخصصی رجوع نکرده به قانونی که خودش مصوب کرده، کمیسیون تخصصی‌اش خودش بوده، کمیسیون برنامه و بودجه هر چه می‌رسد می‌گوید تخصص ماست بعد موقعی که نوبت اعمال تخصصشان می‌شود تخصصی از آنها نمی‌بینیم، اجرای قانون نمی‌بینیم.

بنابراین خواهش می‌کنم دقت بفرمایید! اینها و بسیاری از مطالبی که اینجا آمده خلط مبحث است. ما اگر مقررات مالی را اصلاح می‌کنیم مسائل مالی را بنویسیم، اگر می‌خواهیم بودجه را اصلاح کنیم، مقررات ناظر به بودجه را می‌خواهیم بنویسیم امر دیگری است، اینها هر کدام ترتیباتی دارد، قانون اساسی تأکید دارد. لذا من عرض این است (رئیس - متشکر) آنچه که اینجا گفته شده اگر حذف شود هیچ اتفاقی نمی‌افتد. اولاً اگر می‌خواهیم مالیات بگیریم از همه شرکتهای دولتی سهم مالیات را معلوم می‌کردیم، از شرکت نفت هم معلوم می‌کردیم. در واقع یکی از عوائد دولت دریافت مالیات از شرکتهای دولتی است. شما علی‌الحساب هم در قانون بودجه می‌نویسید. (رئیس - متشکریم، وقتتان تمام است) به چه مناسبت آن را معاف کرده‌اید؟ اگر می‌خواهید معاف کنید همه شرکتهای دولتی را باید معاف کنید. شما از گندم و برنج و همه می‌گیرید بعد نوبت نفت شده از پرداخت مالیات معافش می‌کنید؟ بنابراین من پیشنهاد حذف می‌دهم.

رئیس - متشکریم، پیشنهاد ایشان حذف عبارت «این سهم از پرداخت مالیات و تقسیم سود سهام دولت» تا آخر است. مخالف صحبت نمی‌کند، دولت کوتاه صحبت بفرمایید.

احمد داودی (معاون امور زیربنایی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور) - ببینید دوستان! این عبارت «از مالیات معاف است» اولاً شرکت ملی نفت ایران براساس این بند که هر سال هم در قانون بودجه به همین ترتیب بوده شرکت از مالیات نمی‌شود، همین

سهامش فقط از مالیات معاف می‌شود، سایر درآمدها و فعالیت‌های شرکت ملی نفت ایران مشمول مالیات است. به همین خاطر هر ساله مالیات می‌دهد، در قانون بودجه مالیات دارد و مالیات پرداخت می‌شود.

اما این سهم اگر خاطر شریف دوستان باشد در سالهای قبل درصد سهم شرکت ملی نفت با احتساب مالیات می‌آمد درصد خیلی بالاتری بود. مجلس شورای اسلامی با پیشنهادی که داشت در همین جا اصلاح شد، فکر می‌کنم جناب آقای دکتر لاریجانی این پیشنهاد را مطرح کردند که سهم شرکت ملی نفت ایران فارغ از مالیات محاسبه شود تا وصولی دست اول خزانه بالاتر برود و یک پولی را به شهرداری ندهیم ولی سایر فعالیت‌ها و درآمدهای شرکت ملی نفت ایران مشمول مالیات است. مالیات پرداخت می‌کند و هر سال هم در بودجه مالیات دارد. بنابراین با حذف این بحث باید سهم افزایش پیدا کند و مقدار زیادی در رابطه اشکال ایجاد می‌شود. بنابراین نباید حذف شود.

رئیس - متشکریم، کمیسیون کوتاه صحبت بفرمایید.

غلامرضا کاتب (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

من خواهش می‌کنم اگر جناب آقای محبوب یک لحظه دقت کنند شاید پس بگیرند. ببینید جناب آقای محبوب! اینکه فرمودید کمیسیون تخصصی عمل نکرده است، یک جمله، ما اگر اینجا نیاوریم «از پرداخت مالیات و تقسیم سود سهام دولت معاف است» این باعث می‌شود که سهم (۱۴/۵) درصد افزایش پیدا کند، وقتی که سهم (۱۴/۵) افزایش پیدا کند واریزی به خزانه کمتر می‌شود، این یک امر طبیعی است در نتیجه اتفاقاً این بند جزء وظایف بخشی از مقررات مالی دولت است که اینجا باید بگویید دقیقاً چقدر به شرکت نفت بدهیم چقدر به خزانه بدهیم. من خواهش می‌کنم اگر جناب آقای محبوب موافق باشند پیشنهادشان را پس بگیرند.

رئیس - متشکریم، پیشنهاد حذف عبارت آخر سطر ششم «این سهم از پرداخت مالیات و تقسیم سود سهام دولت» تا آخر است. حضار ۲۱۵ نفر، نمایندگان محترم نظرشان را اعلام بفرمایند. دولت و کمیسیون مخالفند. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب نشد.** پیشنهاد دیگری داریم؟

دبیر (فرهنگی) - آقای رئیس! بعضی از همکاران مراجعه کرده‌اند و می‌فرمایند که «این سهم از پرداخت مالیات و تقسیم سود سهام معاف است» آیا این منظور همان مالیات با نرخ صفر است؟

رئیس - بله، باید به معنای صفر باشد.

دبیر (فرهنگی) - اگر این باشد که در قانون برنامه آمده ظاهراً باید رأی‌گیری شود.

رئیس - نه، در همین جا در همین بند «الف» می‌خواهید بگویید مقصودتان مالیات بر مبنای صفر است؟ (کاتب - بله) همین عبارت می‌آید.

دبیر (فرهنگی) - آقای رئیس! رأی‌گیری نمی‌فرمایید؟

کاتب - هر سال در قانون حذف می‌شود آقای رئیس!

رئیس - این را اگر می‌خواهید رفع ابهام کنیم که خیالتان راحت باشد. ببینید! این «مالیات معاف است» مقصودشان مالیات بر مبنای صفر است.

لذا این برای اینکه روشن شود رفع ابهام می‌کنیم.

دبیر (فرهنگی) - آقای رئیس! عبارت این طور می‌شود: «این سهم از نظر مالیاتی با نرخ صفر محاسبه می‌شود».

رئیس - حضار ۲۱۴ نفر، نمایندگان محترم نظرشان را راجع به رفع ابهام در این ماده اعلام بفرمایند. این «مالیات معاف است» را می‌کنیم «بر مبنای صفر». دوستان در رأی‌گیری مشارکت بفرمایید. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب شد.** پیشنهاد دیگری دارند؟

دبیر (فرهنگی) - در ادامه در پاراگراف دوم بند «الف».

رئیس - یک رفع ابهام دیگر هم دارند، این ذیل همین بند «الف» بیاید. آقای رجائی! این ذیل بند «الف» می‌آید یا آخر بند باید بیاید؟ آخر پاراگراف بند «الف». (فرهنگی - پاراگراف اول؟) بله. آقای تاج‌گردون و دوستان توجه کنید! یک رفع ابهام دیگر هست. آقای رجائی توضیح بدهند.

دبیر (فرهنگی) - خودشان توضیح بدهند، فرمودند که «این حکم شامل مازاد درآمدهای ناشی از فروش و صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص گاز طبیعی نمی‌شود» برای رفع ابهام آخر عبارت بیاید.

رجائی - اجازه می‌دهید توضیح بیشتری بدهم؟

کاتب - قانون در بودجه سالانه می‌آید، یا ... دائمی است. ما هر سال در بودجه سالانه آورده‌ایم.

رجائی - آقای دکتر! اجازه می‌دهید توضیح بدهم؟

رئیس - آقا! شما راجع به بحث قبلی صحبت نفرمایید، راجع به رفع ابهام بعدی صحبت بفرمایید. نظرتان چیست؟

کاتب - این را باید در بودجه سالانه بیاورد نه الان.

رئیس - سؤال این است که بحث بودجه‌ای نیست، شما در این زمینه مشخص کرده‌اید که مثلاً (۱۴/۵) درصد را در بودجه می‌گذارید. برای مازاد بر این نظری دارید یا ندارید؟ مازادش چه می‌شود؟ شما حرف آقای رجائی را گوش دادید؟ آقای رجائی شما بگویید این آقایان مشغول هستند.

عباس رجائی (اراک، کمیجان و خنداب) - بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر لاریجانی ببینید! ما هر ساله یک سهمی را برای هزینه‌های جاری، سرمایه‌گذاری و بحث‌هایی که در این ماده مطرح شده در بودجه تعریف می‌کنیم. حالا به هر دلیلی توانمندی‌های بیشتر و شرایطی که برای کشور پیش می‌آید ما یک مازاد درآمدی در حوزه نفت و گاز و میعانات گازی داریم که قاعدتاً اینها بایستی به صندوق توسعه ملی برگردد و یا شرایطی که قانونگذار تعریف می‌کند.

بحث ما این است که این سهمی را که هر ساله برای وزارت نفت در این امور تعریف می‌شود و برای هزینه‌های جاری آنها تعریف شده است و مشخص شده آیا اگر ما مازادی هم داشتیم باز باید (۱۴/۵) درصد را به وزارت نفت بدهیم، یعنی درآمدش را اضافه کنیم؟ یا اینکه نه، اینها همه و تماماً می‌رود در صندوق توسعه ملی؟ اگر این را نیاوریم وزارت نفت می‌تواند دوباره از همین جا برای خودش سهم بگیرد اما اگر در اینجا اشاره شود و به صراحت بیاید که «شامل مازاد درآمدها نمی‌شود» دیگر آن

موقع آن مابقی تماماً به صندوق توسعه ملی خواهد رفت.

رئیس - شما پاسخش را بدهید، مقصود را روشن کنید.

غلامرضا تاجگردون (رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای مهندس رجائی! اینجا الان ما پولی یعنی سهمی توزیع نمی‌کنیم و دلاری توزیع نمی‌کنیم. می‌گوید هر چقدر در طول سال تولید بود یا صادرات بود (۱۴/۵) درصد آن متعلق به نفت است. حالا آن سال (۵۰) میلیارد دلار بود، (۲۰) میلیارد دلار بود، (۱۰۰) میلیارد دلار بود متناسب با آن شرایط (۱۴/۵) درصد آن را می‌گذاریم، مابقی آن طبق قانون به صندوق توسعه ملی یا بودجه کل کشور می‌رود. اصلاً بحث مازاد اینجا مطرح نیست که بگوییم مازاد هست یا نیست.

رئیس - متشکریم، توضیحشان قانع‌کننده بود. پیشنهاد هست؟

دبیر (فرهنگی) - آقای مفتاح مطرح می‌فرمایید؟ ایشان گفته‌اند که در پاراگراف دوم عبارت «براساس قیمت تمام‌شده» تا «بودجه عملیاتی» حذف شود.

رئیس - بفرمایید آقای مفتاح.

مفتاح - حالا می‌خواهید پیشنهاد بعدی را مطرح می‌کنم.

رئیس - بسیار خوب تشکر می‌کنیم. پیشنهاد بعدی را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - آقای کامران پیشنهادی داده‌اند که معلوم نیست کجای ماده «الف» می‌فرمایند «تقویت بنیه دفاعی» اضافه شود. به نظر آقای رئیس! این قابل طرح نیست چون نگفته‌اند کجا اضافه شود.

رئیس - اینجا ربطی به بنیه دفاعی ندارد، سر جایش مطرح کنید. پیشنهاد دیگر را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - آقای مفتاح! شما آن موضوع «از مبادی اولیه» را مطرح می‌کنید؟ نمی‌کنند. آقای حاجی پیشنهاد چاپ‌شده دارند که (۹۵) درصد بشود (۹۷) درصد. آدرس پیشنهادشان هم پیوست (۱)، صفحه (۴) بند (۹) است. بفرمایید.

حسینعلی حاجی‌دلیگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران عزیز، آقای رئیس! یک چند لحظه توجه بفرمایید! در دنیا در خصوص افزایش یا کاهش قیمت نفت امروزه براساس سنت سنت محاسبه می‌کنند، کاهش و یا افزایش می‌دهند. ولی ما آمده‌ایم اینجا (۵) دلار یک مرتبه تخفیف داده‌ایم و درواقع حاتم‌بخشی کرده‌ایم. همه می‌دانیم این نفت فقط مربوط به نسل فعلی نیست بلکه حق نسلهای آینده هم هست. چرا ما این قدر بذل و بخشش کنیم؟ عزیزان، همکاران! روزانه (۲) میلیون بشکه نفت دارد به این بخشها داده می‌شود. هر بشکه (۵) دلار نسبت به قیمت فوب خلیج فارس تخفیف داده می‌شود که روزانه عددی بالغ بر (۱۰) میلیون دلار می‌شود و سالیانه آن (۳) میلیارد و (۶۵۰) میلیون دلار می‌شود. پیشنهاد بنده این است که ما بیایم به جای اینکه (۵) دلار تخفیف بدهیم (۳) دلار تخفیف بدهیم، مابقی درآمدی که حاصل از این است را نمی‌خواهد بگوییم بخش خصوصی بیاورد سرمایه‌گذاری کند، همین را خود دولت بیاورد واحد بسازد و بعد مثل

گذشته واگذار کند.

من سؤالم از کسانی که این چند سال از این (۵) دلار نفتی و از این تخفیف استفاده کرده‌اند این است که خداوکیلی چند تا واحد پتروشیمی آن روز تا حالا ایجاد کرده‌اند؟ آیا جز آن واحدهایی که دولت خودش ایجاد کرده و واگذار کرده واحد دیگری ایجاد شده؟ نه خیر. پس چرا ما بیایم تخفیف بدهیم و پول این چینی در جیب بعضی از افراد برود.

رئیس - تشکر می‌کنیم، پیشنهاد ایشان این است که (۹۵) درصد بشود (۹۷) درصد. مخالف صحبت نمی‌کند. دولت و کمیسیون مخالفند. پیشنهاد را مطرح بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد تغییر (۹۵) درصد به (۹۷) درصد در جزء (۱) بند «الف» است.

رئیس - حضار ۲۰۸ نفر، پیشنهاد تغییر (۹۵) درصد به (۹۷) درصد است. نمایندگان ایشان را اعلام بفرمایند. دولت و کمیسیون مخالفند.

پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب نشد**. پیشنهاد دیگری داریم؟

دبیر (فرهنگی) - بله، در جزء (۲) بند «الف» آقای عثمانی پیشنهاد حذف دارند، مطرح می‌کنید؟

رئیس - پیشنهاد حذف کلش را دارید؟ (فرهنگی - بله) مطرح می‌فرمایید؟

دبیر (فرهنگی) - مطرح نمی‌کنند.

رئیس - پیشنهاد دیگری دارند؟

دبیر (فرهنگی) - بله، حذف عبارت «با رعایت قانون هدفمندکردن یارانه‌ها» را آقای دکتر مفتاح مطرح می‌کنند.

رئیس - بفرمایید.

محمد مهدی مفتاح (تویسرکان) - بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران محترم دقت بفرمایند! ما در اینجا داریم یک قانون دائم می‌نویسیم، قانون یک‌ساله نیست، تفاوتش با بحث بودجه در این است. در بودجه قانون یک‌ساله بود ولی اینجا رابطه مالی دولت و نفت را داریم براساس یک قانون دائم می‌نویسیم، قانونی که سالها باید اعمال شود و مبنای کار باشد. در اینجا وقتی گفته شده است که «با رعایت قانون هدفمندکردن یارانه‌ها»، ببینید! ما داریم یک قانون دائم را به یک قانون موقت وصل می‌کنیم. قانون هدفمندکردن یارانه‌ها یک قانون موقت است، قانون زماندار است. ما در آن قانون تکالیفی را تعیین کرده‌ایم که ظرف مدت پنج سال باید انجام شود و پنج سال هم الان دیگر در راستای پایان یافتن آن پنج سال هستیم. نمی‌توانیم یک قانون دائمی را متصل کنیم به یک قانون زماندار.

بله، اگر این پنج سال گذشت، مجلس تکلیف دیگری را تعیین کرد اینجا می‌تواند این مبالغ و این حکمهایی که اینجا داده شده است براساس قوانین مصوب باشد. از جمله قوانین مصوب می‌شود آن قانونی که جایگزین قانون هدفمندکردن یارانه‌های مصوب سال ۱۳۸۸ باشد یا به هر شکل دیگری. ولی به هر حال یک قانون دائم و یک روش اجرایی دائم را و یک رابطه مالی دولت و نفت را که می‌خواهیم به طور دائم و برای سالیان طولانی طراحی کنیم این را آمده‌اند و در یک جزء مهمی به

قانونی که چند سال دیگر زمانش می‌گذرد متصل کرده‌اند و اصلاً موضوع هدفمندکردن یارانه‌ها وقتی که هدف اصلی آن قانون که آزاد شدن قیمت‌ها است به شکل صحیحی اتفاق بیفتد دیگر اینجا ما چگونه می‌توانیم بند (۲) را با قانونی که در آن زمان وجود نخواهد داشت عملیاتی کنیم؟

به نظر می‌رسد که حذف این می‌تواند به استمرار داشتن بیشتر این قانون و اینکه قانون در سالهای بعد نخواهد مرتباً اصلاح شود به این کار کمک می‌کند. ضمن اینکه آنچه در اینجا ذکر شده است با آمدن این عبارت «با رعایت قانون هدفمندکردن یارانه‌ها» اگر هم حذف شد چون قانون وجود دارد این قانون در این مصوبه ما حاکم است.

من اگر به نحو دیگری خدمت دوستان عرض کنم این است که ما قوانین دائمی داریم که این قانون در جاهای مختلف تأثیر می‌گذارد. لازم نیست و اصلاً روش کار ما این نیست که در هر قانونی که تصویب می‌کنیم به تمام قوانین دیگری که می‌تواند این حکم را متأثر کند و تحت تأثیر قرار دهد آنجا اشاره کنیم. طبیعی است که آن قوانین بر این قوانینی که می‌خواهد عملیاتی و اجرایی شود حاکم است. قوانین کلی که شکل کار را تعیین می‌کند بر قوانین عملیاتی طبیعتاً حاکم است. قوانین عملیاتی بر مبنای آن قوانین شکل می‌گیرد.

بنابراین من تصور می‌کنم که حذف این عبارت «با رعایت قانون هدفمندکردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸» در عمل و در اجرا هیچ خللی به این متن و به این حکم وارد نمی‌کند بلکه با قوام بیشتری این قانون دائمی را تصویب می‌کند و عملیاتی می‌کند.

رئیس - متشکریم، مخالف صحبت نمی‌کنند. دولت بفرماید. بگویید موافقید یا مخالفید.

صالح - ببینید! مخالف هستیم.

رئیس - مخالفید، کمیسیون مخالف است. پیشنهاد را مطرح کنید.

دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد حذف عبارت «در راستای اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها» است.

رئیس - حضار ۲۰۹ نفر، نمایندگان نظرشان را راجع به حذف این عبارت اعلام بفرمایند. دولت و کمیسیون مخالفند. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، تصویب نشد.

۴ - تصویب کلیات طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی (ثبت ۵۲۴)

رئیس - اجازه دهید ما یک دوفوریتی داریم که شورای محترم نگهبان تشریف آورده‌اند، از قوه قضائیه هم تشریف آورده‌اند راجع به بحث آن دوفوریت. آن را مطرح می‌کنیم دوباره روی این برمی‌گردیم.

دبیر (فرهنگی) - گزارش کمیسیون قضائی و حقوقی در مورد طرح دوفوریتی نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی که دوفوریت آن روز یک‌شنبه به تصویب رسیده بود و امروز وارد بررسی می‌شویم. سخنگوی محترم کمیسیون برای ارائه گزارش تشریف بیاورند.

دبیر (منادی سفیدان) - آقای قره‌سید! یک لحظه اجازه بفرمایید من

این مخالف و موافقان را اعلام کنم. دوستان توجه بفرمایید! در خصوص طرح دوفوریتی نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی مخالفین و موافقینی که ثبت نام کرده‌اند و طی قرعه‌کشی آنهایی که اسمشان درآمده را خدمت عزیزان می‌خوانم.

مخالفین عبارتند از: جناب آقای دکتر پورابراهیمی، جناب آقای دکتر علیرضا سلیمی و جناب آقای دکتر سیداحمدرضا دستغیب. موافقین: جناب آقای احمدعلی مقیمی، جناب آقای مصطفی افضل‌فرد و جناب آقای محمد علی‌پور هستند که آماده باشند بعد از صحبت‌های سخنگوی محترم مخالفت یا موافقت خودشان را اعلام بفرمایند. آقای دکتر! دوستان اخطار قانون اساسی دارند اجازه می‌فرمایید؟ آقای مفتاح.

رئیس - اخطار راجع به این موضوع است، همین دستور است؟ پس بگذارید صحبتشان را بکنند بعد اخطارتان را گوش می‌دهیم. بفرمایید.

میرهادی قره‌سیدرومیانی (سخنگوی کمیسیون قضائی و حقوقی) -

سلام علیکم و رحمه الله - بسم الله الرحمن الرحيم

لازم می‌دانم که از زحمات همکاران خودم با توجه به ضیق وقت در کمیسیون قضائی و دقت نظری که در مسائل مربوطه داشتند تشکر کنم.

گزارش کمیسیون قضائی و حقوقی به مجلس شورای اسلامی

طرح دوفوریتی نحوه اجرای قسمتی از اصل یکصد و شصتم قانون اساسی به شماره چاپ (۱۲۶۲) که جهت رسیدگی به این کمیسیون ارجاع شده بود در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۰ با حضور طراحان، پیشنهاددهندگان و نمایندگان دستگاه‌های مرتبط مطرح و پس از بحث و تبادل نظر با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب شد.

اینک گزارش آن مطابق ماده (۱۴۶) آیین‌نامه داخلی تقدیم مجلس محترم شورای اسلامی می‌گردد.

رئیس کمیسیون قضائی و حقوقی - اللهیار ملک‌شاهی

همان طور که همکاران استحضار دارند در اصل (۱۶۰) قانون اساسی وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را برعهده دارد و از میان کسی که قوه قضائیه به رئیس‌جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد. طراحان محترم با استدلال به این نکات که قانون تبیین‌کننده اصل (۱۶۰) تاکنون تصویب نشده و اختیارات وزیر دادگستری تبیین نشده است در چند بند موادی را به عنوان طرح دوفوریتی تقدیم مجلس شورای اسلامی کرده بودند که این دوفوریت رأی آورد و پس از ارجاع به کمیسیون ما دیروز بعد از ظهر در خدمت وزیر محترم دادگستری، دادستان محترم کل کشور جناب حجت‌الاسلام والمسلمین حاج‌آقای رئیسی و جناب آقای دکتر خداییان معاون محترم ریاست محترم قوه قضائیه با حضور کارشناسان و همکاران محترم و پیشنهاددهندگان عزیز ما در مجلس شورای اسلامی جلسه‌ای تشکیل شد.

اصل طرح دوفوریتی در کمیسیون مطرح شد که در هشت ماده تصویب شد و تقدیم همکاران محترم شده است.

پیشنهاداتی را همکاران محترم در کمیسیون ارائه کردند و مطرح کردند که من آنها را به صورت خلاصه در آخر صحبت عرض خواهم کرد. نکته‌ای

که مدنظر طراحان عزیز بود، اینکه یک اختلافی در حدود اختیارات وزیر دادگستری بین اساتید و حقوقدانان و مسؤولین اجرایی هست، مجلس هشتم و کمیسیون قضائی و حقوقی در مجلس هشتم این طرح را بررسی کرده بودند که به نتیجه نرسیده بود، این گام اساسی در مجلس نهم برداشته شد و طراحان محترم در حقیقت این طرح را پیگیری کردند که ماحصل آن خدمت شما تقدیم شده است.

نظر طراحان این است که تأمین نظر شورای محترم نگهبان با توجه به سوابق و استفسارهایی که داشته‌اند، تأمین شده البته با رعایت استقلال قضات. نکات مهمی که شاید بتوان در این طرح به آن اشاره کرد لزوم حقوقدان بودن وزیر دادگستری، احصاء مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با دو قوه دیگر، ارائه لوایح قضائی به دولت و دفاع از آنها در دولت و مجلس، پیگیری امور مربوط به بودجه نیروی انسانی و مسائل اداری قوه قضائیه در دولت، هماهنگی‌های لازم در امور بین‌الملل قوه قضائیه و پاسخگویی وزیر دادگستری در مقابل مجلس محترم شورای اسلامی که شاید یکی از دغدغه‌های اساسی طراحان و همکارانی که به دوفوریت این طرح رأی داده باشند، باشد و تفویض اختیارات اداری و مالی به وزیر دادگستری.

اما با توجه به تعدد و پراکندگی پیشنهادات، آنها را یک دسته‌بندی خدمت‌تان انجام دادیم، اگر اجازه بدهید که دادستان محترم کل کشور و همکاران ما، اساتید ما از شورای نگهبان هم مسائلی را خدمت‌شان توضیح بدهیم، ممنون و متشکر خواهیم شد.

یک موضوع عمده و مهمی که مدنظر طراحان محترم این طرح بود انتزاع سازمان‌های تابعه قوه قضائیه از قوه قضائیه و انتقال آنها به وزارت دادگستری بود و از طرفی هم انتزاع سازمان تعزیرات از وزارت دادگستری و الحاق آن به قوه قضائیه و تمرکز مدیریت آن در قوه قضائیه بود، این پیشنهاد یکی از پیشنهادات اساسی بود که در کمیسیون مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در کمیسیون با این پیشنهاد موافقت نشد، پیشنهادات دیگری هم بود که با توجه به ضیق وقت در کمیسیون به آنها پرداخته نشد که من خلاصه به صورت تیتروار خدمت عزیزان ارائه گزارش می‌کنم.

رئیس - وقت‌تان تمام شده، خیزی که برداشتید مثل اینکه می‌خواهید پنج دقیقه دیگر صحبت بفرمایید؟ خیلی سریع بفرمایید.

قره‌سیدرومیانی - پیشنهادات:

الف - پیگیری دعاوی له یا علیه دولت و دستگاه‌های دولتی در مراجع قضائی که اینها را خواسته‌اند به عهده وزیر دادگستری باشد.

امور مربوط به کانون‌های کارشناسان و وکلای رسمی دادگستری و مترجمان بر اساس قوانین مربوطه، هماهنگی و نظارت بر مراجع رسیدگی‌کننده غیرقضائی به تخلفات، پیگیری و نظارت بر اجرای مفاد کنوانسیون‌های مختلف بین‌المللی مربوط به حقوق بشر، حقوق شهروندی، مبارزه با جرم و جنایت و فساد، پیگیری مربوط به پیشگیری از وقوع جرم و تخلف در دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی و ایجاد هماهنگی و همکاری بین دستگاه‌های مختلف با قوه قضائیه،

سیاست‌گذاری، هماهنگی، نظارت و پیگیری امور مالکیت فکری، ساماندهی و نظارت بر امور مربوط به داوری‌ها در دستگاه‌های دولتی و غیردولتی. متشکر و سپاسگزارم.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف اول جناب آقای دکتر پورابراهیمی هستند، آقای رئیس! آقای رجائی اخطار دارند اگر صلاح بدانید؟
رئیس - بفرمایید، آقای مفتاح هم اخطار دارند، درست است.

عباس رجائی (اراک، کمیجان و خنداب) - بسم‌الله الرحمن الرحیم جناب آقای دکتر لاریجانی! این طرحی که مطرح شده از چند جهت با چند اصل قانون اساسی مغایرت دارد، اصل (۵۷) که اصل تفکیک قوا است، یک طوری نگارش شده که در واقع می‌تواند تداخل بین دولت و قوه قضائیه را داشته باشد. در ماده (۲) خلاف اصل (۱۶۰) قانون اساسی وظایف وزیر دادگستری را توسعه داده که تصریحاً در اصل (۱۶۰) مشخص شده و کاملاً محرز است که خلاف اصل (۱۶۰) قانون اساسی است.

در ارتباط با اصل (۱۵۸) قانون اساسی، ارائه لوایح قضائی توسط رئیس قوه قضائیه تصریح شده، اینجا به عهده وزیر دادگستری گذاشته شده، باز خلاف اصل (۱۵۸) قانون اساسی است.

در ارتباط با عزل و زرا، اصل (۱۳۶) است که باز دوباره تداخل در این طرح طراحی شده و بنابراین نمی‌توانیم این را بپذیریم چون خلاف اصل (۱۳۶) است، آقای لاریجانی! توجه می‌فرمایید؟ (رئیس - بفرمایید) اصل (۱۳۶) هم مخالفت با این طرح دارد و به نظر من خلاف است، در عین حال سازمان‌هایی مثل سازمان زندان‌ها و مراکز اقدامات تأمینی، سازمان بازرسی، ثبت اسناد و املاک، پزشکی قانون و سایر سازمان‌ها در اینجا تصریح نشده که تکلیف‌شان چه می‌شود و اینها دقیقاً از مسائل مربوط به مفاد اصلی کار قوه قضائیه است که اگر اینها تصریح نشده باشد خلاف اصول قانون اساسی است.

رئیس - حالا بعضی از موادش ممکن است این ایراد شما وارد باشد.
رجائی - تقریباً تمام مواد آقای دکتر! (رئیس - تمام مواد که نیست) با چهار، پنج اصلی که عرض کردم مغایرت دارد.

رئیس - ماده (۱) مثلاً چه اشکالی دارد؟ همه مواد ایراد ندارد.
رجائی - نه، همه مواد ایراد ندارد.
رئیس - به هر ماده‌ای که رسیدیم و دیدید اشکال قانون اساسی دارد بفرمایید.

رجائی - آقای دکتر! هشت تا ماده است، حداقل چهار پنج‌تای آن مخالف قانون اساسی است و به نظر من شما بایستی الان تصمیم بگیرید.
رئیس - این ملاحظه را دوستان در رأی خودشان توجه داشته باشند، ولی به بند مربوط که رسیدیم بحث می‌کنیم، اخطار بعدی را بفرمایید.
دبیر (منادی سفیدان) - آقای دکتر مفتاح بفرمایید.

محمد مهدی مفتاح (تویسرکان) - بسم‌الله الرحمن الرحیم جناب آقای دکتر لاریجانی، عنایت بفرمایید! اصل (۱۵۷) قانون اساسی چه می‌گوید؟ اصل (۱۵۷) می‌گوید «به منظور انجام مسؤولیت‌های قوه قضائیه در کلیه امور قضایی و اداری و اجرایی، مقام رهبری یک نفر

مجتهد عادل و آگاه به امور قضایی را به عنوان رئیس قوه قضائیه معرفی می‌کند» یعنی مسؤولیت کلیه امور قضائی، اداری و اجرایی در قوه قضائیه متوجه رئیس قوه قضائیه است، اینجا آنچه که بیان شده است در این طرح خارج از اینها نیست، حالا امور قضائی که به طور کلی خارج است و مسلم است، یا مسائل اداری است یا مسائل اجرایی قوه قضائیه و این هم مشخصاً جزو وظایف و اختیارات رئیس قوه قضائیه است که توسط مقام معظم رهبری به آن ویژگی‌هایی که هست باید تعیین شود.

رئیس - فرمایش شما درست است، یعنی اصل این کار مسؤولیتش با قوه قضائیه است، لکن در اصل (۱۶۰) گفته وزیر دادگستری مسؤولیت پیگیری این امور را در قوای دیگر دارد، آن موادی که شما فکر می‌کنید از این حد بیرون رفته و چنین ابهامی در بعضی از این مواد است، آنجا را اخطار بفرمایید درست است.

مفتوح - ظاهراً همه‌اش باید همین‌طور باشد آقای دکتر، غیر از این چیزی ندارد.

رئیس - نه، مثلاً ماده (۱) چه مشکلی دارد؟ همه مواد نیست، متشکریم، اگر اجازه بدهید یک مقدار جلو برویم آقای قاضی‌پور اجازه می‌فرمایید؟ مخالف صحبت کند.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف اول جناب آقای دکتر پورابراهیمی هستند، بفرمایید.

محمد رضا پورابراهیمی داورانی (کرمان و راور) -

بسم‌الله الرحمن الرحیم

عرض سلام و ادب و احترام دارم خدمت همه همکاران، جناب آقای دکتر لاریجانی! همان‌طور که مستحضر هستید تفسیر ماده (۱۶۰) قانون اساسی بر اساس پیگیری‌هایی که تعدادی از نمایندگان مجلس در دستور کار قرار داده بودند تبدیل شد به طرحی که امروز بعد از تصویب فوریتش موافقت در صحن دارد بررسی می‌شود. به نظر می‌رسد تعیین تکلیف برای ماده (۱۶۰) یک بار در کشور ما باید صورت می‌گرفت و می‌گیرد که این کار باید انجام می‌شد، دلیل آن هم این است که وزارت دادگستری الان اختیارات لازم را برای مسائل و موارد مربوط به خودش ندارد و به دلیل عدم وجود اختیارات در این بخش، آقای قاضی‌پور! خواهش می‌کنم اجازه بدهید آقای رئیس گوش کنند، خواهش می‌کنم، شما هم مثل بقیه اجازه بدهید، (قاضی‌پور - شما با صحن صحبت کنید) خواهش می‌کنم اجازه بدهید آقای لاریجانی گوش کنند، هر وقت کسی می‌خواهد صحبت کند آقای قاضی‌پور تذکر می‌دهند، (رئیس - شما بفرمایید) یکی وزارت دادگستری اختیارات ندارد، آقای دکتر لاریجانی! در کنارش پاسخگو هم نیست، یعنی الان این واقعیت امروز ما است و شرح وظایف آن هم تعیین نیست، دوستان به خاطر اینکه این مشکل را در ماده (۱۶۰) قانون اساسی حل نکنند آمده‌اند پیشنهاد یک طرح داده‌اند، طرحی که الان جلو ما است، ماده (۱) و (۲) آن آقای دکتر لاریجانی! عین بند (۱۶۰) قانون اساسی است، یعنی هیچ فرقی نمی‌کند، شما اگر نگاه کنید انگار که جملات قانون اساسی را کرده‌اند ماده (۱) و (۲) با این تفاوت که یک تغییرات جزئی آنجا گفته از حقوقدانان در قانون اساسی نگفته از

حقوقدانان فقط تفاوتش در اینهاست.

آقای دکتر! نکته بعدی در این موارد این است که سابقه رویکرد پیگیری این موضوع هم به دو بحث پارلمانی‌هایی بود که قرار بود انجام شود، یعنی یک پارلمانی دولت ایجاد کند وزارت دادگستری، یک پارلمانی مجلس ایجاد کند، این قضیه هم جواب نداد، الان این طرح پیشنهاد شده، به اعتقاد بنده آقای دکتر لاریجانی! و خواهش می‌کنم که نمایندگان هم عنایت بکنند! این طرح مشکلی را حل نمی‌کند و بر ابهامات هم می‌افزاید، دلیل آن هم این است که تمام موادی که اینجا آمده من دانه‌دانه می‌گویم نگاه بکنید آقای دکتر! نوشته «پیگیری»، «هماهنگی» یا در ماده (۶) نوشته «رئیس قوه قضائیه می‌تواند» امور خودش را یعنی اگر همه اینها به این شکل باشد، کل این طرحی که اینجا آمده توصیه‌های اخلاقی است، به اضافه اینکه کپی از احکام قانون هم اینجا در کنارش قرار گرفته.

مهمتر از این قضیه وظایفی است که برادر بزرگوارم آقای دکتر مفتوح هم به آن اشاره کردند، در اصل (۱۵۷) آمده وظایف رئیس قوه قضائیه و در آنجا کلیه امور اداری را می‌خواهد هماهنگ کند، اینجا اگر قرار باشد باز هم مسؤولیت اجرای این موضوع بر عهده رئیس قوه قضائیه نباشد، این خودش هم باز دچار ابهام می‌کند، این پیگیری‌ها چطوری می‌تواند انجام شود؟ یعنی اگر بنده به عنوان یک نماینده خواستم از وزیر دادگستری سؤال بکنم که آقای وزیر! با توجه به این موضوعی که شما در این پیشنهاد طرح ما مسؤولیت این کار را داشته‌اید چرا انجام نداده‌اید، کیفیت موضوع سؤال ما چطوری باید باشد؟ متن‌هایی که اینجا آمده همه‌اش نوشته «پیگیری»، «هماهنگی»، «می‌تواند» همه اینها در صورتی که نیاز باشد هیچ تأثیر مشخصی بر وظایف وزیر دادگستری در ماده (۱۶۰) قانون اساسی در اصل (۱۶۰) اعمال نشده، به نظر من این باید برگردد اگر می‌خواهد اصلاح شود. مضافاً اینکه الان بحث ابهام در اداره چهار دستگاه تخصصی آقای دکتر لاریجانی! مطرح است. یکی بحث سازمان ثبت است، یکی مجموعه زندان‌ها است، یکی پزشک قانونی و یکی هم روزنامه رسمی، آن چیزی که در اینجا آمده هیچ مشخص نکرده تعدادی از دوستان پیشنهاداتی داده‌اند، اگر قرار باشد تعیین تکلیف برای این موضوع با پیشنهادات تداخل وظایف ایجاد کند برای ریاست قوه قضائیه، به نظر ما همان اصولی است که دوستان به آن اشاره کردند منافات دارد، در غیر این صورت این متن، آقای دکتر لاریجانی! فقط یک توصیه اخلاقی است، هیچ چیزی چهارچوب مشخصی بر وظایف وزیر دادگستری ایجاد نمی‌کند و مشخص نمی‌کند وزیر دادگستری باید پاسخگوی چه به صحن علنی باشد به عنوان یک وزیر و همه موارد.

خواهش من این است که دوستان اجازه بدهند اگر موافق باشند این برگشت پیدا بکند، تعیین تکلیفش به این شکل باشد که مواردی که اولاً تداخل در وظایف ریاست قوه قضائیه ایجاد نمی‌کند، اینها احصاء شود و در کنار آن، پاسخگویی به مجلس را هم در کنار وزیر دادگستری تعیین شود تا ما بر اساس آن بتوانیم تصمیم‌گیری بکنیم، به نظر من این طرح اشکالات جدی و اساسی دارد و نیازمند این است که یک بازنگری شود و

برگردد کمیسیون و آن چیزی که ارائه شده مشکل اصل (۱۶۰) قانون اساسی در خصوص تعیین وظایف و اختیارات وزیر دادگستری را هیچ تعیین تکلیفی نمی‌کند که هیچ، بر ابهامش هم می‌افزاید و من خواهش می‌کنم عزیزان به کلیاتش رأی ندهند، اجازه بدهند ما به شکل دیگری این را پیگیری کنیم و درخواست ما هم از اعضای محترم کمیسیون قضائی، به ویژه برادر بزرگوارم آقای دکتر دهقان که خودشان صاحب‌نظر هستند و تخصص این کار را دارند و در این حوزه می‌توانند ورود پیدا بکنند و سایر اعضای کمیسیون، ریاست محترم کمیسیون قضائی مجلس و همه بزرگواران این است که به این بحث ورود پیدا کنند، برای یک‌بار هم که شده ما تکلیف اصل (۱۶۰) قانون اساسی را مشخص کنیم.

به نظر می‌رسد این موضوع الان ابهاماتش جدی است، نهایتاً اگر حتی تصویب هم شود قابلیت اجرایی ندارد، چیزی بر شرایط جدید اضافه نمی‌کند و نمی‌تواند مسیری که طراحان محترم برای شفاف‌شدن موضوع مدنظر قرار داده بودند را حل بکند.

لذا پیشنهاد بنده مخالفت با کلیات این است و اجازه بدهید که مجدداً برگردد به کمیسیون و یک نگاه جدید و تخصصی بیشتری به این موضوع شود.

رئیس - متشکریم.

دبیر (منادی سفیدان) - موافق اول جناب آقای احمدعلی مقیمی هستند.

رئیس - بفرمایید.

احمدعلی مقیمی (بهشهر، نکا و گلوگاه) - بسم الله الرحمن الرحيم
با عرض تسلیت بر عزاداری سید و سالار شهیدان، آقا اباعبدالله الحسین. ببینید آقای رئیس! آنچه که باعث شد بر ماده (۱۶۰) تأکید شود و طرح شود، مشکلاتی است که در حوزه نمایندگان است، نمایندگان که وقتی به مشکلات حوزه قوه قضائیه می‌رسند در حوزه اداری‌شان، کسی پاسخگو نیست و باید این مشکلاتی که در حوزه انتخابیه و در کشور وجود دارد پاسخ آن را بیابند که به موکلین خودشان بگویند.

شما در اصل (۱۶۰) که مراجعه می‌کنید کاملاً قانون اساسی تأکید کرده که وزیر دادگستری مسؤول کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسی که رئیس قوه قضائیه به رئیس‌جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌شود. این را در حوزه طرح نمایندگان عزیز تأکید شد و از طرف دیگر شما در شرح وظایف اصل (۱۵۶) ریاست محترم قوه قضائیه می‌بینید که بند (۳) نظارت بر حسن اجرای قوانین است، سؤال ما این است که اگر رئیس قوه قضائیه که در انتهای بخش اصل (۱۶۰) که رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند، اگر تفویض نکرد چه بکنیم؟ ما در حقیقت یک وزیر بی‌اختیاری را داریم، می‌گوییم وزیر را حذف بکنیم، می‌گویند که قانون اساسی گفت که وزیر دادگستری باید داشته باشیم، می‌گوییم وزیر را اختیار بدهیم، می‌گویند این اختیار مال قوه قضائیه است، پس چه کسی باید پاسخگو

باشد؟ ما که از وزیر نمی‌توانیم سؤال کنیم، وزیر می‌گوید که من اختیاری ندارم، از ریاست قوه قضائیه هم که نمی‌توانیم سؤال بکنیم که قوه مستقلی است.

با توجه به اینکه در حوزه قوه قضائیه دو تا تشکیلات وجود دارد؛ هم تشکیلات اداری هست و هم در تشکیلات حوزه قضائی، در حوزه قضائی رأی استقلال قضات را که ما کار نداریم، دخالتی هم نداریم اما در حوزه اداری مانند ثبت اسناد، مانند پزشک قانونی و ادارات دیگری که در جوف حوزه اداری قرار می‌گیرد چه کسی پاسخگو باشد؟ چه کسی می‌تواند بیاید در مقابل نمایندگان که سؤالی دارند، اشکالی دارند که باید انجام بگیرد و تذکر بدهد و از طرف دیگر هم بند (۳) اصل (۱۵۶) نظارت بر حسن اجرای قوانین به عهده ریاست قوه قضائیه است، آن وقت چه کسی باید بیاید نظارت بکند؟ نمایندگان محترم مجلس که ناظر نباشند و سؤال نکنند، وزیر هم که اختیار ندارد که بتواند پاسخگو باشد، پس چه کسی در این حوزه تشکیلات اداری قوه قضائیه باید پاسخگو باشد؟

بر این اساس شما می‌بینید که ما چیزی بیشتر از حوزه قانون اساسی نخواستیم و لیکن تأکید کردیم و منفک کردیم حوزه بخش اداری و حوزه قضائی را، پیگیری کلیه امور راجع به بودجه، نیروی انسانی و مسائل اداری مربوط به قوه قضائیه که در هیأت وزیران مطرح می‌شود، معاونت نظارت و راهبردی و اینها را رئیس‌جمهور و دستگاه اجرایی که مطرح می‌کنند به عهده وزیر دادگستری قرار دادیم، اگر در حوزه تشکیلات اداری و در حوزه‌های دیگر ادارات مانند ثبت اسناد پاسخگویی نباشد، ما چگونه می‌توانیم کارهای خودمان را پیش ببریم؟ اگر سؤالی داریم از چه کسی سؤال کنیم؟ ریاست محترم قوه قضائیه هم که پاسخگو نیستند و می‌گویند که ما قوه مستقلی هستیم.

بر این اساس خواهش می‌کنم که عزیزان جهت پاسخگویی در حوزه تشکیلات اداری همانگونه‌ای که در طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی آمده با رأی بالایی بدهند که وزیر دادگستری بتواند اختیار داشته باشد و در مقابل اختیار و مسؤولیتش پاسخگو باشد.

دبیر (منادی سفیدان) - خیلی ممنون آقای مقیمی، مخالف دوم جنای آقای دکتر علیرضا سلیمی هستند.

رئیس - بفرمایید.

علیرضا سلیمی (محلات و دلیجان) - بسم الله الرحمن الرحيم
دوستان توجه کنید! این طرحی که دوفوریتش تصویب شد به نظر بنده چندتا ایراد دارد؛ اشکال اول این طرح مغایرتش با اصول مختلف قانون اساسی است، چند ماده از مواد این طرح با اصول متعدد قانون اساسی مغایرت دارد، عمده تمرکز طراحان محترم روی ماده (۴) و ماده (۵) است، هم ماده (۴) و هم ماده (۵) با خود همین اصل (۱۶۰) مغایرت دارد، با اصل (۱۵۷) مغایرت دارد، با اصل (۹۸) مغایرت دارد، چون در این طرح تقریباً دوستان رفته‌اند سراغ تفسیر قانون اساسی، تفسیر قانون اساسی از اختیارات شورای محترم نگهبان است و نه اختیارات مجلس محترم، اگر بنا است قوه قضائیه را ما پاسخگو کنیم، با این طرح به نظر می‌رسد به جایی نمی‌رسیم، باید قانون اساسی دچار تغییر شود که آن ساز و کار

خاص خودش را دارد، ما نمی‌توانیم به وسیله قانون عادی، قانون اساسی را دور بزنیم یا به وسیله قانون عادی، مجلس نمی‌تواند قانون اساسی را تفسیر کند، این نکته و اشکال اول.

اشکال دومی که این طرح دارد، ما در حیطه اختیاراتی که به یک فرد می‌دهیم باید از او مسؤولیت بخواهیم، الان در اصل (۱۶۰) که برای اجرای بخشی از این اصل این طرح نوشته شده ببینید ما در اصل (۱۵۷) آنجا گفته‌ایم «به منظور انجام مسؤولیت‌های قوه قضائیه در کلیه امور قضائی و اداری و اجرایی، مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی و مدبر و مدیر را برای مدت پنج سال انتخاب می‌کند»، پس مسؤولیت قوه قضائیه به عهده رئیس قوه است، رئیس قوه را رهبری تعیین می‌کنند، در اصل (۵۶) وظایف رئیس قوه آمده، احیای حقوق عامه، نظارت بر حسن اجرای قوانین، کشف جرم و اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم، در اصل (۱۶۰) اختیاراتی که رئیس قوه به وزیر دادگستری می‌دهد این اختیارات بسیار محدود است، یعنی اختیاری که وزیر دادگستری دارد در حیطه مسائل اداری و استخدامی است والسلام، ببینید! در اصل (۱۶۰) این طور آمده «رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری» تازه «می‌تواند» است، «و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند»، پس اختیار وزیر محترم تنها و تنها در امور مالی، اداری و مسائل استخدامی غیر قضات است، اگر فرض در این حیطه اختیاراتی به وزیر محترم دادگستری تفویض شد، ما در همین حیطه، یعنی در حیطه اختیاراتی که به او داده‌ایم باید از او مسؤولیت بخواهیم.

بنابراین در خود قانون اساسی هم مشروط و در ذیل همین اصل (۱۶۰) دارد «در این صورت» یعنی در صورتی که در امور مالی و اداری، رئیس قوه اختیاراتی را به وزیر دادگستری تفویض کند در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزرا پیش‌بینی شده، این اختیار در حیطه مسائل اجرایی است، این هم یک نکته.

نکته سوم این است، در بعضی از مواد این طرح تناقضاتی وجود دارد، من ماده (۴) را می‌خوانم، ببینید دوستان! در ماده (۴) در صدر ماده تقریباً همین مطلبی که در اصل (۱۶۰) آمده به آن اشاره شده، گفته وزیر دادگستری در قبال کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و سایر قوا، قوه مقننه اینجا در صدر ماده (۴) به این اشاره شده، بحث روابط قوه قضائیه با سایر قوا، اما در ذیل همین ماده (۴) دوستان ببینید! در این ماده (۴) تناقض دارد، در ذیل این ماده دارد که «در برابر مجلس شورای اسلامی» یعنی وزیر پاسخگو است بعد می‌گوید «وزیر دادگستری موظف است مطابق آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مانند سایر وزرا به سؤالات نمایندگان مجلس در مورد مسائل مختلف» مسائل مختلف قوه قضائیه خیلی توسعه دارد، این موارد در حیطه اختیارات جناب آقای وزیر دادگستری نیست که بخواهد پاسخگو باشد، بنابراین خود این ماده (۴) صدر و ذیلش تناقض دارد.

مطلب بعدی که به آن اشاره می‌کنم و به عنوان آخرین نکته این است،

ببینید! در اصل (۱۵۶) یک سری وظایف به عهده قوه قضائیه است، رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی، رفع خصومات، قوه قضائیه باید مستقل باشد، اگر ما قوه قضائیه را تحت فشار نمایندگان یا بعضی از لای‌ها قرار بدهیم، قطعاً قوه قضائیه امکان رسیدگی به تظلمات و تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات به صورت مستقل نخواهد داشت.

با توجه به این مواردی که خدمت شما عرض کردم بنده با کلیات این طرح مخالف هستم، چیزی هم از این طرح در نمی‌آید، یعنی مطلب جدیدی نیست، یعنی قانونگذار حکیم است، در قانونگذاری باید به نوعی قانونگذاری کند که مابه‌ازا داشته باشد و این طرح مابه‌ازا خارجی نخواهد داشت.

رئیس - متشکریم، موافق بعدی را دعوت بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - موافق بعدی آقای محمد علی‌پور هستند، بفرمایید.

محمد علی‌پور (ماکو، چالدران، شوط و پلدشت) -

بسم‌الله الرحمن الرحیم

من از نمایندگان محترم تقاضا دارم به عرایض بنده عنایت داشته باشند تا بتوانند در خصوص این طرح مهم تصمیم‌گیری کنند، نمایندگان محترم! همانطور که خودتان هم مطالب مخالفین محترم را استماع فرمودید هیچ گونه ادله‌ای با کلیت قضیه مخالفتی، دلیلی برای کلیات صحبت نکردند، همه عزیزان و مخالفینی که صحبت کردند استناد کردند به بندهایی از این طرح که با قانون اساسی مغایرت و مخالفت دارد. من به محضر این عزیزان عرض می‌کنم و توجه‌شان را به اصل (۷۱) قانون اساسی جلب می‌کنم که «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند».

اصل (۷۶) - «مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد».

عزیزان! بنای این طرح بر این نیست که خدای ناکرده تعریضی داشته باشد به مسؤولیت و اختیارات رئیس محترم قوه قضائیه عزیزان استحضار دارند از تصویب قانون اساسی تا به امروز در رابطه با وظایف وزیر دادگستری هیچ‌گونه ما تشریحی و توضیحی و قانونی به عنوان مبسوط نداریم که غیر از آن که در قانون اساسی آمده. طرح منافاتی با اختیارات رئیس محترم قوه قضائیه ندارد، همچنان که در متن طرح در بندهایش آمده است. عزیزان! من از شماها تقاضا دارم به کلیت قضیه ما رأی دهیم، ما ادعا نداریم این طرح، طرح جامعی است و می‌تواند پاسخگوی همه مسائل باشد. خود شماها سؤالاتتان تا به حال در رابطه با مسائل قضایی پاسخی داده نشده، سؤالات نمایندگان عموماً در امور کشور از جمله امور قضایی بی‌پاسخ بوده، قوه قضائیه هم یکی از ارکان کشور است و باید از طرف مجلس نظارت شود. عزیزان! ما قانون می‌نویسیم برای اجرای امور، قانون صرف به خاطر اینکه یک مصوبه‌ای داشته باشیم و فقط روی کاغذ باشد نیست. به قانونی که می‌نویسیم مجلس حق نظارت هم باید داشته باشد. پاسخگو کردن وزیر در مقابل مجلس عزیزان قدمی است در جهت

ایجاد تفاهم و یافتن پاسخ‌ها و سؤالاتی که نمایندگان محترم دارند، خدای ناکرده ما نمی‌خواهیم یک محل نزاع و اختلافی با تصویب این قانون درست کنیم و بخواهیم این محل نزاع باشد. اتفاقاً ما اگر وزیر را پاسخگو کنیم، سوءتفاهماتی که بین مجلس و قوه قضاییه پیش می‌آید این می‌تواند بالاخره حل و فصل کند. باید هم به وزیر اختیارات لازم را داد. نمی‌شود این وزیری که به شرایط استثنایی انتخاب می‌شود با نظر قوه قضاییه از طرف رئیس‌جمهور پیشنهاد می‌شود با نظر قوه قضاییه از مجلس رأی اعتماد می‌گیرد باید هم در مقابل مجلس پاسخگو باشد همانند سایر وزرا.

من از عزیزان تقاضا دارم، خواهشمندم استناد نکنند به ظاهر قضیه، هدف و نیت این است که ما بعد از پیروزی انقلاب از زمانی که قانون اساسی به تصویب رسیده یک شرح وظیفه‌ای برای وزیر دادگستری داشته باشیم و از این طریق از کانال وزیر دادگستری بتواند مسائل فی‌مابین قوه قضاییه و قوه مقننه را حل و فصل کنیم، بنده به شخصه خودم از عنایات رئیس محترم قوه قضاییه و همکاران‌شان در رابطه با مسائل کشور و حوزه انتخابیه کمال تشکر را دارم. با تشکر.

رئیس - متشکریم، مخالف بعدی را دعوت بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف بعدی جناب آقای دکتر سیداحمد رضا دستغیب هستند، بفرمایید.

سیداحمد رضا دستغیب (شیراز) - بسم الله الرحمن الرحیم

همکاران محترم قدری توجه بفرمایند، به نظر می‌رسد اتفاقی که در تصویب دوفوریت افتاد اگرچه نظر همکاران، محترم است اما جلسه امروز برای رسیدگی به کلیات یک فرصت دیگری را فراهم کرده که طرحی که اشکالات فراوانی دارد و ای کاش فقط یک‌فوریتش تصویب شده بود. پیشنهادات بسیار زیادی در کمیسیون معطل ماند، قبلاً هم این تجربه را مجلس داشته، در مجلس هفتم این تجربه را داشته، در مجلس هشتم طرح موضوع شده، اما متأسفانه چون عجله کردیم و شتابزده خواستیم یک طرحی را تصویب کنیم که آن قدر مهم است. این شتابزدگی زمان زیادی را از مجلس، می‌رود در شورای نگهبان، قطعاً شورای نگهبان هم طبق نظرات صریحی که در این رابطه داده و منطبق بر اصول قانون اساسی است رد خواهد کرد، مجدداً در مجلس و مجمع یک زمان بسیار زیادی را خواهد گرفت برای طرحی که اشکالات فراوانی دارد. که من در مورد اشکالات این طرح صحبت خواهم کرد، همکاران محترم در مورد اختیارات قوه قضاییه به آن اشاره کردند.

عزیزان من! چه ضرورتی دارد که ما فقط و فقط دنبال این باشیم که همه دستگاه‌هایی که در کشور هستند بیایند پاسخگو باشند؟ خوب بالاخره همین قانون اساسی که اختیاراتی را در اصل (۷۱) به مجلس داده، در اصل (۷۶) به مجلس داده، در اصل (۸۴) به مجلس داده، همین اختیارات را هم به قوه قضاییه داده.

فقیه‌ای که در مجموعه قوه قضاییه این نظارت را دارد مسؤول احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع مردم است. این اختیارات در اختیار قوه قضاییه قرار گرفته و این انتصاب در حوزه رهبری

صورت گرفته که بتواند نظارت دقیقی را در حوزه قضایی داشته باشد. من کاری به این حوزه ندارم، گفتند بعد از انقلاب اسلامی اصل (۱۶۰) همینطور بلا تکلیف مانده، چه کسی گفته بلا تکلیف مانده است؟ در بازنگری بحث‌های مفصلی شده، شما اسناد را بروید نگاه کنید، در مورد اصل (۱۶۰) پیشنهادات متعددی در بازنگری آمد، فقط به همین امر بسنده شد که این تفویض را اختیار داشته باشد رئیس قوه انجام دهد و بیشتر از این آنجا تصویب نشد. بحث‌های تخصصی و جدی صورت گرفت. بیاییم روی خود طرح، آقای رئیس فرمودند: اخطار را وارد نمی‌دانند چون کلیتش شاید برخی از بندهایش ایراد نداشته باشد ولی در اجزا مشکلاتی داشته باشد، عیبی ندارد. من مجبورم چون اجزای این طرح یک کل را ساخته به چند نکته اشاره کنم.

شما امروز می‌خواهید طرحی را تصویب کنید که عیناً ماده (۱) اصل (۱۶۰) است. ماده (۲) با اصل (۱۵۸) مغایرت دارد. بند «ت» و «پ» عیناً اصل (۱۶۰) است، ماده (۶) آن عیناً اصل (۱۶۰) قانون اساسی است، یعنی ما آمدیم اصول قانون اساسی را دوباره در این طرح آوردیم، چه اتفاقی افتاده؟ چرا یک انتظار کاذب در جامعه ایجاد می‌کنید؟ می‌فرمایید ما در حوزه انتخابیه می‌خواهیم پاسخگو باشیم. این انتظار، انتظار کاذب است.

۱ - این اختیار را قانون اساسی نداده که ما ورود پیدا کنیم به مسائل قضایی در کشور.

۲ - شما متن را بخوانید، پرونده‌های جاری که مطرح می‌شود گفته اگر استقلال قاضی را مخدوش کند، به عدالت قضایی لطمه بزند، محرمانه باشد، شخصی باشد، خوب تمام اینها محدودیت‌هایی است که خود ما امروز داریم تصویب می‌کنیم بعد هم به افکار عمومی داریم اطلاع‌رسانی می‌کنیم که به ما این اختیار اضافه شد. در صورتی که این اختیار، اختیار کاذبی است بر فرض تصویبش، حتی در تبصره ماده (۵)، می‌گوید اطلاعات مربوط به قوه قضاییه اگر ناقض استقلال قضایی باشد یا برخلاف مصالح نظام باشد تشخیص می‌دهد رئیس قوه قضاییه در اختیار وزیر قرار نمی‌گیرد. خود شما دارید در این طرح می‌آورید. چرا این طرح را بزرگ می‌کنید؟ چرا به افکار عمومی باید این اطلاع را بدهیم که ما به عنوان نمایندگان می‌توانیم دخالت کنیم در پرونده‌های قضایی، ما می‌توانیم نظارت کنیم؟

شیوه نظارت نمایندگان مشخص است، شیوه نظارت نمایندگان بر اساس اصل (۷۶) تحقیق و تفحص در تمام امور کشور است، می‌توانند روی کلیات آن ورود پیدا کند و ابزار دیگری که در اختیار نمایندگان قرار داده شده. ما مسائل زیادی است که در حیطه کاری خودمان در قوه مقننه داریم. باید روی آنها متمرکز شویم، مسائل و مشکلات مردم را از زاویه دیگری حل کنیم، وظایفی هم بر عهده قوه قضاییه است که به وظایف خودش عمل خواهد کرد. لذا من خواهش می‌کنم که همین جا کلیاتش را متوقف بفرمایید تا ان شاء الله هم یک فرصت فراهم شود، فقط من یک نکته را عرض کنم بعد از انتصاب آقای دکتر خداییان ساز و کار لازم برای حوزه امور مجلس و مدیرکل امور مجلس دارد آماده و مهیا می‌شود که به تصویب رئیس قوه برسد که ان شاء الله آن بخشی هم که

مربوط به پیگیری و مطالبات نمایندگان هست ان شاء الله مرتفع شود.

رئیس - متشکریم.

دبیر (منادی سفیدان) - خیلی ممنون آقای دکتر دستغیب و سومین موافق جناب آقای مصطفی افضلی فرد هستند، نماینده محترم اردبیل بفرمایید.

مصطفی افضلی فرد (اردبیل، نیر، نمین و سرعین) -

بسم الله الرحمن الرحيم

دوستان و برادران و همکاران عزیز لطفاً به این نکاتی که عرض می شود توجه بفرمایند، مطلب، مطلب مهمی است و مورد درخواست و تقاضای ملت شریف و بزرگ ایران.

ببینید! اولین نکته این است که در جلساتی که ما با رئیس محترم قوه قضاییه و وزیر محترم دادگستری داشتیم این دو بزرگوار تأکید داشتند که نقایص قانونی را مجلس حل کند، ما پاسخگو باشیم. حالا که مجلس می خواهد ورود پیدا کند ضعف یا خلأ قانونی را برطرف کند، چرا باید ما جلوی این کار بسیار مهم قضایی و حقوقی برای استیفای حقوق ملت را بگیریم؟

نکته دوم اصل (۸۸) قانون اساسی می گوید که همه وزراء باید پاسخگوی مجلس باشند، اینکه دوستان می فرمایند و به اصولی از قانون اساسی متمسک می شوند به این اصل هم اشاره کنند که پاسخگو نبودن وزیر دادگستری به مجلس خلاف اصل (۸۸) قانون اساسی است. کجا وزیر دادگستری را استثنا کرده؟ بند «ع» ماده (۲۱۱) برنامه پنجم از فصل هشتم می گوید. «قوه قضاییه مکلف است تمهیدات لازم به منظور ارتقای سطح استفاده از ظرفیت های وزارت دادگستری را فراهم آورد». چه کاری برای بالابردن و ارتقاء ظرفیت وزارت دادگستری انجام شده؟

نه تنها این کار برخلاف برنامه پنجم انجام نشده که متأسفانه سعی شده حتی در کوچک ترین مسائل هم وزیر دادگستری پاسخگوی حقوق و مطالبات مردم نباشد.

بند (۵) از ماده (۲۱۱) قانون برنامه پنجم می گوید: «مراجع نظارتی به طور خودکار از پرونده هایی که در برابر قانون منتهی به تصمیم گیری نگردیده اند اطلاع حاصل نمایند». این خلاف برنامه است. نه تنها مراجع نظارتی به طور خودکار، بلکه با پیگیری های مکرر هم نمی توانند از محتوای پرونده اطلاع حاصل پیدا کنند.

آیا این با عدالت نظام اسلامی سازگاری دارد؟ پرونده هایی که در ارتباط با عدم اجرای مواد (۳۷)، (۳۹) آیین نامه دادرسی کیفری وجود دارد بارها گفته شده متأسفانه به نتیجه ای نرسیده، این خلاف برنامه پنجم است.

موارد مکرری از نقض آرای دیوان عدالت اداری، همکاران عزیز توجه بفرمایید! من تأسف می خورم از بعضی از همکارانی که در برابر این موضوع مهم ملی و کشوری اظهار می کنند که خلاف قانون است. عدم پاسخگویی وزیر دادگستری خلاف قانون است، عدم پاسخگویی مسؤولان به مطالبات و حقوق به حقه مردم خلاف قانون است، موارد مکرری از نقض آراء دیوان عدالت اداری توسط سازمان ثبت اسناد و املاک احصاء و اعلام شده است. اما به رغم احراز این تخلف توسط کمیسیون اصل (۹۰)

متأسفانه اقدامی صورت نگرفته. حقوق مردم ضایع شده و هیچ دستگاهی هم پاسخگو نیست. چرا؟ (رئیس - متشکریم) اگر وزیر دادگستری پاسخگو نیست چطور از مجلس رأی اعتماد می گیرد؟ این موضوع اقتدار و عزت و جایگاه مجلس را مورد خدشه قرار می دهد. اصل (۱۷۱) قانون اساسی (آقای رئیس محترم مجلس اجازه بفرمایید این را با اجازه شما عرض کنم) که می گوید: «هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در حکم یا در تطبیق حکم در مورد خواص ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد در صورت تقصیر مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است»، دولت باید اعاده حیثیت کند، ضرر مادی او را هم جبران کند. مجلس ناظر بر اجرای قانون اساسی است، چه کاری تا حالا در این خصوص صورت گرفته؟

بند (۱) سیاست های کلی نظام از طرف مقام معظم رهبری می گوید، «اصلاح ساختار نظام قضایی کشور در جهت تضمین عدالت و تأمین حقوق فردی و اجتماعی»، چه اتفاقی افتاده برای اجرایی کردن این؟ عزیزان! آخرین مطلب را عرض می کنم، ما تحقیق و تفحص می کنیم برادران، همکاران، خواهران عزیز! تحقیق و تفحص می کنیم از موردی از دستگاه قضایی تحویل قوه قضاییه می دهیم، اما نمی توانیم نتیجه این تحقیق و تفحص را از قوه قضاییه بگیریم، (سبحانی نیا - متشکریم، وقت شما تمام شده است) آخرین نکته: تحقیق و تفحص از قوه قضاییه انجام می دهیم، که طبق قانون جزء وظایف مجلس است، اما نمی توانیم سؤال کنیم، کجای این موافق عدالت است؟ (رئیس - وقت شما تمام شده) من از همکاران عزیز در راستای دفاع از حقوق و مطالبات مردم و در راستای دفاع از خود دستگاه های عظیم و عزیز قضایی درخواست می کنم که با آرای بالا با کلیات این طرح موافقت بفرمایید.

رئیس - متشکریم، دولت نظرتان را بفرمایید.

مصطفی پورمحمدی (وزیر دادگستری) - سلام علیکم و رحمه الله

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحيم

«السلام علی الحسین و علی بن الحسین و علی اولاد الحسین و علی اصحاب الحسین جمیعاً و رحمه الله و برکاته»

توفیقی شد اولاً خدمت عزیزان، بزرگواران، نمایندگان محترم مجلس برسم و عرض سلام و ارادت خدمت شما داشته باشم. فکر می کنم که برای وزارت دادگستری چندان محلی برای گفتگو با نمایندگان عزیز فراهم نمی شود. شاید این جزء معدود مناسبت هایی باشد که ما بتوانیم با شما صحبت کنیم. من خواهش می کنم به این چند نکته بنده توجه بفرمایید.

موضوع عدالت، موضوع امنیت، اجرای قانون و مبارزه با فساد، لازمه تحقق یک جامعه سالم و متعالی است. آنچنان که امیرالمؤمنین (علیه الصلاه والسلام) فرمودند: «العدل اساس الملك» پایه هر حکومت ماندگار و مطلوب عدالت است، اگر عدالت در جامعه حاکم شد، امور در سیر صحیح خودش حرکت می کند، مردم رضایتمندی شان تحصیل می شود و جامعه به اهداف متعالی اش خواهد رسید. امنیت اساس بقای یک جامعه است و اگر بخواهیم برنامه که هدفگذاری های یک جامعه را تعیین می کند تحقق

پیدا کند با اجرای قانون محقق خواهد شد و لازمه عدالت، امنیت و اجرای قانون مبارزه با فساد است. این چهار رسالت به صورت اساسی و عمده به عهده قوه قضاییه است و قوه قضاییه در تأمین عدالت نقش تعیین کننده در موضوع مبارزه با فساد نقش تعیین کننده و در موضوع امنیت و اجرای قانون یک شریک جدی و اساسی است. وظیفه همه ما در تحقق این هدفها به صورت عام وجود دارد، بنده به عنوان یک خدمتگزار قوه قضاییه به خصوص ملزم هستم در جهت تحقق این چهار هدف اساسی به قوه قضاییه خدمت کنم و در اجرای اهداف قوه قضاییه تشریک مساعی داشته باشم در این جهت سعی خودم را تا آنجایی که توانستم مبذول کردم.

نکته دوم این چهار هدف عمده به هماهنگی و همکاری بین دستگاهها و قوا نیاز دارد، این را به خوبی همه می دانیم. اما این به یک مکانیزم و یک تعریف روشن و شفاف نیاز دارد. نمی شود هماهنگی را در یک فضای مبهم مطرح کرد، به خاطر همین قانونگذاران اساسی آمده اند به خصوص برای هماهنگی و همکاری بین قوه قضاییه و دو قوه دیگر، وزارت دادگستری را تأسیس کردند و تأکید بر بقایش کردند. حتی در بازنگری قانون اساسی پیشنهاد جدی برای حذف وزارت دادگستری بود به همین دلیل اعضای محترم شورای بازنگری تأکید بر ماندگاری وزارت دادگستری در قانون اساسی داشتند و جالب است بدانیم تنها وزارتخانه ای که در قانون اساسی یک بند برای او تدوین شده است وزارت دادگستری است.

مسأله سوم و بسیار مهم اصل پاسخگویی و شفافیت است، نظامات حکومتی، نظامات اداری اگر شفاف شدند و پاسخگو شدند، می توانیم امید بر بهبود وضعیت، دسترسی به هدفها و سلامت و فاصله افتادن از فساد را داشته باشیم این اصلی است در ادبیات دینی ما مورد تأکید و نظامات مدرن اداری امروز آن را به طور جدی به عنوان یک اصل حکومت داری (سبحانی نیا - خیلی متشکر، وقت حضرت عالی آقای پورمحمدی تمام است) ببخشید من هنوز وارد نشدم (سبحانی نیا - بله پنج دقیقه تمام شد).

رئیس - اینجا (۵) دقیقه صحبت می کنند منبر که نمی روند.

پورمحمدی - به من باید وقت دهید یک بار در تاریخ وزارت دادگستری امکان صحبت داشته ام.

رئیس - شما می توانید یک وقت جدا بگیرید، آقای پورمحمدی! اگر یک وقتی خواستید توضیحاتی به نمایندگان دهید.

پورمحمدی - اگر شما می خواهید به من می فرمودید. وقت من (۵) دقیقه است.

رئیس - اصلاً کلاً (۵) دقیقه است. شما چطور وزیر دادگستری هستید که نمی دانید وقت (۵) دقیقه است.

پورمحمدی - من یکی، دو نکته را عذر می خواهم از رئیس محترم مجلس! (رئیس - حالا بحثان را خاتمه دهید) من یکی، دو نکته را تأکید کنم (رئیس - بفرمایید) بحث پاسخگویی و شفافیت یک اصل است. بدون شفافیت ما نمی توانیم امیدواری به بهبود وضعیت داشته باشیم. حالا من یک نکته خلاصه می کنم عرایضم را من از شما بزرگواران سؤال می کنم یک وزارت دادگستری در قانون اساسی آمده، یک خط قانون در

طول (۳۵) سال گذشته برایش ننوشتیم. من از این جهت مدافع این طرح هستم حتی اگر بندهای این طرح مخالف من، شرایط را بر من سخت هم بکند بر وزارت ما، اما اینکه یک وزارت بدون یک خط قانون باشد این برای نظام قانونگذاری عیب است، برای من که می خواهم یک مجری باشم نمی دانم چگونه باید عمل کنم.

از این جهت من خواهش می کنم از بزرگواران حتماً یک عده به عنوان دوفوریت رأی آورده است. الان هم می خواهید بگویید دوفوریت نیاز نیست. من هم می دانم اما تجربه چند دور این طرح و طرح های مشابه و لوایح آمده در مجلس به همین دلایل فوریت ها سلب شده، رفته کمیسیون و فراموش شده (رئیس - متشکریم، دو دقیقه اضافی از وقتتان صحبت کردید، سپاسگزارم) این داستان را اگر بخواهید تکرار می شود. از این جهت دولت و به خصوص بنده در کلیت که راهی برای تعیین تکلیف وزارت دادگستری حتی با این سختی هایی که محدودیت در قانون در نظر گرفتید، تشکر می کنم.

رئیس - متشکریم، دیگر وقتتان تمام شده بفرمایید. قوه قضاییه بفرمایید.

سیدابراهیم رئیسی (دادستان کل کشور) - سلام علیکم

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحیم

«الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطاهرین» (حضر صلوات فرستادند)

توفیقی است در محضر مبارک نمایندگان ملت. بحثی که در دستور قرار دارد طرحی است که به صورت دوفوریتی مطرح شده. در ارتباط با مسأله وزارت دادگستری و یا به عبارت دیگر عرض کنم مسأله پاسخگو کردن وزارت دادگستری نسبت به آنچه که از دغدغه های نمایندگان ملت هست. این طرح همچنانی که در این آخر بحث آقای وزیر هم اشاره کردند، مسأله به این مهمی، مسأله وزارت دادگستری، قوه قضاییه، بخواهد با یک طرح دوفوریتی مسائل بسیار با اهمیتی که باید در این طرح در نظر گرفته می شد.

ببینید! خود این طرح موارد عدیده ای از خلاف قانون اساسی دارد. یک وقت خلاف قانون اساسی اش روشن نیست، یک وقت خود نمایندگان محترم که در فرمایشات شان اشاره کردند، آقایانی که سخن گفتند من وقتی که داشتم در فرمایشات شان، موارد عدیده ای از خلاف قانون اساسی در این مواد وجود دارد. وقتی که این موارد مثلاً شما فرض بفرمایید پرونده ای است در دستگاه قضایی، پرونده جاری این پرونده جاری را بحث شخص نیست، آقای وزیر دادگستری در ادوار مختلف دولت بتواند نسبت به این پرونده مطلع بشود واحد قضایی موظف باشد مدارک را در اختیار وزارت دادگستری بگذارد.

شما در ارتباط با قانون اصل استنتاج غیرعلنی، موارد عدیده ای از پرونده ها، مسایل مختلفی که در رابطه با الان، ما که قاضی را فقط مسؤول پرونده کردیم و دست خودش باشد مسایل و مشکلات عدیده ای در کنارش گاهی اتفاق می افتد. شما اگر دست یک جایگاه دیگر را باز کردید، بالاخره وزارت دادگستری در ارتباط با دولت هست، جایگاه دولت را دارد.

محمد دهقانی نقندر (عضو کمیسیون قضایی و حقوقی) -

بسم الله الرحمن الرحيم

خدمت همکاران عزیز عرض می‌کنم که (۳۵) سال است که ما با همین مطالب یک خط قانون برای وزارت دادگستری نداریم. یک خط قانون (۳۵) سال است برای وزارت دادگستری، تنها وزارتخانه‌ای که معلوم نیست می‌خواهد چکار کند؟ هر موقع نمایندگان محترم، عزیزان در کمیسیون می‌آیند، من (۱۱) سال است در کمیسیون قضایی هستم. هر موقع نمایندگان سؤال می‌کنند، کمیسیون قضایی می‌آیند، وزیر محترم دادگستری در دوره‌های مختلف آنجا می‌آید یک خط پاسخ می‌دهد، می‌گوید به من ربطی ندارد من قانون ندارم آیا این مشکل هست یا نیست؟

بله، اگر دوستان می‌فرمایند که باید این‌طوری بشود، آن‌طوری بشود ما هم قبول داریم باید (۳۵) سال این‌طور می‌شد. حالا که ما آمدیم بعد از (۳۵) سال، چندین جلسه متعدد تقریباً با همه، با همه آنهايي که دست اندرکار بودند گذاشتیم، یک جلسه مفصلی در هیأت رئیسه مجلس خدمت حضرت آیت‌الله آملی‌لاریجانی بودیم صحبت کردیم، حرف زدیم، گفتگو کردیم و از مجموع داشته‌های ما و نظرات کارشناسی این طرح در آمد.

وزیر دادگستری تنها وزیری است که سه قوه راجع به آن نظر می‌دهد اما تنها وزیری است که تقریباً در این مملکت (عذرخواهی می‌کنم از حاج‌آقای پورمحمدی) کاره‌ای نیست؛ یعنی عذرخواهی می‌کنم، خاصیت زیادی ندارد خوب، این باید درست بشود دیگر. آخر در این مملکت نمی‌شود که قانون اساسی ما سه تا قوه را مأمور کرده یک وزیر انتخاب کنند اما این وزیر دادگستری در قضایا هیچ پاسخی نمی‌تواند بدهد.

موضوع بعد این است که همین‌طور که ما برای قوه قضائیه قانون وضع می‌کنیم، همین‌طور که به قوه قضائیه بودجه می‌دهیم باید ببینیم این قانونی که ما وضع کردیم کجا رفته است؟ چطور اجرا شده است؟ این بحث طبیعی است. هر جا که ما قانون وضع می‌کنیم، هر جا بودجه می‌دهیم باید نظارت کنیم. وزیر دادگستری طبق قانون اساسی مسئولیت کلیه، دوستان دقت کنند! جمله قانون اساسی اصل (۱۶۰) است «مسئولیت کلیه مسایل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مقننه و قوه مجریه را در اختیار دارد» یعنی مسئولیت این مسایل روابط را در اختیار دارد آیا وزیر دادگستری فقط یک پیک است؟ یک رابط است؟ به نظر من این برداشت دقیقی از، چون که عزیزان شورای نگهبان هم تشریف آوردند، واقعاً برداشت دقیقی از قانون اساسی نیست.

قانون اساسی خواسته همین‌طوری که ما در مجلس برای قوه قضائیه قانون وضع می‌کنیم این روابط دوجانبه باشد. وزیر دادگستری به نیابت از قوه قضائیه برای قوه قضائیه قانون تصویب کند، به تصویب قانون پیگیری کند از این طرف هم پاسخ مجلس را بدهد، بحث این بوده است. دوستان دنبال این هستند که این در واقع (۳۵) سال است، نشده، می‌گویند از این به بعد هم نشود. قطعاً هم همین‌طور که وزیر دادگستری گفت اگر بخواهد بعضی از مسایل در هر قوه‌ای، در هر دستگاهی حل بشود این نیاز به شفافیت و پاسخگویی هست، هیچ ضرری برای کسی هم ندارد.

در این پرونده جاری شما اجازه به او می‌دهید و ما را موظف می‌کنید که هر چه در پرونده است، مدارک و اسناد را قاضی و دستگاه قضایی در اختیار وزارت دادگستری بگذارد.

شما می‌دانید که خیلی از پرونده‌ها در روند اجرا آن هم پرونده جاری، پرونده مختومه یک مشکل دارد، پرونده جاری پرونده‌های بسیار مهم است. اگر بگوییم نه، آقای رئیس قوه قضائیه! چون اینجا نوشتید موارد استثنا بشود، این استثنا اکثر را لازم می‌آید. من یک کلمه می‌خواهم بگویم آقایان نمایندگان محترم، خانم‌های محترم، هیأت رئیسه، رئیس محترم! یک دغدغه شما دارید، دغدغه شما دغدغه حقیقی است آن چیست؟ آن عبارت از این است که مردم به ما مراجعه می‌کنند، ما دغدغه حوزه انتخابیه داریم این حرف کاملاً حرف منطقی و قابل دفاعی است اما آنچه که الان ارائه فرمودید، این نیست که ارائه شده است. به قول ما طلبه‌ها «ما قصد لم یقع و ما وقع لم یقصد» آنچه شما دغدغه دارید از درون این طرح در نمی‌آید، یقین بدانید در نمی‌آید.

من نه در جایگاه دستگاه قضایی، شاید در جایگاه یک نماینده مجلس خودم را بگذارم افتخار نصیبم بشود در جایگاه شما باشم. من می‌خواهم عرض بکنم آن چیزی که شما دنبالش هستید قطعاً از این طرح در نمی‌آید چرا؟ چون شما این طرح را با دوفوریت مواردی که در اینجا ذکر شده است، بعد دو خط اشکالاتی که شورای نگهبان فرمودند خوب، شورای نگهبان مفسر قانون اساسی است گفته: اختیاری بیش از آنچه که مصرح در قانون اساسی است. شورای نگهبان این را یکی، دو بار تا به حال اعلام کرده‌اند. این اختیاری است که قانون اساسی صراحت دارد بیشتر از این میزان نمی‌شود داد.

بعضی از آقایان، بحث از سازمانها و اینها می‌کنند علاوه بر قانون اساسی بعد هم جهت اطلاعات این دغدغه شما راهکار دارد. من به بعضی از آقایان نمایندگان هم عرض کردم دغدغه این است که ساز و کاری را خود قوه قضائیه پیشنهاد کند در مجلس تصویب شود در جهت اینکه این دغدغه نمایندگان محترم کاملاً مرتفع بشود این کاملاً منطقی است. اما آن چیزی که شما اینجا آوردید، مشکل را حل نمی‌کند ضمن اینکه بر مشکلات خواهد افزود. عرض کردم دست دولت و دست وزارت دادگستری در پرونده هر قاضی، در هر منطقه، در رابطه با هر موضوع باز می‌شود و مشکلات عدیده‌ای را بعداً به دنبال خواهد داشت و آن عواقب این قضیه عواقبی است که نمی‌شود جمعش کرد. (رئیس - متشکریم).

من پیشنهاد می‌کنم در وقت مناسب این داده بشود بعد اصل یک طرح، اصلاً به صورت لایحه نباید کار کارشناسی بشود. با این عجله یک مسأله بسیار مهمی که ما دیروز در کمیسیون بودیم دهها مسأله را خود آقایان آنجا مطرح می‌کردند.

خواهش من از ریاست محترم، نمایندگان محترم این است که ضمن اینکه آقای رئیس محترم قوه قضائیه، هم امروز صبح، هم دیروز فرمودند من مشکلات عدیده قانون اساسی در این می‌بینم و مشکلات بعدی هم ایجاد خواهد کرد. والسلام علیکم و رحمه الله، عذرخواهی می‌کنم.

رئیس - متشکریم که وقت را هم رعایت فرمودید، کمیسیون بفرماید.

غضنفرآبادی - من که دارم به نفع شما صحبت می‌کنم. بنابراین این طرح باید به صورت جامع همه پیشنهادات را در بر بگیرد که همه پیشنهادات را در بر ندارد.

مطلب بعدی این است که همه، من و شما می‌دانیم که قانون باید محکم، مستدل، منطقی باشد یعنی قانون نباید دو ماه دیگر، چهار ماه دیگر، پنج ماه دیگر مجدداً بیاید اصلاح بشود، مجدداً مورد بازنگری قرار بگیرد. نظر ما این است با این شتاب و با این عجله اگر ما پیش برویم، برخی از موضوعات مهم باقی خواهد ماند که ما حتماً و حتماً ظرف چند ماه آینده نیاز به اصلاح پیدا خواهیم کرد. بنابراین شما که حالا در هر صورت کلیاتش را تصویب کردید، خدمت شما عرض شود نظراتان هم این است که چهار، چهار هم دارید می‌گوییم، (تعدادی از نمایندگان - دو، دو) همه من و شما این هستیم ولی یک چیزی از آن در بیاید. ما داریم می‌گوییم که این چیزی که الان (رئیس - اجازه بفرمایید اینکه نمی‌شود) وجود دارد چیزی از آن در نمی‌آید. دوستان! من واقعاً نمی‌خواهم به اصطلاح وارد ماهیت موضوع بشوم، اصلاً بحث اینها نیست، پیشنهادهایی وجود دارد. عرض کنم به حضور شما پیشنهادهای خوبی هست برخی از پیشنهادات واقعاً جای بحث ندارد، پیشنهادات بسیار خطرناکی هست. همین اندازه که الان اینجا وجود دارد، کلیاتی که وجود دارد، کمیسیون هم تصویب کرده است.

دوستان، عزیزان، برادران! ما چرا شتاب‌زده عمل می‌کنیم؟ اصلاً فوریت درست، شما می‌گویید آقا! وزیر پاسخگو باشد همین اینها «سلمنا» درست، ولی واقعاً کجای این نیاز به دوفوریت دارد؟ بنشینیم بیشتر روی آن کار بکنیم. نگاه ما این است که پیشنهادات شما بیاید بیشتر مورد توجه قرار بگیرد. نگاه ما این است که این طرح بهتر، پخته‌تر، جامع‌تر باشد. چه نیازی دارد که ما با دوفوریتی، با شتاب، با عجله یک چیزی را تصویب بکنیم بعد متوجه باشیم که واقعاً هیچ چیزی در آن نیست. همکاران عزیز و بزرگوار! اعتماد بکنید به سلب یک فوریت این رأی بدهید (تعدادی از نمایندگان - دو، دو) و ان شاءالله با (رئیس - اجازه بفرمایید!) نمی‌گذارید بحث منعقد بشود) همکاری شما، با تلاش شما دوستان، با فرصت بیشتر، با وقت بیشتر به تصویب برسانیم که یک قانون جامع و کاملی شود.

رئیس - متشکرم، مخالف را دعوت بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف جناب آقای دکتر عثمانی هستند، بفرمایید.

محمدقسیم عثمانی (بوکان) - بسم الله الرحمن الرحيم

آقای دکتر! اولاً سلب فوریت یعنی این طرح هوا بشود یعنی سلب فوریت به مقصد و به مقصود این مطرح می‌شود که اصلاً طرح هوا بشود.

نکته دوم اینکه ما همین دیروز، پریروز رأی دادیم که این دوفوریت بشود دوباره امروز بیاییم یک فوریتش را سلب کنیم؟ خوب بیرون راجع به مجلس چه گفته می‌شود؟ دیگر جایگاه مجلس چه می‌شود؟ می‌گویند دیروز رأی به دوفوریت دادند امروز چه اتفاقاتی افتاده، چه لابی‌گری‌هایی شده که دوفوریت را یک فوریت می‌کنند؟ به خاطر حفظ جایگاه مجلس و

من در فوریت عرض کردم چطور می‌شود از وزیر کشور بابت ثبت احوال سؤال کرد؟ اما اگر ثبت اسناد یک مسأله‌ای بود خواستیم سؤال کنیم، نتوانیم سؤال کنیم چرا نمی‌شود سؤال کرد؟ در قانون اساسی وزیر دادگستری را برای پاسخگویی به همین موارد پیش‌بینی کرده‌اند. حاج آقای رئیسی که ما به ایشان ارادت داریم فرمودند پرونده‌های قضایی، عزیزان! ما عین متن را آوردیم این متن هماهنگ شده است. متن این است: «پرونده‌های جاری قضایی» ما این را استثنا کردیم. «پرونده‌های جاری قضایی و مسایل خصوصی اشخاص از شمول این قانون خارج است». این متنی که دیروز در کمیسیون قضایی تقریباً ظرف سه ساعت (رئیس - تشکر می‌کنیم) تصویب شد، به تمام جزئیات توجه شده و برداشت بنده این است که خلاف قانون اساسی هم نیست و اگر هم جایی شورای نگهبان خلاف قانون اساسی تشخیص بدهد، قابل اصلاح است و حتی می‌ارزد که ما اصرار کنیم جاهایی که دیگر شدنی نیست به مجمع برود و بعد از (۳۵) سال تکلیفش روشن بشود. معلوم بشود وزارت دادگستری در این مملکت چکاره است؟ خواهش می‌کنم دوستان با رأی قاطع این را تصویب کنند. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

رئیس - متشکرم، آقای فرهنگی کلیات را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - کلیات طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی مطرح است.

رئیس - حضار ۲۱۱ نفر، کلیات این طرح را به رأی می‌گذاریم. دوستان رأیشان را اعلام بفرمایند. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، تصویب شد.

۵- رد تقاضای سلب یک فوریت از طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی (ثبت ۵۲۴)

دبیر (فرهنگی) - آقای رئیس! درخواستی برای سلب یک فوریت این طرح به امضای جمعی از همکاران واصل شده است، آقای غضنفرآبادی حضرت عالی مطرح می‌کنید؟ فقط یک مخالف صحبت خواهد کرد.

رئیس - بفرمایید.

موسی غضنفرآبادی (بم، ریگان، فهرج و نورماشیر) -

بسم الله الرحمن الرحيم

همکاران توجه بفرمایید! خسته نباشید. خدمت شما عرض شود که ما هم موافق نظر همکاران عزیز هستیم اما به هر حال ببینید! شما عزیزان پیشنهاداتی را با این شتاب و عجله واقعاً مطرح کردید اولاً من این موضوع را در چند بند خدمت شما عرض بکنم:

تقریباً اکثر همکاران عزیز و بزرگوار مستحضر هستند این طرح، طرح جامعی نیست مورد توافق است یعنی واقعاً آن چیزی که الان برخی از دوستان هم اینجا آمدند، مراجعه کردند آن هیاهویی که ما برای پاسخگویی وزیر نسبت به موضوعات راه انداختیم این طرح دربردارنده آن نیست. (تعدادی از نمایندگان - دو، دو)

رئیس - اجازه بدهید مطلبشان را مطرح بکنند، اینکه نمی‌شود، بحثشان را مطرح بکنند شما مخالفت کنید، بفرمایید.

بدون توجه به اینکه اصلاً من شاید خودم در درون، مخالف طرح‌های دوفوریتی باشم ولی اینکه ما دیروز، پریروز رأی به دوفوریت دادیم به نظر من سلب فوریت یعنی سلب کفایت مجلس در این موضوع.

من خواهم این است برای حفظ شأن و جایگاه مجلس، برای اینکه این فضایی که بیرون برای مجلس درست شده بیشتر دامن زده نشود، برای حرمت مجلس آنهایی که با اصل طرح هم مخالف بودند الان باید به سلب فوریت رأی ندهند. آخر در (۲۴) ساعت چه اتفاقی افتاد که دیروز ما به دوفوریت رأی دادیم الان (۷۰) درصد نمایندگان به کلیات رأی دادند بعد بیاییم یک‌فوریتش را سلب کنیم. من خواهم این است که خود حضرت‌عالی (رئیس - متشکر) کاش به عنوان مخالف و برای حفظ کیان و حفظ شأن مجلس صحبت می‌فرمودید. اصلاً خواهم از آقای غضنفرآبادی این است که چون قطعاً رأی نمی‌آورد، خواهشاً پیشنهادشان را پس بگیرند، خیلی متشکرم.

رئیس - متشکریم، پیشنهاد را مطرح بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد واصله سلب یک‌فوریت از طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی است.

رئیس - حضار ۲۰۵ نفر، پیشنهاد سلب یک‌فوریت را به رأی می‌گذاریم. نمایندگان محترم در رأی‌گیری مشارکت بفرمایید. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب نشد.** بنابراین به صورت دوفوریتی ادامه پیدا خواهد کرد، میهمانان را بفرمایید.

دبیر (صادقی) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

میهمانان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- جمعی از خبرنگاران و اصحاب رسانه استان خراسان‌شمالی که میهمانان خانه ملت و آقایان جعفری و ثروتی نمایندگان محترم بجنورد هستند.

- جمعی از دانشجویان رشته حقوق اساسی دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان قائم‌شهر استان مازندران گروه دیگری از میهمانان خانه ملت و میهمان جناب آقای حسینی نماینده محترم قائم‌شهر، سوادکوه و جویبار هستند.

- جمعی از دانشجویان انجمن اسلامی دانشگاه خوارزمی تهران گروه دیگری از میهمانان خانه ملت هستند.

- دانش‌آموزان آموزشگاه دخترانه بهجت از ناحیه (۳) شهر مقدس قم میهمانان دیگر خانه ملت و آقایان آشتیانی و امیرآبادی نمایندگان محترم قم هستند.

- دانش‌آموزان آموزشگاه دخترانه خسروخاور از منطقه (۱۱) تهران.

- دانش‌آموزان آموزشگاه دخترانه فاطمیون از منطقه (۱۲) تهران.

- دانش‌آموزان آموزشگاه دخترانه ولایت‌فقیه از منطقه (۲) تهران.

به همه عزیزان خیرمقدم عرض می‌کنیم، خیلی خوش آمدید ان‌شاءالله موفق و مؤید باشید. خدمت معلمین، مربیان و مسؤولان همه دانش‌آموزانی که اشاره شد، خوش آمد می‌گوییم.

(در این هنگام آقای محمدرضا باهنر «نایب‌رئیس‌دوم» ریاست جلسه

را بر عهده گرفتند)

نایب‌رئیس - خیلی ممنون و متشکر، من هم به میهمانان گرامی امروز از طرف خودم، نمایندگان محترم مجلس خیرمقدم عرض می‌کنم و آرزوی توفیق برایشان دارم.

۶- ناطقین جلسه آقایان: مفید کیائی‌نژاد، عابد فتاحی، محمدحسین حسین‌زاده‌بحرینی، سیدمهدی موسوی‌نژاد و سیدموسی موسوی

نایب‌رئیس - ناطقین میان‌دستور را دعوت کنید.

دبیر (بذرپاش) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

ناطقان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- جناب آقای مفید کیائی‌نژاد نماینده محترم مردم شریف ساوجبلاغ، طالقان و نظرآباد.

- جناب آقای عابد فتاحی نماینده محترم مردم شریف ارومیه.

- جناب آقای محمد حسین‌زاده‌بحرینی نماینده محترم مردم شریف مشهد و کلات.

(که هر کدام هفت دقیقه وقت دارند)

- جناب آقای سیدمهدی موسوی‌نژاد نماینده محترم مردم شریف دشتستان.

- جناب آقای سیدموسی موسوی نماینده محترم مردم شریف لامرد و مهر.

(که هر کدام پنج دقیقه وقت دارند)

دعوت می‌کنم از جناب آقای کیائی‌نژاد که به عنوان ناطق اول ایراد نطقشان را آغاز بفرمایند.

مفید کیائی‌نژاد (ساوجبلاغ، نظرآباد و طالقان) -

بسم‌الله الرحمن الرحیم

«اللهم اصلح لی دینی فانه عصمه امری و اصلح لی آخرتی فانها دار مقری و الیها من مجاوره اللئام مقری و اجعل الحیاه زیاده لی فی کل خیر و الوفاء راحه لی من کل شر» «السلام علی الحسین و علی بن الحسین و علی اولاد الحسین و علی اصحاب الحسین و رحمه الله و برکاته».

از حسین اکتفا به نام حسین

نبود در خور مقام حسین

بلکه باید که خلق دریابند

علت اصلی قیام حسین

با سلام و درود بر بقیه‌الله الاعظم امام زمان (ارواحنا لتراب مقدمه الفداء) و با درود فراوان به روان پاک امام عزیز و بزرگوارمان (رضوان‌الله‌تعالی‌علیه) و شهدای راه حق و حقیقت و عدالت و فضیلت و با سلام به مقام معظم و معزز رهبری و ملت قهرمان و شهیدپرور ایران اسلامی خاصه شما عزیزان حاضر و با عرض تسلیت به مناسبت ایام سوگواری سرور و سالار شهیدان اباعبدالله الحسین (علیه‌السلام) و یاران باوفایش.

ایام، ایامی است که به بزرگترین آمر به معروف و ناهی از منکر، امام حسین (علیه‌السلام) تعلق دارد. با عنایت به ایام و با توجه به مطرح بودن

قانون زیبای امر به معروف و نهی از منکر در صحن علنی مجلس شورای اسلامی بر آن شدم در این فرصت کوتاه، مختصری پیرامون عظمت این دو فریضه فراموش شده مطالبی را با الهام گرفتن از آیات شریفه قرآن و گفتار معصومین (سلام الله علیهم اجمعین) به عرض عزیزان برسانم.

در قرآن مجید در سوره مبارکه «آل عمران» آیه (۱۱۰) می فرماید: «کنتم خیر امه اخرجت للناس تأمرون بالمعروف و تنهون عن المنکر» که عظمت این امت را و بهترین امت بودن را در پرتو امر به معروف و نهی از منکر می داند. نمی فرماید شما بهترین امت هستید چون نماز می خوانید، روزه می گیرید، جهاد می کنید بلکه می فرماید بهترین امت هستید چون امر به معروف و نهی از منکر دارید. باز در همین سوره در آیه (۱۰۴) می فرماید: «و لتکن منکم امه یدعون الی الخیر و یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر» باید از میان شما جمعی دعوت به نیکی و امر به معروف و نهی از منکر نمایند.

در سوره مبارکه «توبه» آیه (۷۱) از ویژگی های افراد مؤمن را امر به معروف و نهی از منکر می داند: «و المؤمنون و المؤمنات بعضهم اولیاء بعض یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر» درست در مقابل از ویژگی های منافقین را امر به منکر و نهی از معروف می داند. آیه (۶۷) همین سوره «المنافقون و المنافقات بعضهم من بعض یأمرون بالمنکر و ینهون عن المعروف» در همین راستا پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: «ان الله لیبغض المؤمن الضعیف الذی لا دین له فقیل له و من المؤمن الذی لا دین له قال الذی لا ینهی عن المنکر» که نهی نکردن از منکر را مساوی با دین نداشتن می داند و یا در بیان زیبای مولی الموحدين، یعسوب الدین، امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) که می فرماید: «همه کارهای خوب و جهاد در راه خدا در مقایسه با امر به معروف و نهی از منکر چیزی نیست مگر همچون آب دهانی که در دریایی ژرف انداخته شود».

«و ما اعمال البر کلها و الجهاد فی سبیل الله عند الامر بالمعروف و النهی عن المنکر الا کنفته فی بحر لجی» همچنین در آن قسمتی که به بیان عکس العمل اعمال و واکنش کنش ها می رسد می فرماید: «لا تترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر فیولی علیکم شرارکم ثم تدعون فلا یتجاب لکم» یعنی «مبادا امر به معروف و نهی از منکر را ترک کنید که اگر چنین کردید، اشرار جامعه شما زمام امورتان را بدست می گیرند و آنگاه هر چه دعا کنید مستجاب نخواهد شد» و یا در بیان زیبای سالار شهیدان امام حسین (علیه السلام) که اصلاً انگیزه قیام حیات بخش خود را در این قضیه می داند می فرماید: «انی لم اخرج اشرأ و لا بطرا و لا ظالماً و لا مفسدا و انما خرجت لطلب الاصلاح فی امه جدی ارید ان آمر بالمعروف و أنهی عن المنکر و اسیر بسیره جدی و ابی» که اصلاً قیام من، حرکت من برای اصلاح در امت جدم رسول خدا و امر به معروف و نهی از منکر بوده است و لذا در زیارتنامه آن بزرگوار هم می خوانیم «اشهد انک قد اقامت الصلاه و آتیت الزکاه و امرت بالمعروف و نهیت عن المنکر» و در روایتی بسیار زیبا که عقوبت انسان های بی تفاوت را مطرح می کند، افرادی که نسبت به گنهکاران خشم نمی گیرند و نهی از منکر نمی کنند می فرماید:

خداوند متعال به شعیب پیامبر (علیه السلام) وحی کرد من از قوم تو (۱۰۰) هزار نفر را عذاب می کنم؛ (۴۰) هزار نفر از اشرار و گنهکارانشان را و (۶۰) هزار نفر از نیکانشان را شعیب (علیه السلام) عرض کرد: پروردگارا! آن (۴۰) هزار نفر از بدان هستند و سزاوار عذاب ولی این (۶۰) هزار نفر نیکان چرا عذاب می شوند؟ خداوند به او وحی فرمود به خاطر آنکه آن نیکان با گنهکاران رفت و آمد سازشکارانه نمودند و به خاطر خشم من بر آنها، خشم بر آنان ننمودند و نهی از منکر نکردند.

جالب اینجاست که بعد از گذشت (۳۵) سال از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی که چنین قانونی در مجلس مطرح می شود و مورد عنایت مقام معظم رهبری و تقدیر برخی از علمای قم قرار می گیرد، فریاد دشمنان قسم خورده نظام و انقلاب بلند می شود و هر چه در توان دارند علیه این قانون حیات بخش تلاش می نمایند. متأسفانه برخی از عناصر ناآگاه و کم ظرفیت و شاید هم مغرض در داخل با آنان هم صدا می شوند که به قول معروف:

من از بیگانگان هرگز ننالم

که هر چه کرد با من آشنا کرد
امیدواریم که با الهام گرفتن از آیات الهی و گفتار معصومین (سلام الله علیهم اجمعین) بتوانیم آنگونه که مورد رضایت اربابمان آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) است، انجام وظیفه نماییم.

در پایان تذکراتی چند به مسؤولین محترم اجرایی کشور (بذریع - حاج آقا! خیلی ممنون، جمع بندی بفرمایید) یک دقیقه! در خصوص حوزه انتخابیه ام:

۱ - به وزیر محترم دفاع و پشتیبانی در خصوص احیای کارخانه فخرایران.

۲ - به وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت در خصوص احیای شرکت سیکوریکس فرآورده های ساختمانی.

۳ - به وزیر محترم نیرو در خصوص آب شرب شهرهای هشتگرد قدیم و جدید و نظرآباد و فاضلاب این شهرها و همچنین آب شرب برخی از روستاهای شهرستانهای ساوجبلاغ و نظرآباد.

۴ - به وزیر محترم نیرو در خصوص اختصاص بخشی از آب سد طالقان به شهرستانهای ساوجبلاغ و نظرآباد.

۵ - به وزیر محترم نیرو در خصوص اختصاص بخشی از درآمد آب سد طالقان به شهرستان طالقان.

۶ - به وزیر محترم نفت در خصوص تسریع در گازرسانی به شهرستان طالقان.

۷ - به وزیر محترم راه و شهرسازی در خصوص تسریع در راه اندازی جاده جدید هشتگرد به طالقان.

۸ - به وزیر محترم راه و شهرسازی در خصوص رسیدگی به وضعیت جاده پرمخاطره سهیلیه در بخش چهارباغ شهرستان ساوجبلاغ.

۹ - به وزیر محترم کشور در خصوص ارتقای بخش چهارباغ به شهرستان با توجه به جمعیت بالغ بر (۱۰۰) هزار نفر.

۱۰ - به ریاست محترم جمهوری در خصوص رسیدگی به معضل

اشتغال جوانان و رسیدگی به وضعیت نابسامان عفاف و حجاب در کشور. والسلام‌علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (بذرپاش) - خیلی متشکر و ممنون از حاج‌آقای کیائی‌نژاد، از ناطق بعدی برادر گرامی جناب آقای عابد فتاحی نماینده محترم مردم شریف ارومیه دعوت می‌کنم.

عابد فتاحی (ارومیه) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

با تمام قد و قامت افکارم به روح ملکوتی و پاک معمار کبیر انقلاب‌مان سلام و صلوات‌های بی‌پایان نثار می‌دارم. خداوند! به خاطر عظمت ماه محرم و عاشورای حسینی قلب اندوهگین حضرت محمد مصطفی (حضر صلوات فرستادند)، حضرت علی، حضرت فاطمه زهرا، تمامی مسلمانان و انسانهای آزاده عالم به رهبر نازنین‌مان که ستون قدرتمند این وطن مقدس است سلامتی و طول عمر عطا بفرما. (نمایندگان - الهی آمین) شهدای ارزشمندمان از صدر اسلام تا به امروز، خانواده‌های معزز آنان، جانبازان، ایثارگران، آزادگان‌مان را با شهدای کربلا محشور بفرما! (نمایندگان - الهی آمین).

پروردگار! این بنده گنهکار و خطاکارت را از اینکه جرئت نموده درباره قتل عام عزیزانت، خانواده رسول ارزشمندت، فرزندان علی اعلایت، فاطمه نازنینت لب به سخن می‌گشایم شرمسارم، عفو بفرما.

در ماه محرم و ایام عاشورا قرار گرفته‌ایم، به عنوان نماینده اهل سنت مجلس این فاجعه بی‌انتهای بی‌پایان، بی‌بیان، هولناک و شرم‌آور را به تمامی مسلمانان و انسانهای آزاده روی زمین تسلیت عرض می‌کنم. (نمایندگان - احسنت) آفریدگار! تو خود شاهدی که به اندازه تمامی خلقت در کربلا و روز عاشورا به زیباترین، بارزترین، پاک‌ترین مخلوق حضرت امام حسین و خانواده‌اش و یارانش ظلم و ستم و توهین شده است.

یا محمد رسول‌الله! به عشق و علاقه‌ات، آن لبهای نیازمند شادایت به وسیله کثیف‌ترین، ناپاک‌ترین مخلوق کائنات یزید لعنتی جسارت گردیده است.

یارب! اگر امروز زنده‌ایم، عالم هستی به پاست، آفتاب تابان تاریک نشده، ستارگان فرونریخته، کوهها جاری نشده‌اند، اشتران نرمیده‌اند، دریاها شعله‌ور نشده‌اند، دختران بی‌گناه زنده به گور شده به سخن نیامده‌اند، نامه اعمال مخلوقات باز نشده، آسمانها شکافته نگردیده، آتش جهنم روشن نشده، درهای بهشت بر خوبان باز نشده، دجله و فرات از شرمندگی خشک نگردیده‌اند به مصلحت و رازهای نهفته قدرت بی‌پایان و اگذار و به آن واقفیم و به آن رضایت‌مندیم.

عاشورا در تاریخ خلقت با عظمت‌ترین روز خداست، حضرت جبرئیل بر رسول خدا نازل و وحی مژده دو فرزند پسر به حضرت فاطمه را داده می‌فرمایند که در راه جدش و ادامه اسلام نابش شهید خواهند شد. آنگاه خاک سرخ کربلا محل شهادت امام حسین را بر رسول خدا نمایان ساخت.

بیان چند حادثه مهم به طور خلاصه که در روز عاشورا اتفاق افتاده‌اند: نجات کشتی حضرت نوح؛ نجات حضرت ابراهیم از آتش؛ نجات حضرت موسی و غرق شدن فرعون؛ نجات حضرت عیسی و عروج به آسمانها؛

نجات حضرت یوسف از چاه؛ نجات حضرت یونس از شکم ماهی؛ رسیدن حضرت یوسف و یعقوب به همدیگر؛ شهادت حضرت امام حسین در سال (۶۲) هجری و به پاشدن روز محشر قیامت در روز عاشورا به روایت‌های مختلف.

الهی! تو خود دانی که هر چه خواستی در حد توان انجام داده‌ایم، هزاران شهید در انقلاب، در جنگ تحمیلی، بعد از آن جهت رضایت تقدیم نمودیم. لذا به ایران عزیزم برکت و ایرانیان مؤمن و باستانی و به تمامی مسلمانان دنیا وحدت را لطف بفرما. (نمایندگان - الهی آمین)

از صدر اسلام تا به امروز هیچ وقت دنیای اسلام این همه پریشان و شکسته نبوده است. سوریه و عراق، لیبی و لبنان، مصر و یمن و سودان، پاکستان و افغانستان تقریباً کل جغرافیای اسلام در درد و رنج و نابسامانی و کشتار اسیرند. در نوار غزه مسجدالاقصی و کوبانی قیامت برپاست. کوبانی خرمشهر دیگر است، خداوند! آزادش بدار (نمایندگان - الهی آمین). کوبانی امروز مایه افتخار اسلام در مقابل خوار و تکفیری‌ها است. تاریخ مقاومت بشریت در مقابل ظلم است. کوبانی محاصره شده، عاشورای محاصره است، زنان و مردان، کودکان و سالمندان با تمام شرافت و انسانیت از حیثیت و ناموششان دفاع می‌کنند. ای مسلمانان! برای پیروزی کوبانی دعای خیر بفرمایید.

مردم باتقوا و باتمدن ایران‌زمین! سالهاست که این سرزمین مقدس و مردم آزاده‌اش اسیر سخت‌ترین بازیهای سیاسی و تحریم‌های سخت همه‌جانبه از طرف استکبار جهانی است. لذا بر یکایک ما واجب است که در رفتار و گفتار و کردارمان دقت کنیم. ای ایران من! قسم به خون همیشه تر و تازه شهدای کربلا و عاشورایت، به کوه البرز باشکوه، به امواج همیشه خلیج فارس، به دریاچه خشک‌شده ارومیه‌ات، به زمین و زمان و آسمان، به شب و روز و آب و خاکت هر روز مقاوم‌تر از دیروز در مقابل دشمنان ایستادگی خواهیم کرد. (نمایندگان - احسنت، احسنت)

چه کنم هوای حوصله ابری است، فرهنگ تسلیم شدن را یاد نگرفته‌ایم. مردم بالیمان و باشرافت ایران! این‌جانب فتاحی نماینده اصیل و باشرف ارومیه در خانه ملت نمی‌گویم که تمامی مسؤولین کشور پاک و پاکیزه‌اند، اما اکثریت مطلق آنان با اخلاص در خدمت شما ملت فقید و کبیر بزرگند. (۲۹۰) نماینده محترم خانه ملت خدمتگزار خانواده بزرگ ایران‌زمینند. اگر مشکلاتی مانند بیکاری، گرانی و غیره داشته باشیم برای رفع آن مشکل و توفیق سه قوای کشور دعای خیر دریغ نفرمایید (سبحانی‌نیا - خیلی متشکر آقای دکتر).

عاجزانه خواهشمندم از تخریب و تحقیر بزرگان نظام و انقلابمان پرهیز، جدالهای جناحی را کم‌رنگ و در این شرایط حساس جهانی به دولت برخاسته از رأی مردمان جهت خدمت‌رسانی و پیروزی در سیاستهای داخلی و خارجی حمایت فرمایید. از سیاستهای انسانی، اسلامی و انقلابی ایران در مقابله با قتل‌عام مردم بیگناه خاورمیانه سپاسگزار و متشکریم (نایب‌رئیس - خیلی ممنون و متشکر آقای دکتر). تمام اقوام ایرانی در ایران مقدس ذوب و ملت کبیر ایران را ساخته‌اند. بیش از هر زمان دیگر به اتحاد، وحدت و هم‌فکری نیازمندیم. لذا با زبان کردی فریاد هوار

برآورده که:

خداوند! تا روز قیامت هر بژید ایران، زنده باد ایران، هر بژید ایرانی، زنده باد ایرانی، هر بژید سرکرده بید ایرانی، ایرانی، یعنی سربلند و آباد باد ایران. چو ایران نباشد تن من مباد.

برای شهدای کربلا، شهدای غزه و مسجدالاقصی و شهدای کوبانی الفاتحه (حضر صلوات فرستادند).

نایب رئیس - خیلی ممنون و متشکر، ناطق بعدی را دعوت کنید.

دبیر (بذرپاش) - با تشکر از جناب آقای دکتر فتاحی، از ناطق بعدی برادر گرامی جناب آقای محمد حسین زاده بحرینی نماینده محترم مردم شریف مشهد و کلات دعوت می‌کنم. بی‌زحمت معانقه را آن طرف‌تر ببرید، حاج آقا بفرمایید.

حسین زاده بحرینی - آقای فتاحی! احسنت، طیب الله انفسکم. از جناب آقای دکتر عابد فتاحی تشکر می‌کنیم، بیانات بسیار دلگرم‌کننده‌ای بود. ان شاء الله خداوند این همدلی میان ایرانیان و شیعیان و برادران اهل سنت را تقویت کند.

نایب رئیس - جناب آقای بحرینی! شما بفرمایید نطقتان را آغاز کنید.

محمد حسین حسین زاده بحرینی (مشهد و کلات) -

بسم الله الرحمن الرحيم

«اللهم صلی علی علی بن موسی الرضا المرتضی»، «السلام علی الحسین و علی بن الحسین و علی اولاد الحسین و علی اصحاب الحسین، الذین بذلوا مهجهم دون الحسین (علیه السلام)»

من در ابتدای عرایض اجازه می‌خواهم برای سربازان کشور و ملت در عرصه دیپلماسی آرزوی توفیق کنم و برای مذاکره‌کنندگانمان در مسقط آرزوی موفقیت کنم که خداوند دل آنها را و فکر و زبان آنها را مؤید کند که بتوانند دقیقاً در همان چارچوبی که مقام معظم رهبری ترسیم فرموده‌اند با حفظ خطوط قرمزی که برای نظام مطرح است بر دشمنی که اقتصاد ما و مردم کشور ما را هدف گرفته ان شاء الله غلبه کنند و نتیجه این مذاکرات به صلاح و خیر ملت عزیز ما تمام شود.

من عرایضم در این فرصت مختصر توجه دادن همکاران عزیز و عزیزانمان در دولت محترم به برخی نکات اقتصادی است. قطعاً همه شما بر این باور با من همراهید که پیوند زدن مدیریت اقتصاد کشور به نتیجه مذاکرات هسته‌ای به هیچ وجه عاقلانه نیست. تأکید مقام معظم رهبری هم همین بوده و همین هست، وقتی که حضرت آقا اقتصاد مقاومتی را مطرح فرمودند مهمترین پیامش این بود که اقتصاد ایران باید از درون تقویت شود. مسائلی مثل مذاکرات مسائل درونی نیست، مسائل بیرونی است، البته باید در آن عرصه با جدیت تلاش کرد و همه باید دعا کنیم که در آن عرصه سترگ هم ملت ایران موفق شود و مثل دیگر عرصه‌ها سربلند از آن کارزار دیپلماتیک بیرون بیاید اما پیوند زدن زندگی و معیشت مردم با نتایج این گونه مذاکرات اصلاً معقول نیست.

من می‌خواهم از همین زاویه عرضم را خدمت شما مطرح کنم. ببینید! ما یک مشکل جدی که داریم که این روزها هم در جریان است بحث پیرامون لایحه رفع موانع تولید مکرر با دولت محترم بحث کردیم این

است که یکی از مشکلات جدی اقتصاد ایران امروز این است که بنگاههای تولیدی، واحدهای تولیدی، کارخانه‌ها و مزارع ما به دلیل اینکه در مضیقه سرمایه در گردش هستند بخش قابل توجهی از ظرفیت تولیدیشان تعطیل شده است. این فاجعه است یعنی کارخانه آماده به کار است، تجهیزات نصب شده است، تکنولوژی موجود است، کارگر آموزش دیده و ماهر در اختیار است اما به دلیل اینکه نظام بانکی وظیفه خودش را انجام نداده همه این امکانات معطل، کارگر آموزش دیده ماهر هم بیرون در کارخانه معطل است. ما با نظام بانکی کشورمان روی این بحث به شدت مباحثه داریم. انتقاد ما این است، ببینید عزیزان، عزیزان بانک مرکزی! من همین دیشب تا دیروقت با آقای دکتر سیف در بانک مرکزی روی همین موضوع بحث می‌کردم.

نظام بانکی کشور باید در خدمت تولیدکننده باشد. امروز در ایران فاجعه‌ای که اتفاق افتاده این است که نظام بانکی مسلط بر تولیدکننده شده. هر اقتصادی که بانک به جای اینکه خدمتگزار تولید باشد، مسلط بر تولید باشد آن اقتصاد به جایی نخواهد رسید. وظیفه نظام بانکی این است که منابع مورد نیاز واحدهای تولیدی را به صورت آسان و البته قانونمند، البته با حفظ منافع سپرده‌گذاران، اما به صورت آسان و کریمانه در اختیار واحدهای تولیدی قرار بدهد.

ببینید! در اقتصاد شما هزار جور زیرساخت برای تولیدکننده فراهم می‌کنید، به تولیدکننده برق می‌دهید، جاده می‌دهید، آیا اتفاق می‌افتد که مثلاً اداره برق بگوید من از فردا خوشم نمی‌آید به شما برق بدهم. اما تسهیلات که جزء مهمترین زیرساختها است در کشور ما امروز به این بلا مبتلا شده، یعنی یک رئیس شعبه می‌تواند یک واحد تولیدی را به عرش برساند، یک رئیس شعبه می‌تواند واحد تولیدی را زمین بزند و از هستی ساقط کند. چرا این قانونمند نیست؟

چون وقت کم است من بعضی مطالب عرایضم را حذف می‌کنم. ما در لایحه حمایت از تولید که دولت محترم به مجلس تقدیم کرد متأسفانه روی این قضیه چیزی ندیدیم. علت آن هم یک اشکال نظری است. در آن بسته‌ای که دولت چند ماه قبل منتشر کرد، دقت کنید! صراحتاً نوشت: «تقدینه‌خواهی واحدهای تولیدی علت رکود نیست، معلول رکود است». من همانجا یک نامه برای آقای دکتر روحانی نوشتم، متنش این است، جاهای مختلف چاپ شد و پخش شد، عنوانش این بود: «آقای رئیس‌جمهور! مراقب باشید بانکها زمینتان نزنند» و این اتفاق دارد می‌افتد. اگر نظام تولیدی کشور سر و سامان پیدا نکند دولت با مشکل مواجه می‌شود، مجلس با مشکل مواجه می‌شود. (بذرپاش - آقای دکتر! خیلی ممنون).

دقیقاً به دلیل همین اشتباه نظری که دولت دارد و من در این مقاله اثبات کردم که اتفاقاً تقدینه‌خواهی واحدهای تولیدی علت رکود است نه نشانه رکود. چرا اشتباه تحلیل می‌کنید؟ بعد لایحه خروج از رکود که به مجلس تقدیم کرده‌اند شما می‌بینید که برای رفع مشکل مالی واحدها تدبیری ندارد و کاملاً فقیر است که خوشبختانه در کمیسیون تدبیر شد، دوستان کمک کردند یک ماده الحاقی به نام «حساب ویژه تأمین سرمایه

محروم نمایید.

در بحث هسته‌ای اقتدار و عزت و خون (۲۵۰) هزار شهید نظام را به ثمن بخش نفروشید و مقتدرانه برای احقاق حق مردم تلاش کنید. مسؤولین محترم و متولیان امور مردم! عدالت به کجا رفته است؟ استان بوشهر ظرفیتهای بزرگی مثل پارس جنوبی یعنی نفت و گاز، دریا و شیلات، نیروگاه اتمی بوشهر و همچنین در حوزه کشاورزی به عنوان یکی از مناطق بسیار حاصلخیز و برای کشاورزی موقعیتهای مناسبی دارد. بعد از این همه ظرفیتهای آیا زبینه نظام جمهوری اسلامی است که چنین استانی با مشکل جدی بیکاری جوانان روبه‌رو باشد؟ آیا این عدالت است؟ آیا عدالت را که ولی امر مسلمین همیشه برای ما مسؤولین فریاد زده‌اند یعنی «اجرای عدالت، خدمت به همه مردم در همه نقاط کشور» آیا این عدالتی را که حضرت آقا فرموده‌اند یعنی این؟ یعنی محروم کردن مردم از حقوق خودشان؟ در استانی که زیر پای مردم گاز و منابع نفتی است ولی از گاز و نعمت گاز برخوردار نیستند آیا این عدالت است؟

آیا اعتباراتی که از قبل همین منابع زیرزمینی و زیر پای مردم به بخشی از نقاط کشور سرازیر می‌شود نباید در خود استان بوشهر برای مردم هزینه شود؟ آیا یک استان نفت‌خیز باید این گونه برای حداقلهای زندگی مشکل داشته باشند؟ امروز باید بیکاری در جامعه و در این استان آن قدر بیداد کند که بعضی از جوانان به مشکلات افسردگی و روانی مبتلا شوند، آیا این زبینه نظام جمهوری اسلامی است؟ آیا ما آینده این را پاسخ خواهیم گفت؟ عزیزانی که با توجه به این بی‌عدالتی‌ها دارند مسؤولیت‌ها را و مدیریت‌ها را به عهده می‌گیرند توجه کنند فردای قیامت در مقابل تک‌تک این جوانان که حق‌شان تضییع شده باید پاسخ بدهند، امروز ولایت‌مداری به این است، توجه به این مردم محروم و مستضعف است، در روستاهایی که خدمات نرفته، در روستاهایی که هنوز آب شرب آنها با مشکل جدی روبرو است، در روستاهایی که هنوز حداقل‌های زندگی را ندارند آیا اینها در این موقعیت قرار بگیرند ما می‌توانیم در قیامت جواب بدهیم؟ آیا این یعنی ولایت‌مداری؟ ولایت‌مداری به شعار نیست به عمل است. (بذرپاش - خیلی ممنون)، چه مای مجلس، چه دولت، چه قوه قضائیه با قدرت و با همت تمام در جهت حل این مشکلات مردم مثل کشاورزی، مثل حوزه آب، مثل برق، مثل زیرساخت‌های زندگی یا آموزش و پرورش باید توجه جدی کنند، آموزش و پرورش باشگاه سیاسی شده است.

مجلس محترم! هیأت رئیسه محترم! که شما مرتباً وقتی که وقت (۵) دقیقه‌ای است، (۱) دقیقه می‌گذرد مرتب تذکر می‌دهید، ای کاش به قانون عمل می‌کردید و استیضاح وزیر آموزش و پرورش و استیضاح و یا سؤال و تحقیق و تفحص از مدیریت‌ها و مسؤولین و وزراء که حق مردم را تضییع کردند را اعلام وصول می‌کردید، چرا آنجا به قانون عمل نمی‌کنید؟ (سبحانی‌نیا - خیلی متشکر) ولی اینجا وقتی که شما به محض اینکه (۱) دقیقه از وقت صحبت یک کسی گذشت مرتب تذکر می‌دهید.

دبیر (سبحانی‌نیا) - (۲) دقیقه و (۲۶) ثانیه الان اضافه شده جناب آقای موسوی‌نژاد.

در گردش برای واحدهای تولیدی» اضافه کردیم که امیدواریم که ان‌شاءالله دوستان هم کمک کنند، با بانک مرکزی هم مذاکرات خوبی انجام شده. بالاخره عزیزان! ما باید این مشکل واحدهای تولیدی خودمان را حل کنیم آن وقت از آنها توقع داشته باشیم که نقش خودشان را در اقتصاد مقاومتی ایفا کنند. از حوصله دوستان سپاسگزارم.

دبیر (بذرپاش) - خیلی ممنون، با تشکر از جناب آقای بحرینی، از ناطق بعدی برادر گرامی جناب آقای سیدمهدی موسوی‌نژاد نماینده محترم مردم شریف دشتستان دعوت می‌کنم.

سیدمهدی موسوی‌نژاد (دشتستان) - سلام علیکم و رحمه الله

بسم‌الله الرحمن الرحیم

ضمن عرض تسلیت و تعزیت به مناسبت ایام عزاداری سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین (علیه السلام) به ساحت مقدس حضرت بقیه‌الله الاعظم (روحی و روحنا لترب مقدمه الفداء) و به همه شما شیفتگان و دلدادگان آن حضرت.

«دنیا ارزش آن را ندارد که جذب دنیا شوید پس چه بهتر که از صرف کردن مال و جان خودتان در راه حق کوتاهی نکنید تا در نزد خدا روسفید باشید».

شهید طوفان‌علی جهاندیده از روستای امامزاده بوشکان

اولاً سخن خود را با رئیس محترم جمهور آغاز می‌کنم. جناب آقای رئیس‌جمهور! آنچه که تا به امروز باعث رشد و تعالی و عزت و اقتدار نظام جمهوری اسلامی شده است صلابت و استقامت و توانمندی جوانان نستوه انقلابی کشور بوده است. انقلاب اسلامی براساس این اراده عظیم مردمی به رهبری حضرت امام (رحمه الله علیه) شکل گرفت. فلذا شرط بقا و استمرار این جنبش عظیم توفنده مردمی اهتمام جدی مسؤولین کشور به اوامر ولی امر مسلمین حضرت امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) می‌باشد (حضار صلوات فرستادند) که فرموده‌اند: «ایستادگی و مقاومت در مقابل استکبار و خدمت به مردم محروم و مستضعف رمز پیروزی و پیشرفت انقلاب اسلامی است». پس توصیه می‌کنیم به جای بعضی از این بازیهای سیاسی و رفتارهای حزبی به مقاومت در مقابل زیاده‌خواهی‌ها و زورگویی‌های آمریکا و اسرائیل و غرب و توجه به جوانان نخبه و فهیم کشور نمایید.

جناب آقای رئیس‌جمهور! آیا حاضرید فرزندان خود را به دانشگاهی بفرستید که به جای پرداختن به علم و اندیشه و پژوهش و ارتقای سطح علمی دانشجویان به رفتارهای ناشایست سیاسی و حزبی بپردازد و قابلیت‌های علمی و پیشرفت فرزندان را تبدیل به عملکرد ناروا و نادرست حزبی و زیاده‌خواهان نماید؟ چرا و به چه دلیل برای وزارت علوم و آموزش عالی فکر اساسی نمی‌کنید؟ چرا خود را محدود به تصمیمات احزاب سیاسی فتنه‌گر نموده‌اید؟

جناب آقای روحانی! اگر فکر می‌کنید با فدا کردن جوانان و دانشجویان این مملکت در مقابل مطامع حزبی و سیاسی فتنه‌گران می‌توانید پشتوانه‌ای برای انتخابات آینده ایجاد کنید بسیار در اشتباهید. فلذا اتکال خود را به خداوند کریم و حول محور ولایت فقیه به مردم مستضعف و

موسوی نژاد - ولی آنجایی که باید استیضاح وزیر که حق نمایندگان است و باید هم نمایندگان حق مردم را از اینها بگیرند متأسفانه مسامحه کاری می‌کنید و یا بی‌توجهی، ان‌شاءالله همه ما در راستای این ارزش‌ها عمل می‌کنیم. والسلام علیکم

نایب رئیس - آقای موسوی نژاد فکر می‌کردند نطق هفت دقیقه‌ای دارند.

دبیر (بذریاش) - خیلی ممنون، دعوت می‌کنم از ناطق بعدی جناب آقای سیدموسی موسوی نماینده محترم مردم شریف لامرد و مهر که به مدت پنج دقیقه ان‌شاءالله به ایراد نطق‌شان بپردازند.

سیدموسی موسوی (لامرد و مهر) - بسم‌الله الرحمن الرحیم
با عرض تسلیت، عرایضم را در چند بند خدمت نمایندگان محترم و ملت شریف ایران بیان می‌دارم.

۱ - اقتصاد مقاومتی، تنها راه برون‌رفت از مشکلات اقتصادی، حضرت آقا الزامات امر را در عزم ملی و اراده جهادی دانستند و خطاب به مسؤولین دولتی فرمودند: «افرادی را مسؤولین امر بگذارید که خود اعتقاد داشته باشند و مؤمن و انقلابی باشند»، بدون تعارف قائلیم که حقاً اراده جدی در سطح مسؤولین و مدیران هیچ یک از سه قوا وجود ندارد، ما خود به این باور که حضرت رسیده‌اند نرسیده‌ایم و لذا با گذشت (۸) ماه از سال علی‌رغم پاره‌ای از تلاش‌ها از سوی دولت و مجلس محترم، خروجی قابل‌ذکری که اثر آن در اقتصاد کشور دیده شود نمی‌یابیم و همچنان موانع موجود و پابرجا است. دیگر در گفته‌ها و نوشته‌ها نیز کمتر به مقوله مهم اقتصاد مقاومتی پرداخته می‌شود.

۲ - سیاست خارجی، در حوزه مذاکرات هسته‌ای علی‌رغم آنکه جمهوری اسلامی ایران به تمام تعهدات خود در این زمینه عمل کرده است، لکن روز به روز شاهد بهانه‌گیری، عربده‌کشی و گستاخی بیشتر مقامات بی‌خرد آمریکایی هستیم. مسؤولان محترم وزارت خارجه تا کی می‌بایست جواب این یاهوگویی‌ها را به صراحت تمام داده و اجازه تحقیر ملت بزرگ ایران را به دشمنان انقلاب ندهند.

۳ - بخش عمده وقت نمایندگان محترم در خصوص پیگیری مطالبات حوزه انتخابیه در وزارتخانه‌ها می‌گذرد، ما شنیده‌ایم که در دوره‌های اول مجلس با یک تلفن سیاسی که در اطراف صحن تعبیه شده بود، نمایندگان مستقیماً با وزرا در تماس و مشکلات مردم را پیگیری و حل می‌نمودند، ما روزها و ماه‌ها و ساعت‌ها پشت درب اتاق وزرای محترم که هیچ، معاونت‌ها و مدیرکل‌ها نیز می‌مانیم، بنده در ظرف این دو سال بررسی و آنالیز و جمع‌بندی کرده‌ام، از میان تلفن‌هایی که مسؤولین دفاتر به ما می‌گویند چشم شماره بفرمایید پاسخ می‌دهیم، باور بفرمایید کمتر از (۲) درصد آن به ما پاسخ نداده‌اند! هیأت رئیسه محترم! بیش از این شاهد افت جایگاه نمایندگان محترم که هدفی جز دفاع از خانه ملت و از ملت ندارند نباشیم.

دو نکته در خصوص حوزه انتخابیه‌ام، طرح احداث بزرگ‌ترین کارخانه آلومینیوم کشور در لامرد که پس از طی سال‌ها فراز و فرود هم‌اینک مشارکت مدنی آن امضا، شرکای داخلی سهم خود را در دفترخانه اسناد

رسمی واریز و ثبت کرده‌اند، موانع عدیده دیگر نیز مرتفع گردیده است، این همه صحبت از مشکلات اقتصاد و تولید و اشتغال، هم اینک جهت گشایش (ال سی) دولت محترم لازم است به جد از وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت دفاع بخواهد که ایمیدرو و غدیر، یعنی شرکای داخلی، سهم خود را واریز کنند تا گشایش (ال سی) صورت گرفته و ما شاهد اجرای عملیات ساخت و احداث این صنعت بزرگ باشیم.

طرح بعدی، طرح استحصال اتان، در پالایشگاه پارسیان در شهر مهر، حوزه انتخابیه اینجانب، این صنعت عظیم خوراک پتروشیمی‌های پنج‌گانه در حال ساخت در پنج شهرستان استان فارس را تأمین می‌نماید، تمامی گاز به عنوان خوراک مورد نیاز صنعت از منطقه عملیاتی پارسیان در همین حوزه انتخابیه تأمین می‌گردد، کمک بزرگی در جهت اشتغالزایی و بکارگیری نیروهای مستعد جویای کار منطقه می‌نماید، زمین مورد نیاز آماده است، نیروگاه (۱۰۰) مگاواتی کاملاً آماده بهره‌برداری در جهت تأمین برق مورد نیاز این صنعت است، لیکن متأسفانه در طی این چند سال چندین بار و اخیراً با قوت بیشتری به گوش می‌رسد که متصدیان امر در صددند محل احداث صنعت اتان‌گیری در پالایشگاه پارسیان را به استان دیگر منتقل نمایند، از دولت محترم به ویژه شخص ریاست محترم جمهور و وزیر محترم نفت خواهانم که به جد نگذارند که این اتفاق نگران‌کننده صورت پذیرد. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

نایب رئیس - خیلی ممنون و متشکر از رعایت وقت.

۷- اعلام وصول (۶) فقره سؤال

نایب رئیس - جناب آقای ضرغام صادقی اعلام وصولی داریم، بفرمایید.

دبیر (صادقی) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

- سؤال ملی جناب آقای سیدمهدی موسوی نژاد نماینده محترم دشتستان از وزیر محترم آموزش و پرورش در خصوص عدم توجه به بیمه سلامت فرهنگیان و تعطیلی مدارس راهنمایی روستاها اعلام وصول می‌شود.

- سؤال ملی جناب آقای مطهری نماینده محترم تهران از وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص کم‌توجهی به اجرای قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه اعلام وصول می‌شود.

- سؤال منطقه‌ای جناب آقای پورابراهیمی نماینده محترم کرمان از وزیر محترم صنعت در خصوص عدم راه‌اندازی معدن خمرود شهرستان راور اعلام وصول می‌شود.

- سؤال ملی جناب آقای حاجی‌دلگانی نماینده محترم شاهین‌شهر از وزیر محترم جهاد کشاورزی در خصوص عدم اجرای ماده (۱۰) قانون اراضی شهری و ماده (۲۰) آیین‌نامه اجرایی اعلام وصول می‌شود.

- سؤال ملی سرکار خانم عالی نماینده محترم زابل از وزیر محترم آموزش و پرورش در خصوص ضعف مدیریت مدیران کل آموزش و پرورش اعلام وصول می‌شود.

- سؤال ملی جناب آقای طاهری نماینده محترم گرگان از وزیر محترم آموزش و پرورش در خصوص مستند قانون شکل‌گیری پارلمان معلمان در

برخی استان‌ها اعلام وصول می‌شود.

همچنین (۱۷۷) نفر از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی از جناب آقای شهیدی، معاونت محترم رئیس‌جمهور و ریاست محترم بنیاد شهید بابت پرداخت مطالبات ایثارگران تقدیر و تشکر نموده‌اند.
نایب‌رئیس - ممنون.

۸- تذکر آیین‌نامه‌ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی

نایب‌رئیس - تذکرات شفاهی نمایندگان به مسؤولین اجرایی کشور را جناب آقای سبحانی‌نیا بفرماید.

دبیر (سبحانی‌نیا) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

همکارانی که دیروز نوبت‌شان بود و نتوانستند صحبت کنند جناب آقای حسین فتاحی نماینده محترم شهرباک بفرماید.

حسین فتاحی (شهرباک) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

«الحمد لله رب العالمین»، سلام به پیشگاه ملت باعظمت ایران خصوصاً ملت عزیز شهرباک، با آرزوی سلامتی برای رهبر معظم انقلاب حضرت امام خامنه‌ای.

«پیرو ولایت فقیه باشید که ضامن تداوم اسلام و انقلاب است»

سرلشکر شهید هاشم ساجدی

حضرت امام «رحمه‌الله‌علیه» می‌فرماید «من در میان شما باشم یا نباشم، نگذارید انقلاب به دست ناهلان و نامحرمان بیفتد»، این را خوب است که ریاست محترم جمهوری هم توجهی داشته باشند.

من یک تذکری دارم به وزارت اقتصاد و دارایی، استان کرمان به لحاظ نسبت وصول مالیات سهم از GDP، رتبه اول بعد از تهران را دارد در بین (۳۱) استان، در حالی که باید رتبه (۲۷) را داشته باشد، همین استان به لحاظ اختصاص اعتبار نسبت به درآمد وصولی، رتبه (۲۳) را دارد، یعنی از لحاظ پرداخت مالیات توسط مردم رتبه اول، از لحاظ دریافت استانی متأسفانه رتبه (۲۳)، سؤال من از آقای رئیس‌جمهور محترم این است که کجای دنیا اینچنین به یک ملتی اجحاف می‌شود؟ کجای دنیا سراغ دارید که این‌طوری حق مردم پایمال شود؟ چرا اجازه می‌دهند که روند سرمایه‌گذاری در استان با این وضع مالیات‌ها متوقف شود.

از وزیر محترم امور خارجه، علت اینکه صهیونیست‌های جنایتکار و کودک‌کش و وهابیت همسو با صهیونیست‌ها به مذاکرات هسته‌ای محرم هستند و وزیر امور خارجه آمریکا تلفنی آنها را در جریان مذاکرات قرار می‌دهد اما برای مسؤولین ما، نمایندگان ملت در مجلس نامحرم هستند چیست؟ این نامحرم بودن چه شائبه‌ای غیر از معاملات پشت‌پرده و چشم‌پوشی از حقوق هسته‌ای ملت ایران را می‌تواند در پی داشته باشد؟ شما چگونه می‌توانید انتظار داشته باشید که نمایندگان مجلس شما را همراهی کنند؟ ما که نامحرمیم چگونه از مذاکرات و تصمیمات محرمانه شما پشتیبانی و حمایت کنیم؟ آقای وزیر! نمایندگان مردم حق دارند بدانند در مذاکرات عمان چه گذشت و چه تصمیمی گرفتید؟

دبیر (سبحانی‌نیا) - متشکر از جناب آقای فتاحی بخاطر رعایت وقت،

جناب آقای محمدرضا پورابراهیمی‌داورانی نماینده محترم کرمان و راور بفرمایید.

محمدرضا پورابراهیمی‌داورانی (کرمان و راور) -

بسم‌الله الرحمن الرحیم

عرض سلام دارم خدمت همکاران، اولین تذکر من در خصوص موضوع تحقیق و تفحص از بنیاد تعاون ناجا به هیأت رئیسه است، آقای مهندس باهنر! از تاریخ اول ماه پنج، در مجلس شورای اسلامی ما موضوع تحقیق و تفحص از بنیاد تعاون ناجا را مطرح کردیم، حجم عظیمی از منابع مالی متعلق به پرسنل و بازنشستگان نیروی انتظامی در بنیادی تحت عنوان بنیاد تعاون ناجا قرار دارد. این منابع عظیم مالی بر اساس گزارشهای واصله نه تنها به خلق ثروت و ایجاد دارایی‌های مولد تبدیل نگردیده بلکه به هزینه‌ی فرصت برای اقتصاد کشور تبدیل شده. به نظر می‌رسد عدم رویکرد تخصصی و نیز عدم رعایت امانتداری اموال و دارایی‌های این بنیاد توسط تعدادی از مدیران متخلف، خسارات سنگینی را بر این بنیاد وارد کرده، لذا برای بررسی آخرین وضعیت صورت‌های مالی بنیاد تعاون ناجا موضوع تحقیق و تفحص را در صحن علنی مطرح کردیم که متأسفانه علی‌رغم چند ماه هیأت رئیسه هیچ پاسخی به ما نمی‌دهد، امروز بنیاد تعاون ناجا محلی شده برای ایجاد شرایطی که در اقتصاد کشور تأسف ایجاد می‌کند برای بخش اقتصادی.

من نمی‌خواهم در اینجا بحث‌ها را باز بکنم، آقای مهندس باهنر! درخواست بنده رسیدگی جدی به وضعیت تحقیق و تفحص بنیاد تعاون ناجا است، در غیر این‌صورت موضوعات را در صحن علنی من مطرح خواهم کرد و این چندمین جلسه‌ای است که با ریاست بنیاد و مجموعه‌های دیگر داشتیم و هیچ تذکر ما را اعمال نکردند، حفاظت اطلاعات بنیاد تعاون ناجا تمام این تخلفات را قبول دارد، در جلسه‌ای هم که ما خدمت‌شان بودیم احرار شده اما هیچ کس پاسخگوی رسیدگی به تخلفات مدیران معدودی که در این بنیاد متأسفانه باعث ایجاد اشکالات جدی شده‌اند نیست.

تذکر بعدی بنده به معاون محترم برنامه‌ریزی ریاست جمهوری است، آقای دکتر نوبخت! ما بر اساس قانون بودجه سال ۹۳ ظرفیت‌های غیربودجه‌ای را ایجاد کردیم که در استان‌ها تحول ایجاد شود، از بند «ق» تبصره (۲) گرفته تا موضوع تغییر کاربری تا خرید خدمت تا فاینانس، من هفته گذشته که در شورای برنامه‌ریزی استان بودم گزارشی را از استاندار گرفتم، تا امروز آیین‌نامه‌های اجرایی هیچ کدامیک از اینها به استان‌ها ابلاغ نشده، نمایندگان محترم! چطوری می‌خواهید از این ظرفیت‌هایی که در قانون بودجه سال ۹۳ مد نظر قرار گرفته استفاده شود؟ اگر این آیین‌نامه‌ها اجرایی نشده این تخلف بارزی است که در حوزه معاونت راهبردی ریاست جمهوری است، اگر هم ابلاغ شده استانداران باید گزارش بدهند، خواهش می‌کنم هیأت رئیسه محترم، جناب آقای مهندس باهنر که امروز تشریف دارند به این موضوع رسیدگی جدی بکنند.

دبیر (سبحانی‌نیا) - ممنون و متشکر، جناب آقای رحمت‌اله نوروزی نماینده محترم علی‌آبادکتول بفرماید.

رحمت‌الله نوروزی (علی‌آبادکتول) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

با توجه به تأکیدات حضرت امام، مقام معظم رهبری بر حفظ و حراست از اصالت اقوام، سنت‌ها، فرهنگ‌ها و ریشه‌های منطقه‌ای و علاقه‌مندی مردم خصوصاً مردم علی‌آبادکتول به واژه «کتول»، متأسفانه مدیرکل سیاسی انتخابات استانداری آمدند نامه‌ای را برای سال ۵۸ مصوبه هیأت وزیران اعلام کردند که من از پیگیری قاطع جناب آقای وزیر کشور رحمانی‌فضلی تشکر می‌کنم، امیدوارم با اقدام جناب آقای وزیر کشور واژه «علی‌آبادکتول» در هیأت محترم دولت مورد تأیید قرار بگیرد و مشکل حل شود.

نکته بعدی در بحث سویا تذکر دارم هم به هیأت محترم دولت و هم به وزیر محترم جهادکشاورزی، امروز کشاورزان عزیز در سالی که مقام معظم رهبری سال اقتصاد، سال حماسه اقتصادی نامگذاری کرده‌اند، کشاورزان عزیز دغدغه دارند، هزینه‌های تولید بالا است، دارند با یک رقم پایین‌تر از (۱۵۰) تومان به فروش می‌رسانند، واقعاً جای گله است با (۱۷۰۰) تومان جای گله، است.

نکته بعدی در بحث مرغداران است، مرغداران عزیز امروز دارند با کیلویی (۱۲۰۰)، (۱۳۰۰) تومان قیمت مرغ را پایین می‌دهند، تذکر به وزیر محترم جهاد دارم، امیدوارم شرکت پشتیبانی دام سریعاً به داد تولیدکنندگان مرغ برسد، امروز (۴۳۰۰) تومان برای مرغدار درمی‌آید و باید به فروش برسد، واقعاً (۲۷۰۰) تومان و (۲۸۰۰) تومان آن هم با یک سری ویژگی‌ها می‌آید پشتیبانی دام و با یک سهمیه محدود خرید می‌کند، باید آن نگاهی که حضرت آقا دارد سریعاً وزارت جهاد در سطح استان‌ها همه دست به دست هم بدهند و مشکل را حل بکنند.

تذکر به وزیر راه دارم، دستوراتی که جناب آقای آخوندی دادند در بحث راه‌های روستایی علی‌آباد، تقاطع‌های ورودی و خروجی علی‌آباد و فاضل‌آباد هیچ اقدامی انجام نشده و دارد به کندی پیش می‌رود.

تذکر آخر من به وزیر نیرو جناب آقای چیت‌چیان است، درخصوص سد محمدآباد است، قبل از انقلاب، بعد از انقلاب مورد مطالعه قرار گرفته، سال ۹۱ ردیف هم گرفته و باید هرچه سریعتر کار را در دستور قرار بدهند و عملیاتی‌اش کنند.

دبیر (سبحانی‌نیا) - ممنون و متشکر، جناب آقای دکتر محسن علیمردانی نماینده محترم زنجان و طارم بفرمایید.

محسن علیمردانی (زنجان و طارم) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

لازم می‌دانم قبل از تذکر به وزیر محترم دفاع، از حضور جناب حجت‌الاسلام والمسلمین حاج‌آقای ابوترابی‌فرد نایب‌رئیس محترم مجلس شورای اسلامی و ایراد سخنرانی در خیل عزاداران حسینی زنجان و همچنین از حضور جناب آقای دکتر لاریجانی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در دسته عزاداری حسینی زنجان و بازدید از کلینیک خیریه انجمن بیماران سرطانی مهرانی زنجان و از لطف و محبت هر دو بزرگوار به اینجانب و قبول دعوت اینجانب جهت حضور در عزاداری حسینی اعظم زنجان پایتخت شور و شعور حسینی تقدیر و تشکر صمیمانه داشته باشم.

تذکر من به وزیر محترم دفاع می‌باشد، متأسفانه با گذشت بیش از (۱۰) سال از مصوبه سفر مقام معظم رهبری به استان زنجان مبنی بر انتقال پادگان زنجان از محدوده مسکونی شهر زنجان به خارج از محدوده شهر هنوز اقدام عملی جدی صورت نگرفته است، این مسأله باعث نارضایتی و بی‌اعتمادی مردم زنجان گردیده، لذا خواهشمندم جهت رفاه و آسایش و رضایت مردم زنجان بحث انتقال پادگان زنجان را در اولویت گذاشته و اقدامات عملی لازم را انجام دهید.

همچنین از عملکرد بسیار خوب صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و صدا و سیمای مرکز زنجان به خاطر پوشش بسیار خوب عزاداری ایام محرم بخصوص دسته عزاداری حسینی اعظم زنجان و دسته عزاداری زینبیه اعظم زنجان صمیمانه تشکر می‌کنم، والسلام‌علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (سبحانی‌نیا) - خیلی متشکر از رعایت وقت، جناب آقای نوذر شفيعی نماینده محترم ممسنی و رستم بفرمایید.

نوذر شفيعی (ممسنی و رستم) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

تذکر اول من به هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی است، حدود یک سال است که طرح تحقیق و تفحص از شرکت خدمات بازرگانی پتروشیمی مطرح شده، متأسفانه در دستور کار قرار نگرفته، علت چیست، نمی‌دانم ولی مردم استحضار داشته باشند که ما مسائل و دغدغه‌های آنها را منعکس می‌کنیم.

تذکر دوم به وزارت نفت است درخصوص پتروشیمی ممسنی، نمی‌دانم برای پیگیری کارهای یک پتروشیمی چند بار باید به وزارت نفت مراجعه کرد و چند بار به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی مراجعه کرد؟ طی دو سال گذشته بیش از (۲۰) بار جلسات مشترک صورت گرفته ولی متأسفانه به نتیجه‌ای نرسیده.

جناب آقای دکتر آخوندی، وزیر راه! بنده حداقل (۵) بار سؤال کردم درباره جاده قائمیه - بابامیدان و یک بار هم استیضاح را امضاء کردم، متأسفانه هنوز خبری از وزارت راه برای توجه به این محور صورت نگرفته، محوری که روزانه تعداد زیادی از افراد بیگانه جان خودشان را از دست می‌دهند.

و همین‌طور خطاب به وزیر محترم راه، بحث راه‌آهن فارس - خوزستان به فراموشی سپرده شده، انتظار داریم که مجدداً این مسأله در دستور کار وزارت راه قرار گیرد، متشکر.

دبیر (سبحانی‌نیا) - خیلی متشکر جناب آقای شفيعی، جناب آقای دکتر احمدی‌لاشکی نماینده محترم نوشهر و چالوس بفرمایید.

قاسم احمدی‌لاشکی (نوشهر و چالوس) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

تذکر بنده به وزیر محترم ورزش است و حتی به فدراسیون فوتبال کشور، چند وقتی است ورزش فوتبال در کشور ما مرد، نه انگیزه‌ای، نه شوری، نه فنی، نه تکنیکی، اینها کم بود، اخلاق هم در ورزش مرد، لطفاً این تصویر را تماشا کنید، این تصویر را امروز یکی از روزنامه‌های کشور زد، آقای مایلی‌کهن که یکی از بزرگترین مربیان کشور بوده و هست، دستبند زدند و دارند می‌روند برای زندان، علت چیست؟ درگیری بین آقای دانی و جناب آقای مایلی‌کهن، دو عنصر لایق و بزرگ فوتبال هستند، مگر ورزش

صاحب ندارد، بزرگ‌تر ندارد، پیشکسوت ندارد، مگر این قاتل است، مگر جاعل است، فاسد است؟ این چه برخوردی است؟ جناب آقای دائی عزیز! شما هم در ورزش ما یک اسطوره‌اید، یک اسطوره یکی از شاخص‌های مهم او بخشش و گذشت است که در دین اسلام هم فراوان به آن اشاره شد، به قول معصوم برای بخشیدن بهانه‌ای پیدا کنید و ببخشید، این تصویر اصلاً قشنگ نیست، عزیزان! من می‌خواهم این نکته را عرض کنم که این عاقبت فردی است که خالصانه به ورزش کشور خدمت کرد، همان مایلی کهنی که با مربی‌گری او و پرورش استعدادهایی چون آقای دائی (۶) گل به کره جنوبی زده می‌شد، چرا باید این اختلافات در درون ورزش کشور رخنه پیدا کند و مشکلات این‌طوری ایجاد شود؟

به هر حال جناب آقای وزیر و رئیس فدراسیون، آقای کفاشیان! هرچه سریع‌تر نسبت به حل این موضوع اقدام کنید تا چنین موضوعات مشابهی را ان شاء الله دیگر در کشور شاهد نباشیم، متشکرم.
دبیر (سبحانی نیا) - خیلی متشکر آقای احمدی‌لاشکی.

نایب رئیس - آقای سبحانی نیا دیگر وقت تذکرات کتبی را نداریم، ان شاء الله برای جلسات بعد.
دبیر (سبحانی نیا) - ان شاء الله یکشنبه.
نایب رئیس - ان شاء الله تعالی.

۹- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

نایب رئیس - جلسه بعد ما یکشنبه بیست و پنجم آبان ماه ساعت (۸) صبح است، دستور هم دستور هفتگی است که خدمت عزیزان تقدیم شده، ختم جلسه اعلام می‌شود.

(جلسه ساعت ۱۱:۵۸ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی
علی اردشیرلاریجانی

۱۰ - ضمیمه:

الف - فهرست مصوبات

عنوان	شماره ثبت	کمیسیون اصلی	توضیحات
طرح الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و اصلاحات و الحاقات بعدی آن	۴۸۸	برنامه، بودجه و محاسبات	به دلیل ادامه رسیدگی متعاقب جلسات ۲۳۱ و ۲۵۵ در آمار مصوبات ارسالی به شورای نگهبان تغییری ایجاد نمی‌نماید
طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی	۵۲۴	قضایی و حقوقی	به دلیل ادامه رسیدگی متعاقب جلسات ۲۵۵ در آمار مصوبات ارسال به شورای نگهبان تغییری ایجاد نمی‌نماید

ب - فهرست تقاضای بعمل آمده

عنوان تقاضا	جلسه اعلام وصول تقاضا	نتیجه رسیدگی	تقاضاکنندگان
تقاضای سلب یک فوریت از طرح دوفوریتی از طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل (۱۶۰) قانون اساسی	۲۵۷	رد تقاضا	به استناد ماده (۱۶۲) آیین‌نامه داخلی مجلس

ج - فهرست سؤالات اعلام وصول شده

عنوان	وزرای مورد سؤال	سؤال کنندگان
سؤال ملی در خصوص علت عدم توجه به بیمه سلامت فرهنگیان و تعطیلی مدارس راهنمایی روستاها	آموزش و پرورش (علی اصغر فانی)	سیدمهدی موسوی‌نژاد (دشتستان)
سؤال ملی در خصوص علت کم توجهی به اجرای قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه	فرهنگ و ارشاد اسلامی (علی جنتی)	علی مطهری (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر)
سؤال منطقه‌ای در خصوص علت عدم راه اندازی معدن خمرود شهرستان راور	صنعت، معدن و تجارت (محمدرضا نعمت‌زاده)	محمدرضا پورابراهیمی‌داورانی (کرمان و راور)
سؤال ملی در خصوص علت عدم اجرای ماده (۱۰) قانون اراضی شهری و ماده (۲۰) آیین‌نامه اجرایی	جهادکشاورزی (محمود حجتی)	حسینعلی حاجی‌دلیگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار)
سؤال ملی در خصوص ضعف مدیریت مدیران کل آموزش و پرورش	آموزش و پرورش (علی اصغر فانی)	حلیمه عالی (زابل، زهک و هیرمند)
سؤال ملی در خصوص مستند قانون شکل‌گیری پارلمان معلمان در برخی استان‌ها	آموزش و پرورش (علی اصغر فانی)	سیدعلی طاهری (گرگان و آق‌قلا)

عملکرد مجلس تا پایان جلسه دویست پنجاه و هفتم

الف - وضعیت طرح‌ها و لوایح

جمع کل اعلام وصولی‌ها ۵۲۴

طرح‌های نمایندگان ۳۶۲	طرح‌های شورای عالی استان‌ها ۱۸	لوایح ۱۴۴
-----------------------	--------------------------------	-----------

عنوان آخرین وضعیت	طرح نمایندگان	طرح شورای عالی استان‌ها	لایحه	جمع
مصوبات ارسالی به شورای نگهبان	۱۱	-	-	۱۱
مصوبات ارسالی به مجمع تشخیص مصلحت نظام	۴	-	۲	۶
مسکوت مانده	۱	-	-	۱
تحت بررسی در مجلس	۲۰۴	۱۴	۷۱	۲۸۹
قوانین ابلاغی به دولت	۵۴	-	۵۰	۱۰۴
مسترد شده	۳	-	۱۳	۱۶
بایگانی شده	۸۵	۴	۸	۹۷
جمع کل	۳۶۲	۱۸	۱۴۴	۵۲۴

ب - وضعیت سؤال‌ها، استيضاح‌ها و تحقیق و تفحص‌ها

اعلام وصولی‌ها

سؤال‌ها ۲۲۳	استيضاح‌ها ۴	تحقیق و تفحص‌ها ۱۸
-------------	--------------	--------------------

عنوان آخرین وضعیت	سؤال	استيضاح	تحقیق و تفحص
مسترد شده/ رد شده	۲۳	۲	۷
تحت بررسی	۱۵۰	-	۹
طرح در جلسه علنی	۵۰	۲	۲
جمع کل	۲۲۳	۴	۱۸

چاپ روزنامه رسمی کشور

بها : ۱۷۰۰ ریال